

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

ศักดิ์ศิริ พามา

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2567

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

ศักดิ์ศิริ พามา

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการ
บริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย
เสนอโดย นายศักดิ์ศิริ พามา เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา

.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(อาจารย์ ดร.ภัสกร เลาสวัสดิกุล)

วันที่ 28 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ งามอจวนิชย์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปนิดา เนืองพะนอม)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ธันยนันท์ ทองบุญตา)

.....กรรมการ

(อาจารย์.ดร. สรรชัย ชูชีพ)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา เนืองพะนอม อาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา
ชื่อนักศึกษา	ศักดิ์ศิริ พามา
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2567

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย และ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัยจำแนกตาม วาระการดำรงตำแหน่ง การก่อตั้งของสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษา ประชากรที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำนวน 11 แห่ง โดยแบ่งเป็น ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 11 คน ผู้บริหาร 11 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 66 คน ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ 22 รูป/คน ผู้แทนผู้ประกอบการ 11 คน ผู้แทนครู 11 คน ศิษย์เก่า 11 คน ผู้แทนองค์กรชุมชน 11 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 11 คน รวม 165 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.956) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ

ผลการศึกษาพบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัยจำแนกตาม วาระการดำรงตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน การก่อตั้งของสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัยในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า รายด้าน 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และขนาดของสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ในรายด้าน แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณา พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา เนืองพะยอม อาจารย์ที่ปรึกษาหลักการค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมการค้นคว้าอิสระ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ตลอดจนให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการค้นคว้าอิสระจนสำเร็จสมบูรณ์อย่างดียิ่ง จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.ชูชาติ พยอม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า อาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล ดร.ศรายุทธ รัตนปัญญา ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี และนายพิศณุ ศรีพล นายกสมาคมผู้ปกครอง ครู และศิษย์เก่าโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ให้ความกรุณาในฐานะผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างสูงต่องานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงการค้นคว้าอิสระฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการทำการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอบแต่ทุกท่านที่ให้ความกรุณาดังกล่าวข้างต้น

ศักดิ์ศิริ พามา

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ประโยชน์ของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	13
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ.....	13
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ.....	15
ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ.....	17
กระบวนการบริหารงานวิชาการ.....	20
ความหมายหลักการและแนวคิดการมีส่วนร่วม.....	21
ความหมายของการมีส่วนร่วม.....	21
ความสำคัญของการมีส่วนร่วม.....	23
แนวคิดการมีส่วนร่วม.....	24
ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	27
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	31
ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	31
องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	32
บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	36
การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารงาน วิชาการ.....	37
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	38
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้.....	43

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
การนิเทศการศึกษา.....	47
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	50
เครือข่ายโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย 11 แห่ง.....	84
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	86
งานวิจัยในประเทศ.....	86
งานวิจัยต่างประเทศ.....	93
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	94
ประชากร.....	94
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	94
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	95
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	96
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	97
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	103
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	120
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	120
สมมติฐานการวิจัย.....	120
วิธีดำเนินการวิจัย.....	120
สรุปผลการวิจัย.....	122
อภิปรายผลการวิจัย.....	125
ข้อเสนอแนะ.....	132
บรรณานุกรม.....	134

	หน้า
ภาคผนวก.....	147
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	148
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	155
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือ.....	157
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้ (try out) เครื่องมือ ในการวิจัย.....	163
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการวิจัย.....	168
ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ.....	173

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	การสังเคราะห์องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย.....	73
ตาราง 2	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือ สวนกุหลาบวิทยาลัย.....	103
ตาราง 3	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นการศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยภาพรวม.....	104
ตาราง 4	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบ วิทยาลัยด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	105
ตาราง 5	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบ วิทยาลัยด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้.....	107
ตาราง 6	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบ วิทยาลัยด้านการนิเทศการศึกษา.....	109
ตาราง 7	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบ วิทยาลัยด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	110
ตาราง 8	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามวาระการดำรงตำแหน่ง.....	112
ตาราง 9	ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตาม การก่อตั้งของสถานศึกษา.....	113

ตาราง 10	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามการก่อตั้งของสถานศึกษา ภาพรวม.....	114
ตาราง 11	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามการก่อตั้งของสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร.....	115
ตาราง 12	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามการก่อตั้งของสถานศึกษาด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้.....	116
ตาราง 13	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามการก่อตั้งของสถานศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา.....	117
ตาราง 14	ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามขนาด ของสถานศึกษา.....	117
ตาราง 15	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา.....	119

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับ “การยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษา ผลผลิตและพัฒนา กำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการพัฒนาประเทศ” ทั้งนี้เนื่องการพัฒนา ด้าน การศึกษาคงจะให้รู้คุณค่าเน้นการพึ่งพาอาศัยไม่ได้รู้เป็นเพียงส่วนกลางที่คอยกระจายอำนาจไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสถานศึกษา โดยยึดหลักการจัดการศึกษาตาม มาตรา 8 (2) แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ขณะที่ มาตรา 9 (1) และ (2) กำหนดให้การจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษามีเอกภาพด้านนโยบาย ควบคู่ไปกับความหลากหลายในเชิงปฏิบัติ โดยเน้นการกระจายอำนาจไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและ สถานศึกษา นอกจากนี้ มาตรา 29 สถานศึกษาร่วมมือกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และสถาบันทางสังคมอื่นๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดย การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ภายในท้องถิ่น ทั้งนี้ แนวทางนี้เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมใน การพัฒนาการศึกษา ตลอดจนสามารถเข้าถึงความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และคัดสรรภูมิปัญญาและ วิทยาการที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับปัญหาและความท้าทายที่เกิดขึ้นในพื้นที่และ ความต้องการของตนเอง นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนและกระชับความร่วมมือระหว่างชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 4 - 5) สอดรับกับยุทธศาสตร์ที่ 6 ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ซึ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่าง ยิ่งในส่วนของเป้าหมายที่ 3 ซึ่งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อร่วมกัน จัดการศึกษาที่ตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ซึ่งตัวชี้วัด สำคัญของเป้าหมายนี้ คือ การเพิ่มจำนวนเครือข่ายการศึกษาที่มีความพร้อมและศักยภาพใน การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยเน้นการสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และ การบริหารจัดการศึกษาในด้านหลัก ได้แก่ การบริหารวิชาการ งบประมาณ งานบุคคล และ การบริหารทั่วไป นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรศาสนา และภาคเอกชน ต่างก็ มีบทบาทสำคัญในการร่วมมือกันเพื่อพัฒนาการศึกษายกระดับมาตรฐานและคุณภาพให้เหมาะสมกับ ลักษณะเฉพาะของพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 136) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.

2545 ได้กำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้อย่างชัดเจน ประกอบกับ มาตรา 8 ได้วางหลักการสำคัญว่าการจัดการศึกษาควรเปิดโอกาสให้สังคมเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานด้านการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนขณะเดียวกัน มาตรา 9 ที่กล่าวถึงระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ได้กำหนดให้การบริหารจัดการศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ รวมถึงสถาบันสังคมอื่นๆ โดยเน้นให้ทุกฝ่ายมีบทบาทสนับสนุนและพัฒนาศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมและท้องถิ่น

ในหมวดที่ 5 ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา 39 ได้ระบุให้กระทรวงที่รับผิดชอบด้านการศึกษามีหน้าที่กระจายอำนาจในการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ รวมถึงสถานศึกษาโดยตรง โดยครอบคลุมทั้งในมิติด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป ทั้งนี้การกระจายอำนาจต้องดำเนินการภายใต้หลักเกณฑ์และแนวทางที่กระทรวงกำหนด นอกจากนี้ มาตรา 40 ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรีในแต่ละแห่ง เพื่อทำหน้าที่กำกับ ดูแล และส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษา องค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วยผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆ ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ หรือองค์กรศาสนาอื่น ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา การกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเช่นนี้ มีเป้าหมายเพื่อให้การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ ตรงกับความต้องการของชุมชน และสร้างแรงสนับสนุนจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2545, หน้า 12) ในด้านการบริหารงานวิชาการ จำเป็นที่คณะครู ทีมงาน และคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทในการกำหนดทิศทางและกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การแสดงความเห็น การวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติ ตลอดจนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการบรรลุประสิทธิภาพสูงสุดในเชิงคุณภาพและปริมาณ อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (จันทร์ธานี สงวนนาม, 2553, หน้า 149)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไปประกอบด้วยภารกิจหลัก 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารทั่วไป 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานวิชาการ ซึ่งแต่ละด้านมีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา มีขอบข่ายงานที่เกี่ยวข้องกับ หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ครอบคลุมการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การจัดทำแบบเรียนและ

คู่มือการสอน การจัดสรรครูผู้สอนให้เหมาะสมกับระดับชั้น การปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาวิชาชีพครูผ่านการฝึกอบรมและนิเทศการศึกษา การเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาการ รวมถึงการวัดและประเมินผลทางการศึกษา อีกทั้งยังรวมถึงการประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ สถานศึกษามีอิสระในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควบคู่ไปกับการตอบสนองต่อบริบท สภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนและสังคม ซึ่งการดำเนินงานด้านวิชาการในสถานศึกษาเป็นภารกิจที่ครอบคลุมขอบข่ายกว้างขวาง และถือเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำกับ ดูแล และพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (จรัญ เก้าเอี้ยน, 2557, หน้า 3) งานวิชาการเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนและพัฒนาระบบการศึกษาให้มีคุณภาพ ความร่วมมือนี้มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถานศึกษา โดยครอบคลุมการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผลทางการศึกษา นอกจากนี้ การประเมินปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา เช่น ทรัพยากรทางการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชน และความต้องการของท้องถิ่น เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างยั่งยืน (รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ, 2553, หน้า 28) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้นำทางการศึกษาและผู้มีความรับผิดชอบหลักในการบริหารงานด้านต่างๆ โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพ สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ผ่านการบูรณาการทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ของผู้บริหาร คณะครู บุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของชุมชน บิดามารดา และผู้ปกครอง เพื่อให้การดำเนินงานด้านการศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ ทั้งนี้การบริหารจัดการศึกษาต้องดำเนินไปตามหลักการกระจายอำนาจ ตามที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 โดยเฉพาะมาตรา 39 ซึ่งกำหนดให้มีการกระจายอำนาจด้านบริหารและด้านการจัดการศึกษาไปยังคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรงเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และนำไปสู่ประสิทธิผลทางการศึกษา แนวทางดังกล่าวส่งเสริมให้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสามารถทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและนำไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 14)

การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน โดยเริ่มจากการร่วมคิด การร่วม วางแผน การร่วมดำเนินงาน ปฏิบัติงานร่วมกัน พบปัญหาหรือเผชิญอุปสรรคพร้อมทั้งแก้ไขให้ลุล่วง ร่วมกัน ร่วมมือกันพบความสำเร็จ ร่วมมือกันชื่นชมยินดีและภาคภูมิใจในความสำเร็จของงานนั้น (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา, 2547, หน้า 23) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีหลายรูปแบบ ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางวิชาการ การบริหาร การเงิน และการลงทุนเพื่อการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการร่วมเป็น วิทยากร การสนับสนุนงบประมาณ สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ฯลฯ การมีส่วนร่วมเหล่านี้มีความสำคัญ อย่างยิ่ง เพราะเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เชื่อมโยงกับการดำเนินงาน ส่งผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กร การหรือเครือข่าย ทั้งยังสร้างผลกระทบทางจิตวิทยาในแง่บวก กล่าวคือ ผู้ที่มีส่วนร่วมจะรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดเห็นได้รับการรับฟังและนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาองค์กรที่สำคัญ คือ ผู้มีส่วนร่วมจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการหรือองค์การ ซึ่งความรู้สึกนี้เป็น แรงผลักดันที่ทรงพลังในการขับเคลื่อนหน่วยงานให้ก้าวหน้า (จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2554, หน้า 181)

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานถือเป็นองค์กรคณะที่มีบทบาทสำคัญในการร่วมมือกับ สถานศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงและสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการบริหารจัดการได้ ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนด โดยองค์ประกอบของคณะกรรมการ สถานศึกษาประกอบด้วยบุคคลจากหลากหลายภาคส่วนซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากแต่ละบุคคลนำความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่หลากหลายมาบูรณาการเพื่อ ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้กำกับดูแลและพัฒนาสถานศึกษา โดยทำหน้าที่ กำหนดแนวทางในการพัฒนา กำกับติดตาม และเสนอแนะการปรับปรุงเพื่อให้สถานศึกษาบรรลุ เป้าหมายตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา นอกจากนี้ คณะกรรมการสถานศึกษายังทำหน้าที่เป็น ตัวแทนของชุมชนที่สะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น อันเป็นปัจจัยสำคัญใน การกำหนดแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาให้ตอบสนองต่อบริบทของชุมชนและสังคมโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 10) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาในระดับโรงเรียนหรือสถานศึกษาในประเทศ ไทย มีหน้าที่กำกับ ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนกิจการทางการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมในฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 โดยเน้นการจัด การศึกษาที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2545, หน้า 10) สอดคล้องกับ ลัญจกร นิลาญจน์ (2557, หน้า 203) ที่ระบุว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกลุ่มบุคคล ที่ได้รับการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 38 รวมถึงกฎกระทรวง ที่กำหนดเกี่ยวกับจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและสมาชิก ตลอดจนระยะเวลาการดำรงตำแหน่งและการพ้นจาก

ตำแหน่ง คณะกรรมการดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานของสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านการบริหารวิชาการ ซึ่งครอบคลุมหลากหลายด้าน ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การวิจัยทางการศึกษา การนิเทศการศึกษา รวมถึงการวางระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อยกระดับมาตรฐานทางการศึกษา (ลัญจกรนิลกาญจน์, 2557, หน้า 90-98) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้การศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ตลอดจนมุ่งเน้นการพัฒนาและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนระบบการศึกษาให้เกิดผลลัพธ์ที่ดี อย่างไรก็ตาม จากการประเมินของสภาการศึกษาแห่งชาติ พบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษายังมีข้อจำกัด โดยเฉพาะการขาดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจากทุกภาคส่วน การกระจายอำนาจในด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคล งบประมาณ และการบริหารทั่วไปของรัฐไปยังสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษายังคงมีข้อจำกัดที่ไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการที่มีความเป็นอิสระและคล่องตัวอย่างแท้จริง ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษายังขาดความตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน การขาดความเข้าใจและการมีส่วนร่วมดังกล่าวส่งผลให้เกิดปัญหาความไว้วางใจในมุมมองของผู้ปกครอง ซึ่งในที่สุดกระทบต่อภาพลักษณ์ของระบบบริหารจัดการศึกษาโดยรวม

นอกจากนั้น สถานศึกษายังเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนครูที่มีทั้งคุณภาพและคุณธรรม รวมถึงขาดครูที่มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของการเรียนการสอน ในเวลาเดียวกัน ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรในท้องถิ่นยังไม่สามารถเข้ามามีบทบาทและความร่วมมือในการจัดการศึกษาของภาครัฐได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องจากภาครัฐยังไม่ได้ให้ความสำคัญเพียงพอกับการเปิดพื้นที่หรือสร้างกลไกสำหรับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในกระบวนการจัดการศึกษา ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีความโปร่งใส เปิดกว้าง และเอื้อต่อการสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อยกระดับคุณภาพของการศึกษาระดับประเทศ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, หน้า 2)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขในกระบวนการบริหารจัดการที่เป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากนี้ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางวิชาการยังเน้นให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมทางวิชาการเป็นแนวทางการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปที่ยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านคนดี มีปัญญา มีความสุข และการรักษาความเป็นไทยพร้อมกับการเปิดกว้างสู่ความเป็นสากล การที่จะสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังกล่าวได้ ทุกฝ่ายที่

เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด ควรมีบทบาทในการบริหารวิชาการของโรงเรียนอย่างเต็มที่ตามความสามารถของแต่ละฝ่าย

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยก่อตั้งขึ้นตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) โดยมีเป้าหมายเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาและพัฒนาศักยภาพของเยาวชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ โรงเรียนได้ดำเนินงานภายใต้แนวคิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ในปี พ.ศ. 2559 เครือข่ายโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยขยายตัวเป็น 11 แห่ง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษารอบด้านโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยมีแนวทางการปลูกฝังคุณค่าทางจริยธรรมและอัตลักษณ์ของนักเรียนผ่านหลักการสำคัญ ได้แก่ "ความเป็นผู้นำ รักเพื่อน นับถือพี่ เคารพครู กตัญญูพ่อแม่ ดูแลน้อง สอนคุณแผ่นดิน" ซึ่งได้รับการบูรณาการในหลักสูตร "สวนกุหลาบศึกษา" อันเป็นองค์ประกอบหนึ่งของ "มาตรฐานคุณภาพกุหลาบหลวง" โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการควบคู่กับการพัฒนาแนวคิดด้านจิตสำนึกสาธารณะ ในด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยและโรงเรียนในเครือยึดแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยใช้เป็นนโยบายหลักขององค์กร การบริหารดังกล่าวเน้นบทบาทสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับระเบียบข้อบังคับและนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการ อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อเสริมสร้างระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการผลักดันคุณภาพการศึกษาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระดับสูงสุด

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย เมื่อจำแนกตามวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษา อายุของสถานศึกษาและขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกันหรือไม่ ผลการศึกษาจะช่วยให้โรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย สามารถประเมินสภาพความเป็นจริงของการมีส่วนร่วมดังกล่าวได้อย่างชัดเจน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและกำหนดนโยบายที่มุ่งเน้นการสนับสนุนและส่งเสริมบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนบริหารกระบวนการทำงานและความร่วมมือระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในการพัฒนางานด้านวิชาการให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กรโรงเรียนในเครืออย่างมีประสิทธิภาพ

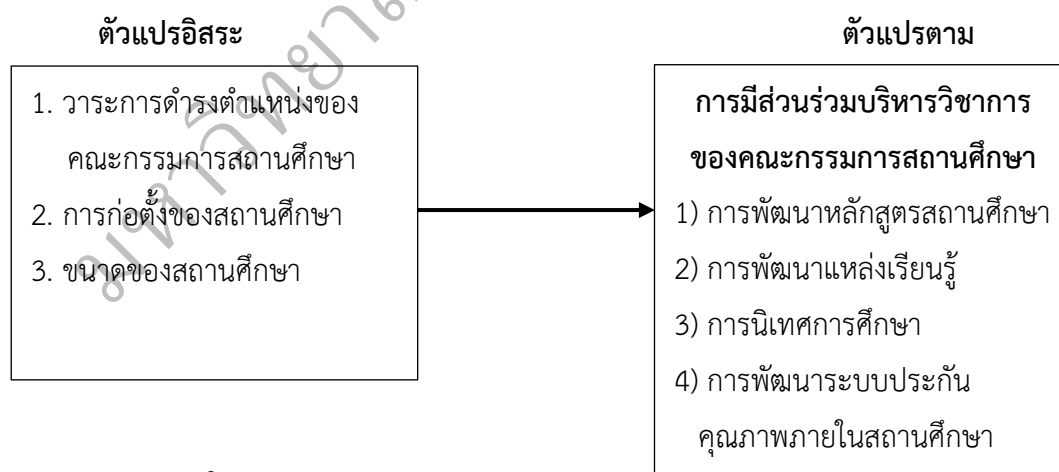
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัยจำแนกตาม วาระการดำรงตำแหน่ง การก่อตั้งของสถานศึกษา และ ขนาดของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561); กรมวิชาการ (2545); ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553); กมล ศิริบรรณ (2539); รัชนิยา สีหะวงษ์ (2558); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550); พิชาพร ชัยบุญมา (2562); ฟาเบอร์, และเชียร์อน (Faber, & Shearon, 1970, p. 421) ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563); อำภา บุญช่วย (2533); ยุทธนา เกื้อกุล (2560); ชารี มณีศรี (2552); ไกรสิทธิ์ ดิบุรณย์ (2566) จากนั้นจึงนำมาสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยตามการมีส่วนร่วมบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 3) การนิเทศการศึกษา 4) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังภาพ

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษา การก่อตั้งของสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบไปด้วย

1.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่ วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษา อายุของสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา

1.1.1 วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษา

1) วาระ

2) วาระ

1.1.2 การก่อตั้งของสถานศึกษา

1) ต่ำกว่า 20 ปี

2) 21-45 ปี

3) 46 ปี ขึ้นไป

1.1.3 ขนาดสถานศึกษา

1) ขนาดกลาง

2) ขนาดใหญ่

3) ขนาดใหญ่พิเศษ

1.2 ตัวแปรตาม (dependent variables) ประกอบด้วย

1.2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.2.2 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

1.2.3 การนิเทศการศึกษา

1.2.4 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ขอบเขตด้านเวลา

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในช่วงระยะเวลาปีการศึกษา 2567

3. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย จำนวน 11 แห่ง โดยแบ่งเป็น ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 11 คน ผู้บริหาร 11 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 66 คน ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ 22 รูป/คน ผู้แทนผู้ปกครอง 11 คน ผู้แทนครู 11 คน ศิษย์เก่า 11 คน ผู้แทนองค์กรชุมชน 11 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 11 คน รวม 165 คน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อให้โรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย ได้ข้อมูลจากสภาพที่เป็นจริงของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและใช้เป็นแนวทางในการวางแผน กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการสนับสนุน ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา สามารถนำข้อมูลไปปรับกระบวนการทำงานและการประสานงานความร่วมมือในการในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรโรงเรียนในเครือข่ายต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมมือกันในการคิด ร่วมตัดสินใจ กำหนดปัญหา แก้ไขปัญหาร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบและประเมินผลในการดำเนินกิจกรรมใดๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กร

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานหรือกิจกรรมของสถานศึกษา ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการประสานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาผู้เรียนร่วมกันทั้งภายในและนอกสถานศึกษา โดยมุ่งหวังที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียน ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจุดมุ่งหมายของการศึกษาและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การให้คำแนะนำปรึกษา สนับสนุน ให้ความเห็นชอบ ส่งเสริม และการตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติร่วมรับผิดชอบและประเมินผลในการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนา

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารงานวิชาการ หมายถึง องค์กรบุคคลของสถานศึกษาที่มีส่วนร่วม ให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ความเห็นชอบการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศ ให้ความเห็นชอบกรณีที่สถานศึกษานำเอารายวิชาพิเศษมาเพิ่มหรือปรับใช้ในหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมส่งเสริมการวิเคราะห์ผู้เรียนและสภาพของท้องถิ่น วิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลาง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ตลอดจนการนำหลักสูตรไปใช้ การติดตามประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

2. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมให้ครู ผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และให้ข้อเสนอแนะในการจัดระบบข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. การนิเทศการศึกษา หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วม ส่งเสริม สนับสนุนให้ความช่วยเหลือ แนะนำ หรือปรับปรุงเกี่ยวกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุงการสอน ช่วยพัฒนาความสามารถของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย

4. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง องค์กรบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกำกับดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการงานของสถานศึกษาในโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัยทั้ง 11 แห่ง

โรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย หมายถึง 1) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย 2) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยนนทบุรี 3) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยรังสิต 4) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยธนบุรี 5) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัยสมุทรปราการ 6) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัยปทุมธานี 7) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (จิระประวัตินครสวรรค์) 8) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยสระบุรี 9) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยเพชรบูรณ์ 10) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยชลบุรี 11) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยนครศรีธรรมราช

การก่อตั้งของสถานศึกษา หมายถึง อายุการก่อตั้งสถานศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย ทั้ง 11 แห่ง จำแนกได้ ดังนี้

5. การก่อตั้งสถานศึกษามากกว่า 20 ปี
6. การก่อตั้งสถานศึกษา 21-45 ปี
7. การก่อตั้งสถานศึกษา 46 ปี ขึ้นไป

ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง จำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาในโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย 11 แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2567 จำแนกได้ดังนี้

8. สถานศึกษาขนาดกลาง มีนักเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย ตั้งแต่ 120 - 719 คน
9. สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีนักเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย ตั้งแต่ 720 - 1,679 คน

10. สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย ตั้งแต่ 1,680 คน
ขึ้นไป

วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง การครองตำแหน่งใน
การปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษา มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี แต่อาจได้รับ
แต่งตั้งใหม่อีกก็ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกิน 2 วาระติดต่อกันมิได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย มีขอบเขตการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ ดังนี้

1. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
 - 1.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 1.3 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ
 - 1.4 กระบวนการบริหารงานวิชาการ
2. ความหมายหลักการและแนวคิดการมีส่วนร่วม
 - 2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
 - 2.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม
 - 2.3 แนวคิดการมีส่วนร่วม
 - 2.4 ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 3.1 ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 3.2 องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 3.3 บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารงานวิชาการ
 - 4.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 4.2 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
 - 4.3 การนิเทศการศึกษา
 - 4.4 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
5. เครือโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย 11 แห่ง
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

1. ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อันเป็นเป้าหมายหลักของสถานศึกษา และยังเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษา ตลอดจนสมรรถนะของผู้บริหาร ทั้งนี้ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550, หน้า 29) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการจัดการเชิงระบบที่ครอบคลุมกิจกรรมทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายทางการศึกษา การพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ กระบวนการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและตอบสนองต่อเป้าหมายทางการศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2553, หน้า 151) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการนั้น หมายถึง การดำเนินงานทุกชนิดเพื่อจะส่งเสริมพัฒนา หรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับครูหรือนักเรียน สรุปว่าน่าจะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนนั่นเอง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2554, หน้า 7) การบริหารงานวิชาการครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศและปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรม การประชุมอบรมทางวิชาการ การวัดและการประเมินผล การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีให้เหมาะสมกับเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

กมล ภูประเสริฐ (2555, หน้า 6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจสถานศึกษา

สัจจิวรรณ ทรพพสุ, และไสว ศิริทองถาวร (2555, หน้า 7) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึงกระบวนการดำเนินงานที่ครอบคลุมการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ ทิศทาง และแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ตลอดจนสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ การบริหารงานวิชาการให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อันจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างสูงสุดและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อระบบการศึกษาโดยรวม

วิมล เดชะ (2559, หน้า 18) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง สถานศึกษามุ่งจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจน เน้นในเรื่องการจัดทำหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ อาศัยความร่วมมือของชุมชนและสังคม มีการสร้างเครือข่าย โดยมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน

อุมาพร ชินแสน (2559, หน้า 10) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานทุกชนิดของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเพื่อพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริม การเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอนให้มีประสิทธิภาพ สูงสุดต่อผู้เรียนตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร

ธริศร เทียบปาน (2562, หน้า 18) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสนับสนุนให้ผู้เรียนสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่ผู้บริหารสามารถใช้ทฤษฎีการบริหาร (Administrative Theory) มาประยุกต์ใช้ก็จะเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562, หน้า 19) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจและเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษา เพราะงานวิชาการประกอบไปด้วยงานที่สำคัญๆ ของสถานศึกษามากมาย ไม่ว่าจะเป็นงานหลักสูตรหรืองานจัดการเรียนการสอน งานวัดผล ประเมินผล ฯลฯ ซึ่งแต่ละงานจะเป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าและคุณภาพของสถานศึกษานั้นๆ ดังนั้น แล้วการบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพนั้น จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมาย

เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni, 1980, pp.267 - 268) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึง ปรัชญาการศึกษาซึ่งใช้เป็นแนวทางดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ จัดทำโครงการต่างๆการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร การสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาตลอดจนการจัดหาหลักสูตรการเรียนการสอน

กอร์ดัน (Gorton, 1983, pp.158-164) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา ที่ทำให้เกิดการพัฒนาให้กับสถานศึกษา และหาแนวทางในการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น โดยมีงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา การหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนการนิเทศติดตาม ตลอดจนการวัดและประเมินผลของการจัดการศึกษา

ลี, และแวนฮอร์น (Lee, & Vanhorn, 1983, p.6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นการวางแผนด้านต่างๆ โดยการหาวิธีการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารสถาบัน

เฟอเรสต์, และกินเซอร์ (Forest, & Kinser, 2002, p.1) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ iva ว่าเป็นงานที่จะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริการ และการส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรการสอน

ฟราย, และมาร์แชล (Fry, & Marshall, 2009, p.68) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นการกำหนดปรัชญาการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินให้บรรลุวัตถุประสงค์ การจัดทำ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร และการจัดทำ โครงการต่างๆ

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานหรือกิจกรรมของ สถานศึกษา ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดเรียน การสอน ตลอดจนการประสานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาผู้เรียนร่วมกันทั้งภายในและนอก สถานศึกษา โดยมุ่งหวังที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียน ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรจุดมุ่งหมายของการศึกษาและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

2. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นหัวใจของกระบวนการบริหารของสถานศึกษาซึ่งส่งผลโดยตรงต่อ ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาซึ่งงานวิชาการจะสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญของสถานศึกษา และมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ ความหมายและความสำคัญของการบริหารวิชาการไว้ ดังนี้

จันทรานี สงวนนาม (2552, หน้า 79) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจหลัก ของสถานศึกษา ผู้บริหารต้องส่งเสริมและสนับสนุนครูให้จัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริม การพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน และสร้างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนา ผู้เรียนให้เต็มศักยภาพทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สันติ บุญภิรมย์ (2553, หน้า 22) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นแกนหลักของสถานศึกษา ขณะทำงานด้านอื่นทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อให้งานวิชาการมีคุณภาพและเกิดประสิทธิผล สูงสุด

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554, หน้า 30) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นการมุ่ง พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อผู้เรียน

จิตติมา วรณศรี (2557, หน้า 3) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ iva ว่าการบริหารสถานศึกษามีเป้าหมายและภารกิจในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยงานหลักของการบริหารสถานศึกษาคือการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นงานสำคัญที่จะช่วย

ให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายเนื่องจากมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เรียน โดยสามารถจัดเรียงลำดับความสำคัญของภารกิจการบริหารสถานศึกษา โดยกล่าวว่า 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงานบุคคล 3) การบริหารกิจการนักเรียน 4) การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ 5) การบริหารงานอาคารสถานที่ และลำดับ 6) การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นลำดับแรก โดยจัดสรรเวลาและทรัพยากรเพื่อพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนและความก้าวหน้าของสถานศึกษาโดยรวม

จรูญ เก้าเอี้ยน (2557, หน้า 5-6) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะส่งผลโดยตรงต่อมาตรฐาน และคุณภาพการศึกษา จึงต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ ผู้บริหารควรตระหนักถึงบทบาทของตน มุ่งพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ และเสริมสร้างความรู้ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา

ยุทธนา เกื้อกุล (2560, หน้า 3) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารองค์การ เปรียบเหมือนหัวใจของสถานศึกษา มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษามักจะพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถของผู้เรียน และการบริหารวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาโดยจะต้องขับเคลื่อนสู่สถานศึกษาโดยทันที มีแนวทางในการนิเทศติดตาม ส่งเสริม สนับสนุนประสิทธิภาพในการทำงานทั้งในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระบบประกันคุณภาพ การปฏิรูปหลักสูตร ปฏิรูปการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ที่ดี เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2561, หน้า 7) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการคือหัวใจในการบริหาร สถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นไปตามมาตรฐานหรือสูงกว่ามาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563, หน้า 57) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการงานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษา ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เนื่องจากคุณภาพของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับความสำเร็จของงานวิชาการ สถานศึกษาที่โดดเด่นด้านนี้มักได้รับการยอมรับ ขณะที่สถานศึกษาที่ล้าหลังอาจสูญเสียความนิยม

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565, หน้า 45) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นหน้าที่สำคัญที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้น สถานศึกษาทุกประเภทจึงจำเป็นต้องให้

ความสำคัญ กับงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีคุณภาพ หรือมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์

สมิธ, และคนอื่นๆ (Smith, et al., 1975, p.170) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จต้องมีความรู้และทักษะด้านการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะหลักสูตรและการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางของหลักสูตรแกนกลาง รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ตอบโจทย์ผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สมิธ, และคนอื่นๆ แบ่งการบริหารงานในสถานศึกษาออกเป็น 7 ด้าน โดยการบริหารงานวิชาการได้รับความสำคัญสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมา คือ การบริหารบุคลากร และกิจการนักเรียนอย่างละร้อยละ 20 ส่วนด้านอื่นๆ ได้แก่ การเงิน อาคารสถานที่ ความสัมพันธ์ และงานทั่วไป คิดเป็นด้านละร้อยละ 5 สัดส่วนดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา และเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

สตูปส์, และจอห์นสัน (Stoops, & Johnson, 1981, p.176) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของโรงเรียน และถือว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุด

แบรดเลย์ (Bradley, 1983, p.21) กล่าวว่า มีแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของงานวิชาการว่า ในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคปัจจุบัน ควรเน้นให้ครูมีทักษะและความชำนาญในการสอนงานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ส่วนงานธุรการและงานอื่นๆ ควรถูกจัดลำดับความสำคัญรองลงมา

มิลเลอร์ (Miller, 1995, p.175) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษาที่สำคัญมากที่สุด ซึ่งมีการจัดโปรแกรม การเรียนการสอนรวมทั้งการวัดผล เพื่อติดตามการเรียนการสอนทั้งครูและนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการบริหารในการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะละเลยไม่ได้

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา มีบทบาทโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาและความสำเร็จของผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ คุณภาพ และบรรลุผลลัพธ์ตามหรือสูงกว่ามาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

3. ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นองค์ประกอบหลักของระบบการศึกษา เปรียบได้กับหัวใจของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นคณะผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา ทุกฝ่ายจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการ ตลอดจนร่วมมือกันในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ ติดตาม ประเมินผล และพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องการบริหารงานวิชาการครอบคลุมหลายด้าน ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต (2558, หน้า 24) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้ พัฒนาหลักสูตร ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร และประเมินผลเพื่อนำไปพัฒนาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนและบริบทสังคม การวัดและประเมินผล จัดทำแผนการวัดผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและเน้นการประเมินตามสภาพจริงพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี จัดหาและพัฒนาเทคโนโลยีการสอน พร้อมส่งเสริมให้ครูผลิตนวัตกรรมทางการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สนับสนุนการใช้สื่อและอุปกรณ์ในการวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก รวมถึงสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชนนิเทศการศึกษา แลกเปลี่ยนและพัฒนากการสอนผ่านกระบวนการนิเทศ พร้อมนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน

สัมมา รณิธย์ (2560, หน้า 99) กล่าวว่า การกำหนดขอบข่ายการบริหารงาน หมายถึง การดำเนินงานตามด้านต่างๆ ดังนี้ 1) การจัดการหลักสูตร-แผนการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การจัดสื่อ และวัสดุเพื่อการเรียนการสอน 4) การนิเทศ และการพัฒนาการเรียนการสอน 5) การวัด และประเมินผลการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561, หน้า 8) ในคู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจสถานศึกษางานบริหารวิชาการไว้ 17 ด้าน ประกอบด้วย 1) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ให้ความเห็นและพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานวิชาการ วางแผนการดำเนินงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอน ดูแลและพัฒนากการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) พัฒนากกระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ 6) การวัดและประเมินผล วัดผลและประเมินผลการเรียน รวมถึงการเทียบโอนผลการเรียน 7) วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมการวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา 8) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา 9) นิเทศการศึกษา จัดการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนากการเรียนการสอน 10) การแนะแนว ส่งเสริมการแนะแนวทางการเรียนและอาชีพ 11) ประกันคุณภาพภายใน พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) ส่งเสริมชุมชนทางวิชาการ สนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) ความร่วมมือพัฒนาวิชาการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นในการพัฒนาวิชาการ 14) สนับสนุนงานวิชาการภายนอกส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว และองค์กรต่างๆ 15) ระเบียบงานวิชาการ จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ 16) คัดเลือกหนังสือแบบเรียน เลือกหนังสือแบบเรียนที่เหมาะสมสำหรับ

สถานศึกษา 17) พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2561, หน้า 13-16) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้ 1 การพัฒนาและจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา 2 การบริหารจัดการกระบวนการเรียนการสอน 3 การนิเทศและส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ 4 การวัดและประเมินผลทางการศึกษา 5 การประกันคุณภาพทางการศึกษา

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, หน้า 103) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาที่สำคัญประกอบด้วย 1) งานหลักสูตร 2) งานการจัดการเรียนการสอน 3) งานแนะแนว นิเทศการสอน และวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 4) งานวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 5) งานแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี และสื่อการสอน 6) งานประกันคุณภาพการศึกษา 7) งานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565, หน้า 56) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และขอบข่ายงานวิชาการทั้ง 17 ได้การบริหารวิชาการ 3 ด้าน ดังนี้ 1การออกแบบหลักสูตร 2การจัดการเรียนรู้ 3การประเมินผล

คิมบ็อค, และนูนเนอรี (Kimbrough, & Nunery, 1998, p.58) กล่าวว่า การกำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 1) งานหลักสูตรผู้บริหารต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและจัดหาเอกสารหลักสูตร รวมถึงจัดเตรียมเอกสารและคู่มือการใช้งานหลักสูตรให้มีความพร้อมและเพียงพอสำหรับครูผู้สอน 2) งานการเรียนการสอนมุ่งเน้นการวางแผนปรับปรุงกระบวนการสอนให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดอบรมและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับครูและผู้เชี่ยวชาญ 3) งานประเมินผล จัดทำการวัดผลและประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด พร้อมปรับปรุงเครื่องมือวัดผลและตรวจสอบบันทึกของครู 4) งานสื่อสนับสนุนการสอน การจัดหาสื่อการเรียนการสอน ห้องสมุด นิเทศการศึกษา และการวางแผนการดำเนินงานการสอน

เฟเบอร์, และเชียร์อน (Faber, & Shearon, 1970, p.212) กล่าวว่า การแบ่งงานบริหารวิชาการออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2) การจัดเนื้อหาของหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ 4) การจัดอุปกรณ์การสอน 5) การนิเทศการสอน 6) การส่งเสริมครูประจำการ

ฟอเรส, และกินเซอร์ (Forest, & Kinser, 2002, p.1) ได้กำหนดขอบข่ายและภาระงานด้านการบริหารวิชาการไว้ดังนี้ 1) การกำหนดเป้าหมายและมาตรฐาน 2) งานวางแผนและพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่สนับสนุนเป้าหมายและมาตรฐาน 3) งานด้านการตลาด 4) งานด้านบุคลากร 5) การจัดตารางเรียนและการจัดลำดับ 6) การจัดชั้นเรียน 7) งานด้านกฎหมาย 8) การวัดประเมินผล

และการประกันคุณภาพ 9) การแก้ไขข้อขัดแย้ง 10) การเสริมแรงขวัญกำลังใจ คุณธรรม จริยธรรม 11) งานที่เกี่ยวข้องกับกระทรวง 12) การจัดสรรงบประมาณ 13) การจัดทำรายงานประจำปีต่อสาธารณชน

เซอร์จิโอวานนี, และคนอื่นๆ (Sergiovanni, et al., 2009, p.2560) กล่าวว่า การบริหารวิชาการประกอบด้วย 1) การกำหนดปรัชญาและจุดมุ่งหมาย 2) การจัดโครงสร้างโปรแกรมการเรียนการสอน 3) การประเมินผลการเรียนการสอน 4) การสร้างบรรยากาศในการศึกษา 5) การจัดหาสิ่งสนับสนุนและวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารวิชาการครอบคลุมและส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการศึกษา โดยขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การนิเทศการศึกษา การวิจัย การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษา

4. กระบวนการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการมีบทบาทสำคัญในการกำหนดคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและแนวทางของสถานศึกษา

ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการ PDCA (Plan-Do-Check-Act) ซึ่งเป็นแนวทางบริหารคุณภาพที่มุ่งเน้นการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการติดตาม ตรวจสอบ และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

1. การวางแผน (Plan: P) เป็นการดำเนินงานเพื่อจัดเตรียม วางแผนงาน ทรัพยากรต่างๆ เพื่อประสพการณ์หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.1 การวางแผนงานวิชาการเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดทิศทางและแนวทางการบริหารจัดการด้านวิชาการ โดยครอบคลุมถึงการกำหนดเป้าหมาย การวางแผนโครงการหรือกิจกรรมทางวิชาการ การจัดทำปฏิทินดำเนินงาน การจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็น การวางโครงสร้างการบริหาร และการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

1.2 การพัฒนาหลักสูตร เป็นการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการจัดประสพการณ์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามที่คาดหวัง โดยเริ่มจากการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรที่

ประกอบด้วยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จากนั้นวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำมากำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงสาระการเรียนรู้ที่จำเป็นและสอดคล้องกับท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีการวางแผนทางจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนมีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด สุดท้ายคือการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริงผ่านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2. การปฏิบัติตามแผน (Do : D) เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อันได้แก่ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รวมถึงการพัฒนาหรือการจัดเตรียมแหล่งเรียนทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. การตรวจสอบ (Check: C) เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ผลการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดการสอนของครูเพื่อสรุปประเมินผลว่าสามารถบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด ได้แก่ การนิเทศการศึกษา การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการติดตาม และช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครู/บุคลากรในสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทความรับผิดชอบได้สำเร็จ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรที่มีส่วนร่วมกับสถานศึกษา หรือผู้นิเทศควรกำหนดแผนการนิเทศ ดำเนินการนิเทศ การปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้การบริหารงานวิชาการบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

4. การปรับปรุง (Act: A) เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการพิจารณากำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนาผลผลิตจากการดำเนินงานวิชาการ ได้แก่ การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจว่าองค์กรหรือสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน และการตรวจสอบผลลัพธ์ เพื่อให้แน่ใจว่าการจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่สังคมและผู้รับบริการคาดหวัง

ความหมายหลักการและแนวคิดการมีส่วนร่วม

1. ความหมายของการมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีรากฐานมาจากแนวคิดด้านมนุษยสัมพันธ์ (human relation approach) และพฤติกรรมองค์การ (behavioral approach) โดยแนวคิดนี้ได้รับการพัฒนาและนำเสนอครั้งแรกโดย แมรี พาร์คเกอร์ ฟอลเลต (Mary Parker Follett) ซึ่งในงานเขียน Dynamics Administration ได้เสนอแนวทางการบริหารที่ให้ความสำคัญกับการจัดการความขัดแย้งภายในองค์กรผ่านการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้นายจ้างตระหนักถึงสวัสดิการของพนักงานควบคู่กับเป้าหมายทางธุรกิจ แนวคิดของเธอนี้ได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมจาก เอลตัน เมโย (Elton Mayo) และ เอฟ.เจ. โรธลิสเบอร์เกอร์ (F.J.

Roethlisberger) นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ผู้ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงาน จนทำให้แนวทางการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายกลายเป็นหลักสำคัญในการบริหารองค์กร นักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยามของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 44) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การให้สมาชิกทุกคนในองค์กรหรือหน่วยงานเดียวกันได้กระทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ทุกคนคาดหวังและประสบผลสำเร็จ

ถวิลวดี บุรีกุล (2551, หน้า 6) กล่าวว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการสื่อสารสองทางที่มุ่งให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้น ได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและร่วมแก้ปัญหาเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับทุกคน

ภารดี อนันต์นาวิ (2551, หน้า 30) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมคือการจูงใจให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รับผิดชอบ และร่วมมือพัฒนาองค์กรด้วยความเต็มใจ

ฉลาด จันทรมบัติ (2553, หน้า 176-177) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาแก้ปัญหา การวางแผน ดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาและการประเมินร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักการร่วมคิดร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ

สหประชาชาติ (United Nations, 1981, p.11) การมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนมีบทบาทอย่างกระตือรือร้นในการตัดสินใจ บริหารทรัพยากร และดำเนินโครงการตามเป้าหมายของสังคมด้วยความสมัครใจ

โคเฮน, และอัฟฮอฟ (Cohen, & Uphoff, 1980, p.222) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมคือกระบวนการที่แต่ละบุคคลเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ภายใต้สถานการณ์เดียวกัน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ยาดาฟ (Yadav, 1980, p.87) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การเข้าร่วมอย่างตั้งใจ และสมัครใจของประชาชนโดยปราศจากการบังคับ กระบวนการนี้ประกอบด้วย 4 ความรู้สึกหลัก ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการแผนและโครงการพัฒนา 3) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลโครงการ และ 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา

หวัง (Whang, 1981, pp.91-92) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการในการเข้าไปดำเนินงานของบุคคลหรือกลุ่มเพื่อได้สะท้อนถึงความสนใจของตน หรือเพื่อให้การสนับสนุนทางด้านกำลังงานหรือทรัพยากรต่อสถาบัน/ระบบที่ครอบคลุมการดำเนินชีวิตของพวกเขา

พุตตี, และแวนเดลลา (Putti, & Vandra, 1987, p.304) การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารที่เป็นพื้นฐานของกิจกรรมต่างๆ ที่จะส่งผลให้การบริหารจัดการ มีลักษณะกว้างขวาง ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้การมีส่วนร่วมขยายไปสู่ปฏิบัติงานในระดับล่างขององค์กร

เฟลคิน (Felkins, 2002, pp.45-47) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงกระบวนการที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงาน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบโดยสละเวลา แรงงาน และทรัพยากรในการพัฒนาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในภาพรวม

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรหรือหน่วยงานอย่างเต็มที่ โดยมีเป้าหมายร่วมในการพัฒนาและประสบความสำเร็จตามที่หวังไว้ ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้รวมถึงการสื่อสารและการตัดสินใจร่วมกันเพื่อผลลัพธ์ที่ดีที่สุดให้กับทุกฝ่าย ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมครอบคลุมถึงการให้ความเห็น การวางแผน การดำเนินการ การติดตามผล รวมถึงการรับผลประโยชน์จากโครงการและนโยบายต่างๆ โดยเน้นการรับผิดชอบร่วมกันและการใช้ทรัพยากรหรือแรงงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในกิจกรรมขององค์กร

2. ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรและสังคมไปสู่ความสำเร็จ การให้โอกาสทุกคนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การวางแผน การดำเนินการ และการประเมินผล ไม่เพียงแต่ช่วยให้เกิดความโปร่งใสและความรับผิดชอบร่วมกัน แต่ยังส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนาที่มีความยั่งยืน การมีส่วนร่วมยังเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างความเข้าใจและการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งทำให้การดำเนินงานสามารถดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้มีนักวิชาการให้ความหมาย ไว้ดังนี้

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553, หน้า 49) กล่าวว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นซึ่งอาจจะเป็นบุคคลภายในหรือบุคคลภายนอกหน่วยงาน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารการจัดการศึกษา

วัชรินทร์ อินทรหม (2557, หน้า 279-280) กล่าวว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาโดยได้รับความร่วมมือจากองค์กร ชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมได้มากที่สุด ผ่านการแสดงความคิดเห็น การเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจ การปฏิบัติงานร่วมกัน และการติดตามประเมินผล เพื่อให้การพัฒนาสอดคล้องกับเป้าหมายที่ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนด

อริพงษ์ เพชรสุทธิ์ (2560, หน้า 68 - 69) กล่าวว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น โดยชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมนี้เปิดโอกาสให้ประชาชนกำหนดวิถีชีวิต ปกครองตนเอง และวางแผนอนาคตได้ การมีส่วนร่วมช่วยในการบริหารงานและตรวจสอบองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ทำให้การดำเนินงานโปร่งใส แก้ปัญหาได้ตรงจุด และเสริมสร้างความเข้มแข็งและประชาธิปไตยในชุมชน

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2561, หน้า 43) กล่าวว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการและร่วมประเมินเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้มีความเจริญงอกงามทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

แฮค, แคนโดลี, และเรย์ (Hack, Candoli, & Ray, 1995, p.261) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในปัจจุบันมีมากขึ้นเรื่อยๆ และมากกว่าในอดีตที่ผ่านมาจะเป็นพลังสำคัญที่ขับเคลื่อนมาสู่ระบบบริหารในโรงเรียนอย่างรวดเร็ว โดยการวางแผนให้ผู้ปกครอง ประชาชน นักเรียน ทีมงาน และคณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น

ทาวน์เซนด์ (Townsend, 1994, p.157) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ว่า ในการที่ต้องให้ชุมชนหรือบุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษากับโรงเรียน คือ 1) บุคคลในชุมชนตระหนักดีกว่า การที่พวกเขาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับทางโรงเรียน มีความสัมพันธ์ต่อผลผลิต (output) ทางการศึกษาของโรงเรียน 2) บุคลากรในชุมชนเชื่อว่า ชุมชนจะได้รับผลกระทบโดยตรงต่อการตัดสินใจหรือการเข้ามามีส่วนร่วมของพวกเขา 3) บางครั้งพวกเขาอาจได้รับการขอร้องหรือได้รับมอบหมายให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์การ ร่วมมือกันพัฒนาแก้ปัญหา เปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาองค์กรให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่มีร่วมกัน

3. แนวคิดการมีส่วนร่วม

แนวคิดการมีส่วนร่วม (participation) เน้นให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีโอกาสเข้ามามีบทบาทในกระบวนการต่างๆ ขององค์กรหรือสังคม ตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การวางแผน และการดำเนินการ การมีส่วนร่วมส่งเสริมความร่วมมือที่กว้างขวาง ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิด การทำงานร่วมกัน และการแบ่งปันความรับผิดชอบ ซึ่งทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยได้มีนักวิชาการให้ความหมาย ไว้ดังนี้

อรรถัย กักพล (2552, หน้า 17-19) ได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 6 ประการ คือ 1) เริ่มตั้งแต่การเกิดจิตสำนึกในตนเอง และถือเป็นภาระหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็น

ส่วนหนึ่งของสังคมหรือชุมชนที่ตนอยู่ 2) ร่วมคิดด้วยกันว่าอะไรที่เป็นปัญหาของชุมชน มีสาเหตุอย่างไร และจะจัดลำดับ ความสำคัญของปัญหาเป้าหมายอย่างไร และควรที่จะจัดการกับปัญหาใดก่อนหลัง 3) ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานว่าจะจัดกิจกรรมหรือโครงการอะไร จะแบ่งงานกันอย่างไร ใช้งบประมาณมากน้อยเพียงใด จะจัดหางบประมาณมาจากที่ใด และใครจะเป็นผู้ดูแลรักษา 4) ร่วมดำเนินงาน ประชาชนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังความรู้ ความสามารถของตนเอง 5) ร่วมกันติดตามประเมินผล ตลอดเวลาที่ทำงานร่วมกันประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งร่วมมือกันหาแนวทางแก้ไข เพื่อให้งานหรือภารกิจที่กำหนดสามารถดำเนินไปจนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ 6) ร่วมรับผลประโยชน์ ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชนแล้ว ย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งอาจไม่จำเป็นจะต้องอยู่ในรูปของเงิน วัตถุสิ่งของ แต่อาจเป็น ความสุขสบาย ความพอใจในสภาพของความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้

จรัส อติวิทยากรณ์ (2553, หน้า 262 – 263) ได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 5 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติ 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมิน 5) การมีส่วนร่วมในการหาแนวทางแก้ไข

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553, หน้า 18) กล่าวว่า แนวคิดการมีส่วนร่วม แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมโดยตรง คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเป็นสำคัญ ผู้รับผิดชอบกิจกรรม เช่น ผู้บริหารหรือหัวหน้าโครงการ มักเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นมีส่วนร่วมในฐานกรรมการที่ปรึกษา เพื่อให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น การมีส่วนร่วมนี้ช่วยให้การตัดสินใจได้รับการยอมรับและเพิ่มประสิทธิภาพของงาน โดยมักเป็นทางการและมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น คำสั่งแต่งตั้ง หนังสือเชิญประชุม หรือบันทึกการประชุม 2) การมีส่วนร่วมโดยอ้อม ซึ่งเป็นเรื่องของการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายอย่างไม่เป็นทางการ โดยไม่ได้ร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการบริหาร แต่เป็นเรื่องของการสนับสนุน ส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายเท่านั้น เช่น การบริจาคเงิน ทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน เข้าช่วยสมทบ เป็นต้น

จิราภรณ์ เพชรทัต (2558, หน้า 22) กล่าวว่า แนวคิดที่สำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม นั้น เกิดจากการที่องค์กรต่างๆ พยายามแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพและเน้นความคุ้มค่า โดยอาศัยพื้นฐานธรรมชาติของมนุษย์ที่มีความต้องการเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญขององค์การเน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

พินสุตา สิริธรรังศรี (2558, หน้า 44-45) ได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 8 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมคิด 2) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมวางแผน 4) การมี

ส่วนร่วมดำเนินการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมแก้ปัญหา 7) การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล 8) การมีส่วนร่วมชื่นชมผลสำเร็จ

อาร์นสไตน์ (Arnstien, 1969, pp.216-224) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมจะมีลักษณะมากน้อยเพียงใด ให้พิจารณาว่าผู้นำเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจและมีบทบาทในการควบคุมได้เท่าใดซึ่งเป็นข้อบ่งบอกถึงภาวะผู้นำที่เป็นประชาธิปไตยว่าสูงหรือต่ำ อาร์นสไตน์ได้ใช้อำนาจการตัดสินใจเป็นเกณฑ์ในการแบ่งบอกการมีส่วนร่วมโดยสรุปเป็นขั้นบันได 8 ขั้น และใน 8 ขั้น จัดได้เป็น 3 กลุ่ม หรือ 3 ประเภท ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมเทียมหรือไม่มีส่วนร่วม ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นจัดฉาก (manipulation) เป็นการเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมหนึ่งๆ โดยมีได้มุ่งหวังจะเข้ามาเพื่อมีส่วนร่วมในการบริหาร แต่แฝงพฤติกรรมไว้เพียงเพื่อต้องการแสดงออกหรืออวดตนเองให้คนอื่นสนใจหรือรู้จักเท่านั้น คล้ายกับการจัดฉากแสดง บางท่านเรียกว่าขั้นหุ่นเชิด ขั้นที่ 2 ขั้นบำบัดรักษา (therapy) เป็นพฤติกรรมที่ผู้นำมีความมุ่งหวังที่จะให้ทุกคนเชื่อฟังและปฏิบัติตามที่ผู้นำต้องการ คล้ายกับหมอรักษาคนไข้ เมื่อวินิจฉัยโรคแล้วก็สั่งยาให้รับประทานและให้พักผ่อน คนไข้จะต้องปฏิบัติตามอย่างเดียว

2. การมีส่วนร่วมพอเป็นพิธีหรือร่วมเพียงบางส่วน ได้แก่ ขั้นที่ 3 ขั้นแจ้งข่าวสาร (informing) เป็นลักษณะที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเพียงเล็กน้อย คล้ายกับเมื่อมีการประชุม ประธานในที่ประชุมจะเป็นผู้พูดเพื่อชี้แจง นโยบาย วิธีการดำเนินงาน เป้าหมาย ฯลฯ เป็นส่วนใหญ่เพียงผู้เดียว แต่จะเปิดโอกาสให้ที่ประชุมซักถามข้อสงสัยในตอนท้ายแล้วก็ปิดประชุม ซึ่งจะเป็นลักษณะเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ที่มีหน้าที่คอยชี้แจงตอบคำถามของผู้มาติดต่องานเท่านั้น ไม่มีการเสวนากันไปมากกว่านี้ ขั้นที่ 4 ขั้นให้คำปรึกษา (consultation) การมีส่วนร่วมในลักษณะนี้เหมือนกับการนิเทศงานของผู้บริหารหรือหัวหน้างาน เมื่อผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็นอะไร ผู้บริหารจะรับฟังแต่จะปฏิบัติตามหรือไม่ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมมากกว่าขั้นแจ้งข่าวสาร ขั้นที่ 5 ขั้นปลอบใจ (placation) เป็นลักษณะที่ผู้นำทำที่ว่าเห็นด้วย มีท่าทีคล้อยตาม มีความเห็นใจ กระตือรือร้นที่จะทำตามข้อเสนอของผู้ตาม หรือคล้ายกับการปลอบและให้กำลังใจผู้มีปัญหา แต่ในส่วนลึกมิได้เห็นด้วยกับข้อเสนอนั้นๆ เลย ซึ่งอาจเป็นเพราะข้อเสนอแนะนั้นไม่ตรงกับแนวความคิดของผู้บริหารก็ได้ 3. การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงคือมีอำนาจและบทบาทมาก ขั้นที่ 6 ขั้นเป็นหุ้นส่วน (partnership) เป็นการมีส่วนร่วมที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ตามมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจซึ่งคล้ายกับการดำเนินกิจกรรมของห้างหุ้นส่วน ขั้นที่ 7 ขั้นมอบอำนาจ (delegated power) เป็นการที่ผู้มีอำนาจมอบอำนาจหน้าที่ให้ผู้ตามปฏิบัติงานแทนการมอบอำนาจเช่นนี้ ผู้ปฏิบัติงานมีอำนาจหน้าที่เท่ากับผู้มีอำนาจทุกประการ และมีอิสระในการแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้รับมอบอำนาจเป็นที่ไว้วางใจของผู้บริหาร นับว่าเป็นการเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมการบริหารมากขึ้น ขั้นที่ 8 ขั้นควบคุมโดยประชาชน

(citizen control) เป็นลักษณะที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในกระบวนการบริหารอย่างแท้จริง มีอำนาจและบทบาทหน้าที่ในองค์กรมากที่สุด บางท่านเรียกขั้นนี้ว่า ขั้นอำนาจและควบคุม (power and control)

โคเฮน, และอัฟฮอฟ (Cohen, & Uphoff, 1980, pp.213-218) กล่าวว่า กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ: กระบวนการนี้เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการสร้างและประเมินทางเลือกต่างๆ การตัดสินใจที่เป็นศูนย์กลางจะเป็นแหล่งกำเนิดของแนวคิดที่หลากหลาย และเป็นการวางแผนเพื่อให้การตัดสินใจนั้นเกิดผลสำเร็จ

1) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ: เป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานของโครงการ โดยพิจารณาว่าใครสามารถทำประโยชน์ให้กับโครงการได้และจะทำได้อย่างไร 2) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์: การมีส่วนร่วมนี้เน้นไปที่การรับประโยชน์ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมถึงการกระจายประโยชน์ไปยังกลุ่มต่างๆ อย่างเป็นธรรม 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล: เน้นการพิจารณาความคิดเห็น ความชอบ และความคาดหวังที่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่ม การมีส่วนร่วมในกระบวนการนี้มักถูกรายงานน้อยเนื่องจากมีความยากในการวัดผลและวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง แต่จะสามารถทำได้ก็ต่อเมื่อมีกิจกรรมการมีส่วนร่วมใน 3 ประการแรกแล้ว

ชาติดิด, และคนอื่นๆ (Shadid, et al., 1982, p.122) กล่าวว่า กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ซาซกิน (Sashkin, 1996, pp.110-113) กล่าวว่า กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา 4) การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง

สวอนส์เบิร์ก (Swansburg, 1996, pp.391 - 394) กล่าวว่า กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ 1) อันเป็นรากฐานสำคัญของการมีส่วนร่วม 2) ความยืดหยุ่นผูกพัน 3) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน 4) ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

สรุปได้ว่า แนวคิดการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมบริหารจัดการในกระบวนการต่างๆ อย่างชัดเจน เช่น การตัดสินใจ วางแผน ร่วมแก้ปัญหา ตั้งเป้าหมาย และประเมินผล ซึ่งนำไปสู่ความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพและการพัฒนาที่ยั่งยืน

4. ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

จากการศึกษานักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

จันทรานี สงวนนาม (2551, หน้า 71) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรและมีประโยชน์

หลายประการ คือ 1) ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร 2) ลดความขัดแย้งในการทำงาน และเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น 3) สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน 4) ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดี ทุกคนมีงานทำ 5) สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร 6) ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอม 7) ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 8) ช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

ศศิกาญจน์ ทวีสุวรรณ, และคนอื่นๆ (2555, หน้า 15) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการเพิ่มสูงขึ้น พนักงานมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน และยังสามารถลดความขัดแย้งของบุคคลแต่ละคนได้ อีกทั้งก่อให้เกิดความสอดคล้องในวัตถุประสงค์ระหว่างบุคคลกับองค์กรอีกด้วย จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น แล้วการบริหารแบบมีส่วนร่วมยังก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้ 1) เมื่อผู้ร่วมงานใดมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลง เขาจะยอมรับในการเปลี่ยนแปลงแทนที่จะต่อต้านการเปลี่ยนแปลง 2) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีความราบรื่นมากขึ้น ความไม่พอใจ การร้องทุกข์น้อยลง 3) ความผูกพันของบุคลากรกับองค์กรจะรู้สึกผูกพันมากขึ้น 4) บุคลากรจะไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น เพราะบุคลากรรู้แรงจูงใจและความต้องการของฝ่ายบริหาร 5) การบริหารผู้ใต้บังคับบัญชามีความง่ายขึ้น เพราะผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับการเปลี่ยนแปลงและไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น 6) การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น 7) การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรระดับสูงกับองค์กรระดับต่ำ 8) ก่อให้เกิดการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

อำนาจ ทองโปร่ง (2555, หน้า 92) กล่าวว่า ประโยชน์การมีส่วนร่วมมี ดังนี้ 1) องค์กรบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากขึ้น 2) การบริหารจัดการของฝ่ายบริหารมีความสะดวกคล่องตัวมากขึ้น 3) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชามีความราบรื่น เกิดความศรัทธา ไว้วางใจและยอมรับกันมากขึ้น 4) ความผูกพันและความจงรักภักดีต่อองค์กรของผู้ปฏิบัติงานสูงขึ้น เนื่องจากการได้รับการยอมรับในความคิด ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกัน 5) ส่งเสริมการทำงานในระบบทีมงานดีขึ้น มีการประสานงานและยอมรับการไว้วางใจในกลุ่มงานมากขึ้น 6) ลดอัตราการขาดงาน การลางาน และการหน่วงเหนี่ยวงานและความเฉื่อยชาในการทำงานของพนักงานน้อยลง

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555, หน้า 228) กล่าวว่า ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) ทำให้การบริหารหรือการพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีความหลากหลายเป็นไปอย่างถี่ถ้วนรอบคอบ เพราะเป็นการระดมแนวคิดจากบุคคลที่มีความหลากหลายทั้งความรู้และประสบการณ์ 2) ทำให้มีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน โดยมีให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจมากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องอันเกิดผลเสียหายแก่องค์กรได้ 3) เป็นการขจัดปัญหา มิให้การดำเนินนโยบายใดๆ มีผลต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากเกินไปหรือน้อยเกินไป ซึ่งจะก่อให้เกิดความยุติธรรมใน

การดำเนินการต่อทุกฝ่ายได้ 4) ก่อให้เกิดการประสานงานที่ดีทำให้การบริหารเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ 5) การรวมตัวกันของบุคคลเป็นเครือข่ายจะก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตรงเป้าหมาย โดยทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ

ชัยญานัก เพ็ชรประดับ (2556, หน้า 41) กล่าวว่า ประโยชน์การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การให้ความร่วมมือในการดำเนินงานระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากร ผู้นำ ชุมชน ผู้ปกครอง หน่วยงานของรัฐ ได้ทราบข้อมูลความต้องการของแต่ละฝ่าย ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย

ประภาพรณ รักเลี้ยง (2556, หน้า 124) กล่าวว่า ประโยชน์ของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโดยมีหลายประการ ได้แก่ 1) การยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีมากขึ้นทั้งนี้ เนื่องจากการที่บุคคลมีส่วนร่วมในการวางแผนการเปลี่ยนแปลง บุคคลจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น 2) ช่วยให้การวางแผน และการตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพมากขึ้น 3) ช่วยสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ร่วมงาน ทำให้เกิดความผูกพันงาน ต่อดังกล่าว 4) ช่วยให้เกิดการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ 5) ผู้ร่วมงานเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากซึ่งกันและกัน 6) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร-ผู้ปฏิบัติมีความราบรื่นมากขึ้น

ศรัณย์ เจียรณัย (2558, หน้า 51) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีประโยชน์ต่อสถาบันอุดมศึกษา โดยช่วยเสริมสร้างความรับผิดชอบร่วมกันทุกคนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรลดการต่อต้านและก่อให้เกิดการยอมรับมากเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดี ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการบริหารที่มีประสิทธิภาพ และเพิ่มความพึงพอใจในการทำงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2561, หน้า 17) ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยว่า การมีส่วนร่วมช่วยให้การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้น ลดต้นทุนและความล่าช้า สร้างฉันทามติ ทำให้การนำไปปฏิบัติง่ายขึ้น หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ารุนแรง รักษาความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม ช่วยคาดการณ์ความห่วงกังวลของสาธารณชน และพัฒนาภาคประชาสังคมให้มีทักษะในการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

แอนโทนี (Anthony 1978, pp.27-29) กล่าวว่า ประโยชน์การบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 8 ประการ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้ 1) ก่อให้เกิดความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นโดยปกติแล้วบุคคลย่อมมีธรรมชาติที่ต่อต้านการเปลี่ยนแปลง เพราะการเปลี่ยนแปลงทำให้ต้องปรับตัว จากสภาพที่เคยชิน แต่การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมตัดสินใจและ ร่วมดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังนั้นเมื่อหน่วยงานมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงบุคลากรในหน่วยงาน ก็สามารถรับการเปลี่ยนแปลงนั้นได้ดีกว่าหน่วยงานที่ไม่ได้บริหารงานในลักษณะนี้ 2) ทำให้ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้บริหารกับพนักงาน และผู้บริหารกับสหภาพแรงงาน

ราบรื่นขึ้นเนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้กลุ่มต่างๆ กล้าเปิดเผยความไม่พอใจต่างๆ ออกมา ทำให้ลดความสูญเสียต่างๆ อันเนื่องมาจาก การขาดงาน การนัดหยุดงาน หรือการทำงานไม่เต็มประสิทธิภาพ 3) ทำให้พนักงานมีความผูกพันต่อ หน่วยงานมากขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานได้มี ส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ของหน่วยงานทำให้พนักงานเกิดความนับถือตนเองและรู้ว่าตนเองมีคุณค่าต่อหน่วยงาน ผลงานต่างๆ ของหน่วยงานมาจากความร่วมมือของทุกคนในหน่วยงาน ส่งผลให้เกิดความรักความผูกพันต่อหน่วยงาน 4) ทำให้มีความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารมากขึ้น เมื่อพนักงานได้มีส่วนร่วมตัดสินใจกับฝ่ายบริหารพนักงาน จะเข้าใจถึงเหตุผลและความจำเป็นของฝ่ายบริหารได้ดีขึ้น และการบริหารลักษณะนี้ก็ช่วยให้ต่างฝ่าย ต่างมีความเคารพซึ่งกันและกัน ดังนั้น เมื่อมีปัญหาใดๆ เกิดขึ้นต่างฝ่ายก็จะมีความรู้สึกไว้วางใจกันมากขึ้น การแก้ปัญหา ก็สามารถดำเนินไปอย่างตรงไปตรงมา 5) ทำให้การบริหารพนักงานง่ายขึ้น เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงาน ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น มีความผูกพันต่อหน่วยงาน และมีความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหาร มากขึ้น ส่งผลให้สามารถลดจำนวนฝ่ายบริหารลงได้ เนื่องจากไม่ต้องมีการควบคุมอย่างใกล้ชิดและการได้มีส่วนร่วมก็ช่วยให้เขามีความรับผิดชอบมากขึ้น รวมทั้งช่วยให้ยอมรับในอำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารได้มากขึ้น 6) ทำให้การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น เนื่องจากมีหลายคนมาช่วยกันคิดในเรื่องเดียวกันทำให้คิดได้รอบคอบยิ่งขึ้น และการที่มีฝ่ายพนักงานมาช่วยตัดสินใจทำให้ฝ่ายบริหารได้ข้อมูลในการตัดสินใจมากขึ้น 7) ทำให้การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น โดยปกติในหน่วยงานทั่วไปมักสื่อสารจากบนลงล่างมากกว่าจากล่างขึ้นบน การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นช่องทางให้เกิดการสื่อสารจากล่างขึ้นบนได้ดีขึ้น 8) ทำให้ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานเข้าใจเป้าหมายได้ตรงกันและมีทิศทางการทำงานไปในทางเดียวกัน ทำให้ลดความขัดแย้งในการปฏิบัติงานส่งผลให้ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น

สวอนสเบิร์ก (Swansburg, 1996, pp.391 – 394) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมดังนี้ 1) ได้รับความไว้วางใจกัน และให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน 2) เป็นการให้ความสำคัญของตำแหน่งงานทุกงาน และทุกคนมีความเสมอภาคกัน 3) ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติมีความรับผิดชอบมากขึ้น 4) ลดความสับสนในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน โดยการปรับปรุงการติดต่อสื่อสารให้ดีขึ้น 5) นิเทศงานด้วยตนเอง กระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานได้วินิจฉัยและแก้ปัญหา ให้ผู้ปฏิบัติงานมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเป็นการพัฒนาอาชีพ 6) มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานมากขึ้น 7) ปฏิบัติได้ถูกต้องตามกฎระเบียบ 8) เพิ่มประสิทธิภาพในตำแหน่งงานที่สูงขึ้น 9) การทำงานเป็นทีมทำให้ผู้ปฏิบัติงานร่วมมือกันเพิ่มแรงจูงใจและความคิดริเริ่มในการทำงาน 10) ปรับปรุงการติดต่อสื่อสารในองค์กร 11) ลดการขาดงาน 12) เพิ่มประสิทธิผลและผลผลิตในงาน รวมถึงปรับปรุงคุณภาพของงานเพิ่มการเรียนรู้ในงานให้มากขึ้น 13) เพิ่มขวัญและแรงจูงใจใน

การทำงานเพิ่มความกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของผู้ปฏิบัติงาน 14) ได้รับความคิดใหม่ๆ ในการตัดสินใจและแก้ปัญหา 15) แสดงให้เห็นถึงผู้นำที่มีความสามารถ 16) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของผู้บริหารคือต้องการให้บุคลากรเป็นมืออาชีพ 17) ลดการหมุนเวียนเปลี่ยนงาน และสร้างความมั่นคงในงาน 18) เพิ่มความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร จากการที่มีทัศนคติต่อองค์กรในทางที่ดี 19) การทำงานนอกเวลาลดลง 20) ต้นทุนในการบริหารลดลง 21) เพิ่มความพึงพอใจในการทำงาน เกิดความรู้สึกช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้เพิ่มความสามารถของแต่ละบุคคล เพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ขององค์กร การปรับตัวและการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ระดมความคิดและอภิปรายร่วมกัน ซึ่งส่งผลให้เกิดแนวทางที่ดีขึ้นและการตัดสินใจที่มีคุณภาพ ทุกคนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ทำให้ฝ่ายบริหารสามารถทำงานได้อย่างเต็มความสามารถและเพิ่มความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา ส่วนที่ 1 การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ กล่าวว่า ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาและสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของทางสถานศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกิดขึ้นตาม มาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหาร ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและบริหารจัดการตามกรอบที่กำหนด โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย

1. ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 14-15) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและบริหารจัดการตามกรอบกฎหมายที่กำหนด ดังนั้น ความหลากหลายของสมาชิกในคณะกรรมการช่วยส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านต่างๆ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นสมาชิกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 51) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง องค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษาซึ่งในความแตกต่างและความหลากหลายของตัวองค์คณะบุคคล ที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการทำให้เอื้อต่อการที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านต่างๆ ของบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทสำคัญ โดยผู้แทนผู้ปกครองสะท้อนปัญหาการศึกษา ผู้แทนครูให้ข้อมูลการสอน และผู้แทนชุมชนเชื่อมโยงการศึกษากับชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 26 - 28) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญต่อการกระจายอำนาจของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 โดยดำเนินการวางแผน ประสานความร่วมมือ จัดหาทรัพยากร และติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ คณะกรรมการที่เข้มแข็งช่วยให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพและเป็นระบบยิ่งขึ้น

ดังนั้น การพัฒนาความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบและการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับคณะกรรมการจึงมีความสำคัญ เพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษาสอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลิทวูด, และเทเรซา (Leithwood, & Teresa, 1998, p.25) กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษา มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน วิชาการงบประมาณ และบุคลากร ซึ่งคณะกรรมการโรงเรียนจะประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนจากเขตการศึกษาตัวแทนจากสหภาพครู และตัวแทนนักเรียน

เจมส์ (James, 2009, p.15) กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษา iva เป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งภายใต้ความเชื่อมั่นที่ว่าควรมีผู้ควบคุมนโยบายควบคู่กับการจัดการศึกษาภายใต้เป้าหมายของสถานศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษามีความรับผิดชอบสำคัญในการอุทิศเวลาเพื่อบริหารจัดการและดำเนินการในสถานการณ์ต่างๆ ของสถานศึกษา โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนกลยุทธ์ นโยบายการพัฒนาสถานศึกษา

สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ กลุ่มบุคคลที่มีบทบาทในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการศึกษาของชาติให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายจะทำให้การบริหารจัดการการศึกษาเป็นไปอย่างโปร่งใสและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้ดียิ่งขึ้น

2. องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) หมวด 5 ว่าด้วย

การบริหารและการจัดการศึกษา กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา และอาชีวศึกษา เพื่อกำกับและส่งเสริมสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนภาคส่วนต่างๆ และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ วิธีสรรหา และวาระดำรงตำแหน่งเป็นไปตามกฎกระทรวง ตามกฎกระทรวงที่ปรากฏในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนที่ 27 ก ดังนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีสรรหา การเลือกประธานกรรมการ กรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546

ข้อ 2 ในกฎกระทรวง “คณะกรรมการ” หมายถึง ของแต่ละสถานศึกษา และ “กรรมการ” หมายถึง สมาชิกของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละสถานศึกษา

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา ผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงบุคคลที่นักเรียนพักอาศัยด้วยเป็นประจำ หรืออยู่ช่วยเหลือในการทำงาน

“ครู” หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการหลากหลายในสถานศึกษาของรัฐ

“สถานศึกษา” หมายถึง โรงเรียน วิทยาลัย หรือหน่วยงานการศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่น ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับงบประมาณจากรัฐ แต่ละแห่ง ยกเว้นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและศูนย์การเรียนรู้ โดยประกอบด้วย “สถานศึกษาขนาดเล็ก” หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน ส่วน “สถานศึกษาขนาดใหญ่” คือ สถานศึกษาที่มีนักเรียนมากกว่า 300 คนขึ้นไป

“องค์กรชุมชน” หมายถึง กลุ่มประชาชนหรือองค์กรที่มีสมาชิกอย่างน้อย 7 คน รวมตัวกันเพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี มีผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับรอง และมีที่ตั้งแน่นอน อยู่ในท้องที่ตำบลหรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียนในสถานศึกษา หรือท้องที่ตำบลหรือแขวงที่สถานศึกษาตั้งอยู่

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายถึง องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่ได้รับการจัดตั้งตามกฎหมาย ซึ่งสถานศึกษาตั้งอยู่ “ศิษย์เก่า” หมายถึง ผู้ซึ่งสถานศึกษารับรองว่าสำเร็จการศึกษา หรือเคยศึกษาในสถานศึกษานั้น “ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่ละแห่ง “ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา” หมายถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาที่สถานศึกษาตั้งอยู่

ข้อ 3 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน 9 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 15 คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน กรรมการที่เป็นผู้แทนครู จำนวน 1 คน กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน 1 คน กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน 1 คน กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ จำนวน 1 รูป หรือ 1 คน สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวน 2 รูปหรือ 2 คน สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 1 คนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กและจำนวน 6 คน สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

โดยประธานกรรมการและกรรมการ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ ประกอบด้วย 1) มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ 2) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย 3) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ 4) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ สำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ 5) ไม่เป็นคู่สัญญา กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษานั้น ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ ผู้ใดมีหากบุคคลใดมีลักษณะต้องห้ามตาม (5) ต้องออกจากการเป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามหรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิก ประกอบกิจการหรือการใดๆ อันมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวแล้วต่อผู้อำนวยการภายใน 15 วันนับแต่วันได้รับแต่งตั้ง หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ หรือกรรมการ ซึ่ง นอกจากคุณสมบัติตามข้อ 3 แล้ว 1) กรรมการตามข้อ 2 (2) ต้องเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษา อยู่ในสถานศึกษานั้น และไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมี สัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น 2) กรรมการตามข้อ 2 (3) ต้องเป็นครู 3) กรรมการตามข้อ 2 (4) ต้องไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา ที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น 4) กรรมการตามข้อ 2 (6) ต้องเป็นผู้ที่เคยศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาจาก สถานศึกษานั้น และไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้าง ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น 5) กรรมการตามข้อ 2 (8) ต้องไม่เป็นกรรมการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเกินกว่า 3 แห่งขึ้นไปในเวลาเดียวกัน และไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษาที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น โดยให้ผู้อำนวยการดำเนินการ สรรหาและเลือกประธานกรรมการและกรรมการ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ ดังต่อไปนี้ 1) ในการสรรหาและเลือกกรรมการตามข้อ 2 (2) (3) และ (6) ให้บุคคลแต่ละประเภท เสนอชื่อผู้ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ ซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ 3 และข้อ 4 จากนั้นให้ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือประเภทละ 1 คน ทั้งนี้โดยให้แต่ละประเภทแยกกันดำเนินการ 2) ในการสรรหาและเลือกกรรมการตามข้อ 3 (4) ให้

องค์กรชุมชนเสนอชื่อผู้ซึ่งเห็นสมควร เป็นกรรมการ ซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ 3 และข้อ 4 จากนั้นให้ผู้ซึ่งได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ จำนวน 1 คน ในกรณีไม่มีองค์กรชุมชนในท้องที่ตำบลหรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียนในสถานศึกษา หรือตำบลหรือแขวงที่สถานศึกษาตั้งอยู่ หรือมีแต่ไม่เสนอชื่อผู้แทนเข้ารับเลือกเป็นกรรมการ ให้ผู้อำนวยการสรรหาผู้แทนองค์กรชุมชนในท้องที่ตำบลหรือแขวงใกล้เคียงหรือในท้องที่ตำบลหรือแขวงของเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียงเป็นกรรมการผู้แทนองค์กรชุมชนในสถานศึกษานั้น วิธีการสรรหาและเลือกกรรมการตามข้อ 3 (5) ให้ดำเนินการโดยสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น โดยการสรรหาและเลือกกรรมการตามข้อ 3 (6) ให้ดำเนินการโดยให้ศิษย์เก่าเสนอชื่อผู้ซึ่งเห็นสมควรเป็นกรรมการซึ่งมีคุณสมบัติ ตามข้อ 4 และ ข้อ 5 จากนั้นให้ผู้ซึ่งได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน ในกรณีสถานศึกษาตั้งใหม่แล้วไม่มีศิษย์เก่า ให้สรรหาและเลือกเฉพาะกรรมการตามข้อ 3 (2) (3) (4) (5) (7) และ (8) จนกว่าจะมีศิษย์เก่า ซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ 4 และข้อ 5 ทำหน้าที่ผู้แทนศิษย์เก่า การสรรหาและเลือกกรรมการตาม ข้อ 3 (8) ให้ดำเนินการโดยพิจารณาร่วมกันของผู้ซึ่งได้รับการสรรหาและได้รับเลือกให้เป็นกรรมการตามข้อ 3 (2) (3) (4) (5) (6) (7) และผู้อำนวยการให้ได้จำนวน 2 คนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวน 7 คนสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่ การสรรหาและการเลือกประธานกรรมการ ให้ผู้ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการ ตามข้อ 3 (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) และผู้อำนวยการ ร่วมกันเลือกประธานกรรมการ จากผู้ซึ่งได้รับเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตาม (5) ให้ผู้อำนวยการเสนอชื่อต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการ โดยมีหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหา และการเลือกกรรมการนอกจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ ให้เป็นไปตามประกาศของสถานศึกษา ประธานกรรมการและกรรมการตามข้อ 3 วรรค 1 มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกิน 2 วาระติดต่อกันมิได้ ไม่ว่าจะเป็นกรรมการประเภทเดียวกันหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่สถานศึกษาที่มีข้าราชการครูเพียง 1 คน ให้ดำรงตำแหน่งกรรมการตามข้อ 3 (3) ติดต่อกันเกิน 2 วาระได้ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ 1) ตาย 2) ลาออก 3) คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ ทำให้เสื่อมเสียต่อสถานศึกษา หรือหย่อนความสามารถ 4) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 3 หรือข้อ 4 5) พ้นจากการเป็นพระภิกษุ เฉพาะกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนที่เป็นพระภิกษุสงฆ์ ซึ่งในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการตามข้อ 3 วรรค 1 พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหา เลือก และแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการแทนภายใน 90 วัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึง 180 วันจะไม่ดำเนินการก็ได้ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน ในกรณีที่ประธานกรรมการและกรรมการตามข้อ 3 วรรค 1 จะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหา กรรมการใหม่ภายใน 90 วันก่อนวันครบวาระ และให้ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการและกรรมการซึ่งแต่งตั้งใหม่เข้ามารับหน้าที่ สถานศึกษาดังใหม่

ให้ผู้อำนวยการดำเนินการสรรหาและเลือกประธานกรรมการและกรรมการให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ตั้งสถานศึกษา และให้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่ กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ

สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะบุคคลที่ทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริม สนับสนุน ร่วมมือในกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทน องค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและ เลขาธิการ กรรมการมีวาระ 4 ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่ไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน สำหรับ สถานศึกษาขนาดเล็กมีกรรมการ 9 คน และขนาดใหญ่มี 15 คน

3. บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 40 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 38 กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ จากการศึกษาคู่มือการดำเนินงาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2562 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, หน้า 17-18) โดยบทบาทคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังต่อไปนี้

ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุน ประกอบด้วย 1) ให้การดำเนินงานของ สถานศึกษาสอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการกิจการด้านต่างๆ ของสถานศึกษา 3) มีส่วนร่วม ในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามที่กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กำหนด 4) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทหน้าที่ตามภาระงาน 4 ด้าน ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และ ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและ การจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550 ดังนี้

ด้านวิชาการ 1) ให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการรับประเมินจากภายนอก 2) ให้ความเห็นชอบเรื่องการวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 3) ให้ความเห็นชอบกรณีที่สถานศึกษานำเอารายวิชาพิเศษมาเพิ่มหรือปรับใช้ในหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านงบประมาณ 1) ให้ความเห็นชอบการจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ให้ความเห็นชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง 3) ให้ความเห็นชอบการขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ 4) ให้ความเห็นชอบการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) ให้ความเห็นชอบการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

ด้านการบริหารงานบุคคล 1) กำกับ ดูแลการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่คณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัดกำหนด 2) เสนอความต้องการและให้ความเห็นชอบการวางแผนอัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อเสนอคณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณา 3) ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษา 4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัดมอบหมาย

ด้านการบริหารทั่วไป 1) ให้ความเห็นชอบการวางแผนการบริหารงานการศึกษา 2) ให้ความเห็นชอบการรับนักเรียน 3) ให้ความเห็นชอบเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา 4) ให้ความเห็นชอบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

สรุปได้ว่า บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารทั้ง 4 ด้านของสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยคณะกรรมการทำหน้าที่เสนอแนวทาง กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนกิจการต่างๆ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารงานวิชาการ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน และดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการกำกับ ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาด้าน วิชาการ ในการให้ความเห็นข้อเสนอแนะการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลาง ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รับทราบ เสนอแนะการจัดระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 ความหมายของหลักสูตร

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้และทักษะ ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยหลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษาและเปรียบเทียบเข้ม ทิศที่ผู้บริหารต้องคำนึงถึง นักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้อย่าง หลากหลาย

ธำรง บัวศรี (2542, หน้า 7) กล่าวว่า หลักสูตร คือแผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้น เพื่อแสดงจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามจุดหมายที่กำหนดไว้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 8) หลักสูตรเป็น ประมวลความรู้ และประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถทักษะ และ คุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรจึงเป็นเสมือนแผนที่กำหนดทิศทางใน การพัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมาย และมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของผู้เรียนในการพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่กำหนด

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554ก, หน้า 6) กล่าวว่า หลักสูตรสามารถแบ่งได้ 2 ความหมาย กล่าวคือ ความหมายแคบของหลักสูตร คือ รายวิชาที่ใช้ในการสอน ส่วนความหมายที่กว้างของ หลักสูตร คือ ครอบคลุมประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดให้ผู้เรียน ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ผ่านการเรียนรู้โดยตรงและโดยอ้อม

รุ่งทิพา จันทน์วัฒนวงษ์ (2557, หน้า 8) กล่าวว่า "หลักสูตร" มี 2 ความหมาย คือ 1) เนื้อหาสาระที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้ ทั้งข้อเท็จจริงและกระบวนการคิด และ 2) แผนการจัด ประสบการณ์ ที่มุ่งพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถในการใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559, หน้า 3) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นมวลประสบการณ์ที่จัด ให้โดยโรงเรียน ซึ่งมีบทบาทเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตาม ความคาดหวังของสังคม

สิทธิพร เอี่ยมเสน, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 42) กล่าวว่า หลักสูตร เป็นแผนการเรียนรู้หรือโปรแกรมที่บรรจุระเบียบแบบแผนอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมทั้งกระบวนการหรือประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจการพัฒนาทักษะเจตคติ และการรู้คุณค่าภายใต้การดูแลจัดการของโรงเรียน การพัฒนาหลักสูตรเป็นภารกิจของสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ทาบ (Taba, 1962, p.10) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนการเรียนรู้ ที่ประกอบด้วยจุดประสงค์ และจุดมุ่งหมายเฉพาะการเลือกและการจัดเนื้อหาวิธีการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

ชาเวอร์, และเบอร์เลค (Shaver, & Berlak, 1968, p.9) กล่าวว่า หลักสูตร คือ กิจกรรมที่ครูให้นักเรียนได้เล่นเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

กู๊ด (Good, 1973, p.149) กล่าวว่า หลักสูตรแบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้ 1) หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่จัดให้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพื่อให้จบชั้นหรือประกาศนียบัตรในหมวดวิชาที่สำคัญ เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรพลานามัย เป็นต้น 2) หลักสูตร คือ คำโครงทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอบซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ จบชั้นหรือได้รับประกาศนียบัตร เพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป ความหมายในข้อนี้ หมายถึง หลักสูตรทั้งฉบับรวมทุกวิชาเข้าด้วยกัน 3) หลักสูตร คือ กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ซึ่งนักเรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนหรือสถานศึกษาหรือนั่นคือหลักสูตรทั้งฉบับประกอบด้วยเนื้อหาส่วนหนึ่งและการจัดประสบการณ์ไว้อีกส่วนหนึ่ง

เซเลอร์, อเล็กซานเดอร์, และลีวิส (Saylor, Alexander, & Lewis, 1974, p.6) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้ให้แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือจุดหมายที่วางไว้โดยมีโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ

โบว์แชม (Beauchamp, 1981, p.11) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนสำหรับการเรียนรู้ของผู้เรียน

โอลิเวีย (Oliva, 1982, p.10) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนหรือโปรแกรมที่โรงเรียนจัดไว้สำหรับประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้ผู้เรียน

อาร์มสตรอง (Armstrong, 2003, p.20) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง กระบวนการตัดสินใจ และสร้างหลักสูตร ซึ่งมีเป้าหมายสำหรับการเตรียมการ และการประเมินแผนการตัดสินใจที่จะพัฒนาผู้เรียนโดยเฉพาะด้านความรู้ และทักษะ ซึ่งเกี่ยวข้องทั้ง 3 ปัจจัย คือ การถ่ายทอดความรู้ กระบวนการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และการสร้างการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงข้อมูล ความรู้ สารสนเทศใหม่ๆ

จอห์น (John, 2009, p.2) กล่าวว่า ความหมายของหลักสูตร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกได้ให้ความหมายของหลักสูตร เป็นรายวิชาหรือเอกสารของหลักสูตร ซึ่งถือว่าเป็นความหมายแรกเริ่มที่สาธารณชนทั่วไปเข้าใจ กลุ่มที่สอง ได้ให้ความหมายในเชิงประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้กับผู้เรียน ซึ่งเป็นความหมายที่กว้างกว่ากลุ่มแรก โดยมองว่ากิจกรรมต่างๆ นอกเหนือจากรายวิชา เช่น โครงการพิเศษ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมชมรม เป็นส่วนหนึ่งของความหมายของหลักสูตร

ออร์นสไตน์, และฮันกิน (Ornstein, & Hunkins, 2013, pp.8-9) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ทั้งในด้านร่างกาย สังคม สติปัญญา และจิตใจ หรือเป็นแผนสำหรับปฏิบัติการ รวมทั้งกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ หลักสูตรเป็นแผนที่จัดไว้สำหรับให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หลักสูตร

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารแนวทางที่ประกอบด้วยเนื้อหาสาระ กิจกรรม สื่อ เป้าหมาย และข้อกำหนดในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งในและนอกชั้นเรียน ซึ่งวางแผนล่วงหน้าเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านร่างกาย สังคม ปัญญา และจิตใจ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยมีการจัดระบบและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะที่เหมาะสมกับความต้องการและมาตรฐานในยุคปัจจุบัน

1.2 การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการที่สำคัญในการจัดการศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม และการเปลี่ยนแปลงของโลกนัการศึกษาทั้งต่างประเทศและในประเทศ ได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้หลากหลาย ดังนี้

ชวลิต ชูกำแพง (2551, หน้า 49) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ การออกแบบหลักสูตร หมายถึง ลักษณะของกระบวนการในการเลือกองค์ประกอบต่างๆ รวมทั้งเทคนิค วิธีการทั้งหมดในการจัดทำหลักสูตร และการจัดเนื้อหาสาระและมวลประสบการณ์ในหลักสูตรที่จัดขึ้น

ประสาธ เนืองเฉลิม (2554, หน้า 66) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการต่อเนื่องตั้งแต่การจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง การทดลองใช้ การจัดทำหลักสูตรฉบับจริง การปรับปรุงกระบวนการใช้ และการปรับปรุง ตัวหลักสูตร ซึ่งอาจจะต้องหมุนเวียนกระทำซ้ำต่อเนื่องจนกว่าจะเปลี่ยนหลักสูตรทั้งหมด ให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

รุ่งทิวา จันทน์วัฒนวงศ์ (2557, หน้า 98) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่ใช้อยู่เดิมทั้งองค์ประกอบ เริ่มต้นที่การปรับเปลี่ยน

จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการวัดประเมินผลเพื่อให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง ภายในท้องถิ่นภายในประเทศ และต่างประเทศ รวมถึงการให้การอบรมครูผู้ใช้หลักสูตรให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรและการสอน รวมทั้งการบริหารและบริหารหลักสูตร

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561, หน้า 75) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรไว้ใน 2 แนวทาง แนวทางแรกเป็นการพัฒนาหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น และแนวทางที่สองเป็นการสร้างหลักสูตร ใหม่ที่ไม่มีอยู่แล้วให้ขึ้นมา

สุรางค์ ธรรมโวหาร (2564, หน้า 184-185) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงแบบสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการ ของบุคคลและสภาพสังคม โดยมีความหมายทรงลักษณะคือ การจัดทำหลักสูตรใหม่ที่ไม่มีหลักสูตร เดิมอยู่ก่อน และการพัฒนากับสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น โดยการปรับปรุงหลักสูตรหรือ เปลี่ยนแปลงหลักสูตร

ทาบ (Taba, 1962, p.454) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ การปรับปรุง หลักสูตรเดิมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชาการเรียน การสอน การวัดผลประเมินผลและอื่นๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลง หลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ หรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมดตั้งแต่จุดมุ่งหมายและ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบกระเทือนทางด้านความคิดและความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่ เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในขณะที่การปรับปรุงหลักสูตรเป็นการแก้ไขบางส่วนโดยยังคงแนวทางหลักของ หลักสูตรเดิมไว้

ไทเลอร์ (Tyler, 1971, p.1) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและ การสอน ต้องตอบคำถามพื้นฐานที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้ 1) ความมุ่งหมายทางการศึกษาอะไรบ้างที่ โรงเรียนต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ 2) ประสพการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนควรจัดให้ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ 3) จะจัดประสพการณ์การศึกษาอย่างไร จึงจะทำให้การสอนมี ประสิทธิภาพ 4) จะประเมินผลประสิทธิภาพของการจัดประสพการณ์การเรียนอย่างไร จึงจะทราบว่า ผู้เรียนได้บรรลุถึงจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

กู๊ด (Good, 1973, pp.157 - 158) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ การปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสม กับโรงเรียนหรือระบบโรงเรียน

เซเลอร์, อเล็กซานเดอร์, และลีวิส (Saylor, Alexander, & Lewis, 1981, p.7) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรไว้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ 1) การสร้างหลักสูตร (curriculum construction) คือ การสร้างรายวิชาการจัดการเรียนการสอนขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานในการสร้าง

อยู่เลย 2) การปรับปรุงหลักสูตร (curriculum improvement) คือ การดำเนินงานจัดทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ซึ่งขั้นตอนของการปรับปรุงหลักสูตรนี้จะมีการดำเนินการเช่นเดียวกับการสร้างหลักสูตรแต่จะต่างกันตรงที่การปรับปรุงหลักสูตรจะเน้นเป้าหมายของหลักสูตรมากกว่ากระบวนการของการจัดทำหลักสูตร กล่าวคือเป็นการทำหลักสูตรที่มีอยู่ให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย

โซเวลล์ (Sowell, 1996, p.16) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรมีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ 1 เป็นการทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นและ ลักษณะที่ 2 เป็นการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างหรือปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ และสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในปัจจุบัน

1.3 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรเป็นภารกิจของสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม และตลาดแรงงาน ซึ่งนักวิชาการให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร ไว้ดังนี้

ประสาธ เนืองเฉลิม (2550, หน้า 24) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นจากสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียนโดยยึดเนื้อหาสาระจากหลักสูตรแกนกลางที่ปรับเข้ากับสภาพชีวิตจริงของผู้เรียนตามท้องถิ่นต่างๆ หรือจากเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อผู้เรียน หลักสูตรจะสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพสังคมเศรษฐกิจของท้องถิ่นนั้นๆ เน้นการใช้ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่น แสวงหาคำตอบที่ตอบสนองกับชีวิตตนเอง

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550, หน้า 29) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่โรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำ หรือ พัฒนาขึ้น โดยจัดทำองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรให้เป็นไปตามขอบข่ายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วจัดทำสาระหรือรายละเอียดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น รวมทั้งความถนัด ความสนใจ และความสามารถของนักเรียน หลักสูตรของแต่ละโรงเรียนจึงเป็นส่วนที่เป็นแกนกลางเหมือนกัน แต่แตกต่างกันในส่วนที่เพิ่มเติมตามวิสัยทัศน์ และความต้องการของบุคคลต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2553, หน้า

1) หลักสูตรสถานศึกษา (school-based curriculum) คือ แผนการจัดการศึกษาโดยคณะบุคคลของ

สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ ส่งเสริมการรู้จักจัดการตนเอง และการอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข โดยไม่ขัดต่อความมั่นคงของชาติและสิทธิมนุษยชน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554ข, หน้า 123 - 124) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษาเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน เพื่อวางแผนและออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในชุมชน เป้าหมายสำคัญ คือการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น การคิดวิเคราะห์ ใฝ่รู้ มีวินัย และจิตสาธารณะ โดยเฉพาะความซื่อสัตย์สุจริต ตามพระราชดำรัสที่ว่า "ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นพื้นฐานของความดีทุกอย่าง" คุณลักษณะเหล่านี้จะถูกรวมเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียนผ่านการจัดการหลักสูตรที่เหมาะสม

สกีลเบ็ก (Skilbeck, 1984, p.2) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การวางแผน การออกแบบ การนำไปใช้และการประเมินผล การกำหนดการเรียนรู้ของนักเรียนดำเนินการโดยสถานศึกษาเน้นการตัดสินใจร่วมกันระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา ไม่ใช่กำหนดจากบุคคลภายนอก

มาช (Marsh, 1997, p.8) กล่าวว่า การจัดทำหลักสูตรโรงเรียนเป็นความร่วมมือจากหลายฝ่าย ได้แก่ ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญ ชุมชน และนักการเมือง การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูช่วยให้เข้าใจและปรับหลักสูตรให้เหมาะกับผู้เรียนได้อย่างแท้จริง แนวคิด การพัฒนาหลักสูตรที่ยึดโรงเรียนเป็นฐาน (school-based curriculum development) และการบริหารจัดการที่ยึดโรงเรียนเป็นฐาน (school-based management) เพื่อให้การจัดการศึกษาเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนมากขึ้น

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่สร้างขึ้นโดยคณะบุคคลของสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้อง โดยอิงจากหลักสูตรแกนกลางและปรับให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน และบริบทของท้องถิ่น เช่น สภาพสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ หลักสูตรนี้เน้นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการแสวงหาความรู้ที่ตอบสนองต่อชีวิตจริงของผู้เรียน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น การคิดวิเคราะห์ ใฝ่รู้ และความซื่อสัตย์สุจริต การตัดสินใจและการออกแบบหลักสูตรเป็นการร่วมมือจากหลายฝ่ายโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถจัดการตนเองและดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

2. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

จากการศึกษาความหมายของแหล่งเรียนรู้ ได้มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของแหล่งเรียนรู้ไว้ดังนี้

กมล ศิริบรรณ (2539, หน้า 5) กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พัฒนาและใช้ สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง งานสื่อการเรียนการสอน จัดให้มีอุปกรณ์การเรียนการสอนตามที่

หลักสูตรกำหนดทุกกลุ่มประสบการณ์ ส่งเสริมให้ครูใช้อุปกรณ์การสอนให้ตรงจุดประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมของผู้เรียนและอาจเลือกใช้สื่อที่อยู่รอบตัวมาใช้ประโยชน์ เช่น วิทยุโรงเรียน

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, หน้า 706) ได้ให้คำจำกัดความว่า “ แหล่ง ” เป็นคำนาม หมายถึง ถิ่น ที่อยู่ บริเวณ ศูนย์รวมบ่อเกิด แห่งที่เรียน “ เรียน ” เป็นคำกริยา หมายถึง ศึกษา เพื่อให้เข้าใจจำได้ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจหรือความชำนาญ “ รู้ ” เป็นคำกริยา หมายถึง แจ้ง เข้าใจ

กรมวิชาการ (2545, หน้า 43) ได้ให้ความหมายแหล่งเรียนรู้ไว้ว่า แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียน ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 20) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า แหล่งเรียนรู้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถต่างๆ ที่จะช่วยให้บุคคลแต่ละคนสามารถเป็นผู้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้ตลอดชีวิต และเพื่อให้ผู้เรียนใช้ศักยภาพอย่างเต็มกำลังความสารถ หรืออาจกล่าวได้ว่า แหล่งเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้ยอมรับความเป็นจริงแห่งตน (self-actualization)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 3-4) แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งหรือที่รวม อันอาจเป็นสถานที่ หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วยข้อมูล ข่าวสารความรู้และกิจกรรม ที่มีกระบวนการเรียนรู้หรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบแตกต่างจากกระบวนการเรียนรู้หรือกระบวนการการเรียนรู้ที่มีกำหนดเวลาเรียนยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งไม่จำเป็นต้องรูปแบบเดียวกันกับการประเมินผลในชั้น หรือห้องเรียนนั้น จะเห็นได้ว่าการจัดอยู่มากมาย ทั้งที่เป็นของภาครัฐและภาคเอกชน วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งนั้น เป็นการเฉพาะแตกต่างกันออกไปไม่ว่าจะเป็นพิพิธภัณฑ์สวนพฤกษศาสตร์ หอสมุดแห่งชาติและอุทยานประวัติศาสตร์ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 4-5) ได้ให้ความหมาย แหล่งเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการสร้างองค์ความรู้แก่นักเรียนได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุขมีทางเลือกและมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552, หน้า 9) แหล่งเรียนรู้ เป็นแหล่งข้อมูล สารสนเทศที่สร้างเสริมประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติแนวคิด และพฤติกรรม เพื่อจุดประสงค์ให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ มีความสนใจใฝ่รู้ และเป็นบุคคลที่มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 231) กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ห้องสมุดเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในสถานศึกษามากเพราะเป็นศูนย์รวมของ วิชาการทั้งปวง เป็นงานที่ส่งเสริมและให้บริการทางวิชาการทั้งกับครู อาจารย์ เป็นการส่งเสริม การสอนของครู เป็นสถานที่ครูใช้ศึกษาหาความรู้ และค้นคว้าด้วยตนเอง เตรียมบทเรียนเพื่อ

การเรียนการสอนและเป็นสถานที่ที่นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ทั้งจากที่ครูมอบหมายและความรู้ด้านอื่นๆ ที่นักเรียนสนใจ รวมทั้งเป็นสถานที่ปลูกฝังการรักการอ่านหนังสือ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และสามารถที่จะศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเองได้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554, หน้า 132) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่ง หรือที่รวมซึ่งอาจเป็น สภาพสถานที่หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วย ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมที่มีรูปแบบแตกต่างจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอนหรือศูนย์กลางการเรียนรู้ แต่เป็นการเรียนรู้ที่มีกำหนดเวลาเรียนยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน

ดวงพร ปวงมาลา (2557, หน้า 8) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งหรือที่ให้ข้อมูลข่าวสาร สารความรู้ ประสบการณ์ที่หลากหลายที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเกิดเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องกว้างขวาง

รัชนิย สีหะวงษ์ (2558, หน้า 49) กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการและสาระที่ระบุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้และเข้าถึงความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนจำเป็นต้องพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในให้มีความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนรู้ และประสานการเรียนการสอนกับแหล่งเรียนรู้ภายนอกอย่างเหมาะสม

อภิชา พุ่มพวง (2559, หน้า 44) กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การรวมความรู้ที่มีอยู่กระจัดกระจายให้เป็นศูนย์รวมที่ผู้เรียนทุกประเภทสามารถเข้าถึงได้ แหล่งเรียนรู้เหล่านี้ประกอบด้วยห้องสมุด การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีภายในโรงเรียน การจัดกิจกรรมเสริมความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน รวมถึงการนำแหล่งความรู้ในท้องถิ่น เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้านมาใช้เป็นแหล่งข้อมูลให้ผู้เรียนสืบค้น

ยุทธนา เกื้อกุล (2560, หน้า 109) กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ศูนย์ที่ประกอบด้วยข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งแตกต่างจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอนหรือศูนย์กลางการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่มีกำหนดเวลาเรียนยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน การประเมินและการวัดผลการเรียนมีลักษณะเฉพาะที่สร้างขึ้นให้เหมาะสมกับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นรูปแบบเดียวกันกับการประเมินผลในห้องเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561, หน้า 42-59) ได้กำหนดการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้โดย ครูจะต้องวางแผนการสอน ผู้บริหารจะต้องวางแผนการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งขั้นตอนการวางแผน ต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยละเอียด เพื่อการใช้ข้อมูลที่มีสมบูรณ์และดีที่สุด การวางแผนการบริหารแหล่ง เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) ศึกษาหลักสูตรและความ

ต้องการของครูและนักเรียน 2) กำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมาย 3) กำหนดโครงการหรือกิจกรรมการจัดหรือหาแหล่งเรียนรู้ 4) จัดทำแผนปฏิบัติงานและวางแผนการไว้ นับเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนและครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน 5) ร่วมมือ กันจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคณะกรรมการการบริหารหลักสูตรพื้นฐานของโรงเรียนมอบหมายให้ดำเนินการวางแผน

พิชชาพร ชัยบุญมา (2562, หน้า 44) กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การสำรวจแหล่งเรียนรู้ การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อให้ครูและนักเรียนได้ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดทะเบียนแหล่งเรียนรู้ การจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน การดำเนินการส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันทางสังคม ส่งเสริมและประสานความร่วมมือ สร้างเครือข่ายทางการศึกษา ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น เครือข่ายทางการศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้ชุมชน องค์กร หน่วยงาน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563, หน้า 205) กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและยั่งยืน ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นองค์ความรู้ที่หลากหลายพร้อมที่จะให้ผู้เรียนเข้าไปศึกษาค้นคว้าด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ตลอดจนมีการกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างคุ้มค่า

วิททิษฐ์, และสคัลเลอร์ (Wittich, & Schuller, 1962, p.229) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง ประชาชน สถานที่ และสิ่งของที่อยู่ในชุมชน ซึ่งสามารถนำมาใช้ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง

บล้าง (Blaug, 1971, pp.341-347) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้สำหรับโรงเรียนหมายถึง ประชาชน สถานที่ต่างๆ และกิจกรรมทั้งหลายที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี และทรัพยากรท้องถิ่นอาจจะเรียกว่าแหล่งวิทยาการในท้องถิ่นตรงกับภาษาอังกฤษว่า “community resources” หรือ “local resources”

นิโคลส์ (Nichols, 1971, p.341) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งที่เป็นวิทยาการสำหรับโรงเรียน ประกอบด้วย ประชาชน สถานที่ สิ่งต่างๆ และกิจกรรมทั้งหลายที่นำมาใช้ในการศึกษาของนักเรียนเพื่อให้เป็นพลเมืองดี

กู๊ด (Good, 1973, p.114) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ในชุมชน เป็นสิ่งที่มีคุณค่าทางการศึกษาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนได้เช่น พิพิธภัณฑ์ โรงมหรสพ ห้องสมุด สวนสาธารณะ เป็นต้น นอกจากนี้รวมถึงบุคคลหรือกลุ่มคนที่อยู่ในชุมชนอีกด้วย

สรุปได้ว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ทั้งที่เป็นบุคคล สถานที่ ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมประเพณีที่สามารถนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนา การใช้แหล่งเรียนรู้โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน โดยการจัดหาแหล่งข้อมูล สารสนเทศ และประสบการณ์ที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น ห้องสมุด แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน ทั้งนี้ต้องมีการวางแผนและประสานงานให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน พร้อมทั้งมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น การประเมินผลการเรียนรู้ควรเป็นไปตามบริบทและเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “การนิเทศการศึกษา” ไว้ดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รัช (2551, หน้า 206) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการส่งเสริม แนะนำ ชี้แนะ ปรึกษาหารือ ประสาน มอบหมายความรับผิดชอบและปรับปรุงพัฒนาเพื่อ คุณภาพของผู้เรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 223) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดบริหารการศึกษานับสนับสนุนและช่วยเหลือครูและบุคลากรกับการจัดการศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

รุ่งชัชดาพร เจริญชาติ (2554, หน้า 9) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555, หน้า 131) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารกับบุคลากรภายในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องร่วมมือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่ทางสถานศึกษาคาดหวังไว้

จิตติมา วรรณศรี (2557, หน้า 107) กล่าวว่า การนิเทศ หมายถึง การศึกษาเป็น กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศกับครูเพื่อดูแลช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ครูในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพแก่ครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 2) การนิเทศการศึกษา หมายถึง เป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือ ชี้แนะและพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จ ทันท่วงทีต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อีกทั้งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเหลือสนับสนุน กระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

กู๊ด (Good, 1973, p.400) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามของผู้ทำ หน้าที่นิเทศจะช่วยให้คำแนะนำแก่ครูและผู้อื่น ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาให้สามารถ ปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้เกิดความก้าวหน้าด้านวิชาชีพ ช่วย พัฒนา ความสามารถของครู ช่วยในการคัดเลือกอุปกรณ์การสอน ช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีสอน และ ช่วยใน การประเมินการเรียนการสอน

โกลธัมเมอร์, และคนอื่นๆ (Goldhammer, et al., 1980, p.13) กล่าวว่า การนิเทศ เป็นลักษณะงานที่มอบหมายให้ครูหรือผู้นิเทศที่จะกระตุ้นให้ครู หรือครูแนะแนวในสถานศึกษาได้มี การพัฒนาในการที่จะนำวิธีการสอน สื่อการเรียนการสอนมาใช้โดยเน้นถึงทักษะในการติดต่อสื่อสาร ปัจจุบัน การนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามที่จะช่วยเหลือครูแก้ปัญหาช่วยเหลือครูในด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างครูและนักเรียน

แฮร์ริส (Harris, 1985, p.10) กล่าวถึง การนิเทศการศึกษา หมายถึง สิ่งที่เป็นบุคลากรใน โรงเรียนกระทำกับบุคคลหรือสิ่งของเพื่อมุ่งหมายในการคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของ โรงเรียนให้เป็นไป ตามแนวทางที่จะส่งอิทธิพลให้บรรลุจุดมุ่งหมายหลักการสอนของโรงเรียนนั่นคือ การนิเทศการศึกษา มุ่งให้เกิดผลต่อผู้เรียนโดยผ่านบุคคลและวัสดุ

กลิคแมน (Glickman, 2004, p.6) กล่าวว่า ความหมายของ การนิเทศการศึกษา ไว้ว่า เป็นการจัดการบริหารการศึกษาด้านหนึ่ง เป็นการชี้แนะให้ความช่วยเหลือความร่วมมือกับครูและ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มคุณภาพของ นักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง การบริหารการจัดการศึกษาที่มีแบบแผนที่มีระบบ และขั้นตอนอย่างโดยอาศัยความร่วมมือ การช่วยเหลือ แนะนำแก่ครูและบุคลากรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ ส่งผลต่อคุณภาพ ของผู้เรียน

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญที่มีจุดมุ่งหมายหลักในการช่วยเหลือครูให้ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยกระบวนการนี้ต้องอาศัยความร่วมมือ

จากหลายฝ่ายเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีนักวิชาการหลากหลายท่าน ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 33) จุดมุ่งหมายของการนิเทศ 1) เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สังคม 3) เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการปฏิรูปการศึกษา โดยให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบและร่วมกันขึ้นผลงานของตนเอง และ 4) เพื่อให้เกิดการร่วมมือและประสานงานระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 226) กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการบริหารและวิชาการของสถานศึกษา 2) เพื่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3) เพื่อสำรวจวิเคราะห์วิจัยและประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 4) เพื่อพัฒนาหลักการสื่อการเรียนการสอนและเอกสารทางวิชาการให้ได้มาตรฐาน มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการและจำเป็นของสถานศึกษาและครูอาจารย์ 5) เพื่อพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะครูอาจารย์ให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์อันจำเป็นที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนการจัดการศึกษาทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554, หน้า 40) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายการนิเทศการศึกษามีหน้าที่ที่จะทำให้สถานศึกษาเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายที่จะดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ของสถานศึกษาภารกิจของศึกษานิเทศผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์จำเป็นต้องพัฒนาตนเองมิใช่เน้นแต่เรื่องเทคนิคการสอน และคิดค้นระเบียบวิธีการสอนเท่านั้น หากแต่ยังต้องมุ่งเสริมสร้างความเจริญเติบโตของนักเรียนรอบด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านร่างกาย ด้านสังคม

คณะกรรมการคุรุสภา (2557, หน้า 57) การนิเทศการศึกษาไว้ว่า มีจุดมุ่งหมายตามวิธีปฏิบัติงาน 4 ประเภท ดังนี้ 1) การนิเทศเพื่อการแก้ไข (correction) เป็นการนิเทศที่เกิดจากการพบข้อผิดพลาด และบกพร่องก็ให้หาทางช่วยแก้ไขโดยวิธีการต่างๆ 2) การนิเทศเพื่อป้องกัน (preventive) เป็นการนิเทศที่พยายามหาวิธีการต่างๆ มาจัดดำเนินงานเพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น 3) การนิเทศเพื่อก่อ (construction) เป็นการนิเทศที่เกิดพยายามที่จะกระทำในทางที่เหมาะสมเพื่อความเจริญเติบโตในอนาคตเช่นการใช้ระเบียบวิธีสอนที่ดีเป็นประจำช่วยให้กำลังใจช่วยกระตุ้นให้ครูทำงานด้วยความกระฉับกระเฉง และ 4) การนิเทศเพื่อการสร้างสรรค์ (creation) การนิเทศที่พยายามคิดสร้างสรรค์ในสิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา

กลิคแมน (Glickman, 1990, p.458) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายการนิเทศ ไว้ว่า เพื่อพัฒนาครูด้วยความรู้ที่เป็นนามธรรมสูงขึ้น การมีส่วนร่วมและผลงานที่สะสมโดยนำการทำงานเชิงวิชาการ

ทางวิชาชีพครูเพื่อประโยชน์ของนักเรียนทุกคน และเปลี่ยนเจตคติของโรงเรียน ที่เห็นว่าห้องเรียนต้องถูกแยกไปป้อนระเหมือนเกาะ เป็นวิชาหรือสาระการเรียนรู้ต่างๆ ที่เชื่อมโยงด้วยระบบการสอนในโรงเรียนสู่ห้องเรียนในแต่ละห้อง ทำให้ห้องเรียนมีการพัฒนาหลายหลายแนวคิดมากกว่าคิดแนวเดียว การนิเทศการสอนแบ่งตามความมุ่งหมาย ดังนี้ 1) ด้านส่งเสริมให้เจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพ 2) ด้านปรับปรุงการสอนและส่งเสริมความเจริญของงานของครู

กู๊ด (Good, 2007, p.201) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ไว้ว่า 1) ช่วยให้เกิดความงอกงามทางอาชีพ 2) ช่วยพัฒนาความสามารถของครู 3) ช่วยในการเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา 4) ช่วยเหลือและจัดสรรสื่อ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์การศึกษา 5) ช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีการสอนของครู และ 6) ช่วยประเมินผลการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือครู หรือมุ่งหวังให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ครูได้พัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ สามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนานักเรียนให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายของการศึกษา

4. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการสร้างมาตรฐานและการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคม โดยมีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายในหลากหลาย ดังนี้

4.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (2550, หน้า 37) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และสร้างความมั่นใจได้ว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานที่ กำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนดและที่สังคมต้องการ

อุทุมพร จามรมาน (2550, หน้า 1) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การสร้างความมั่นใจให้กับประชาชน (เจ้าของเงินภาษี) ว่าทุกคนในสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อผลิตผลจะได้มีคุณภาพ”

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2553, หน้า ก) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องสร้างความมั่นใจให้

ผู้รับบริการทางการศึกษาโดยตรงได้แก่ ผู้เรียน และผู้ปกครอง และผู้รับบริการโดยอ้อมได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม

กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 15) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การทำกิจกรรมหรือการปฏิบัติการหลักอย่างเป็นระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้โดยมีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพ และมาตรฐานของดัชนีชี้วัดระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา

อำนาจ วิทยานูวัติ (2557, หน้า 21) กล่าวว่า ประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง แนวปฏิบัติของการดำเนินงานเพื่อสร้างความเชื่อมั่น และเป็นที่ยอมรับของสังคม ในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดซึ่งคุณภาพการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการที่เน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียนโดยมีเป้าหมายด้านผลผลิต และผลลัพธ์ของนักเรียนที่มีคุณภาพซึ่งเป็นไปตามความต้องการของสังคม

คัทแทน (Cuttance, 2003, p.18) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กลยุทธ์ที่ได้วางแผนไว้อย่างเป็นระบบและการปฏิบัติงานที่ได้มีการออกแบบไว้โดยเฉพาะเพื่อรับประกันว่ากระบวนการได้รับการกำกับดูแล รวมถึงการปฏิบัติงานนั้นมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้อยู่ตลอดเวลา

โอ๊คแลนด์ (Oakland, 2003, pp.15-16) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่มีระบบการวางแผนการจัดการคุณภาพที่จัดดำเนินงานทั้งการพัฒนากระบวนการคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ และการปรับปรุงคุณภาพงานทำให้เกิดความมั่นใจทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคว่า กระบวนการเหล่านี้มีคุณภาพทุกขั้นตอน

สตีเฟน, และมอร์แกน (Stephen, & Morgan, 2004, pp.45-46) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและวิธีการปฏิบัติให้เกิดคุณภาพอย่างเหมาะสมจากหน่วยงาน หรือสถาบันรับรองคุณภาพที่ตรวจสอบประเมินผลระบบมาตรฐานคุณภาพที่มีแนวทางการปฏิบัติตามมาตรฐาน ระบบวิธีควบคุมการดำเนินงานและการบันทึกรายงานผลด้านคุณภาพซึ่งจะทำให้ผู้บริโภค ลูกค้าหรือผู้ใช้บริการมั่นใจได้ว่า ผลิตภัณฑ์หรือสินค้าบริการที่ตนเองได้รับมาเกิดจากกระบวนการที่มีคุณภาพครบถ้วน ส่งผลถึงความมั่นใจในคุณภาพการใช้งานของผลิตภัณฑ์สินค้าหรือบริการนั้นๆ

ฮอฟแมน, และจูเลียส (Hoffman, & Julius, 2005, pp.8-9) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมสร้างความเชื่อมั่น ความมั่นใจในคุณภาพสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีกระบวนการวางแผนคุณภาพเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายคุณภาพที่ต้องการ มีการควบคุมคุณภาพ เพื่อตรวจสอบบันทึกและประเมินคุณภาพที่เป็นจริงเปรียบเทียบกับมาตรฐานการปฏิบัติ ผลการปฏิบัติงานในอดีต ทั้งมาตรฐานเปรียบเทียบคุณภาพจากองค์กรคู่แข่งหรือมาตรฐานที่สังคมยอมรับ

ฮิล (Hill, 2008, p.12) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ความพยายามในการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดคุณภาพ โดยมีการเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่อาศัย การตรวจสอบ

แพร์ริส (Peiris, 2015, p.39) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กลไก การควบคุมที่เป็นหลักประกันที่แสดงให้เห็นว่าสถาบันการศึกษานั้นมีคุณภาพเป็นตัวกระตุ้นให้สถาบัน จัดการศึกษาให้ดีขึ้น ทำให้สถาบันได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ สถาบันและประเทศชาติกำหนด

กาลิตา, และโกสวามี (Kalita, & Goswami, 2018, p.11) การประกันคุณภาพ การศึกษา หมายถึง ความสามารถเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการจากมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต่อคุณภาพการศึกษาสามารถตัดสินได้จากขอบเขตที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบการศึกษา

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษามีการจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด โดยเกี่ยวข้อง กับการวางแผน การควบคุม การตรวจสอบ และการประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนและสร้าง ความเชื่อมั่นแก่ผู้รับบริการทางการศึกษา

ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ ศึกษาเกี่ยวกับความหมาย ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของ ระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542, หน้า 14) กำหนดให้ หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา นำไปสู่ การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นกฎหมายแม่บทที่ใช้เป็นหลักในการจัด การศึกษาของประเทศไทย ได้กล่าวถึงมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพทางการศึกษา มีดังนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบ การประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นส่วนหนึ่งของ

การบริหารศึกษา พร้อมจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีการตรวจสอบคุณภาพ โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 สนับสนุนการจัดเตรียมเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูล จากบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลที่เป็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพภายนอก

มาตรา 51 หากผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดให้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแกหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554, หน้า 14 - 15) สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เพื่อยกระดับการศึกษาและสร้างความเชื่อมั่นและสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครองและประชาชน ระบบนี้ช่วยให้สถานศึกษามีการจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน การประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา ทำให้สามารถระบุจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงได้อย่างเป็นระบบ เป้าหมายหลักคือการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้มีคุณธรรม มีความสามารถ และมีความสุข โดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ทางการเรียนรู้เป็นสำคัญ

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563, หน้า 3) ตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาอันส่งผลให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยงานภายนอกที่สะท้อนสภาพการดำเนินงานที่แท้จริงและเกิดประสิทธิภาพ และกำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษา และมีกลไกปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับให้เกิดประสิทธิภาพ

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ประกาศเรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ให้ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนา และเพื่อเป็นกลไกในการควบคุมตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้ และให้สถานศึกษา กำหนดเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท ทั้งนี้ สามารถเพิ่มเติม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้โดยให้ สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน

2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.4 ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนด ผู้รับผิดชอบ และวิธีการที่เหมาะสม

2.5 ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของ สถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

2.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประจำทุกปี

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2552, หน้า 73-74) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร ซึ่ง ก่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ โดยประเมินผลจากตัวชี้วัดที่กำหนด เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ แก่ผู้รับบริการ เช่น นักเรียนและผู้ปกครอง พร้อมตอบสนองความต้องการของสังคมในการผลิต บัณฑิตที่มีความรู้และความสามารถ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2553, หน้า 18) การประกันคุณภาพภายใน (internal quality assurance) หมายถึง การประเมิน

ผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 8 - 9) การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นกระบวนการจัดการเพื่อเน้นให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการลงมือปฏิบัติตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกและติดตามตรวจสอบผลงานหาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงและร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้นๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 7) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การสร้างระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดทั้งนี้เพื่อให้ได้ทราบสถานการณ์ที่แท้จริงอันจะนำไปสู่แนวทางและพัฒนาคุณภาพตามเกณฑ์และมาตรฐานได้ตั้งไว้อย่างเป็นประจักษ์มาเสมอ

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, หน้า 233) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นการมุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่รับผิดชอบต่อผลกระทบโดยจะเกิดขึ้นกับคุณภาพของกระบวนการเรียนรู้ โดยโรงเรียนกำหนดนโยบายการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ฮาร์แมน (Harman, 1996, p.6) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การประกันเป็นกลไกและกระบวนการต่างๆ ที่องค์การจัดขึ้นเพื่อจะนำไปสู่การรักษาและการปรับปรุงคุณภาพผลผลิต เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมั่นใจในวิธีการควบคุมและมาตรฐานของผลผลิต และยังเป็นประกันว่าผลผลิตได้มาตรฐานตามที่กำหนด

ฟราเซียร์ (Frazier, 1997, pp.116-117) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึงกระบวนการที่มีเป้าหมายที่ไม่ใช่การตรวจสอบคุณภาพหลังจากสิ้นสุดกระบวนการแต่เป็นการให้ความสำคัญกับการป้องกันข้อผิดพลาด โดยใช้การวิเคราะห์กระบวนการอย่างเป็นระบบ และมีการออกแบบกระบวนการเพื่อที่จะสามารถรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการประเมินและควบคุมปัญหาเพื่อการตัดสินใจและสามารถให้ข้อมูลแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้โดยเน้นให้ครูและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ กำกับติดตามและปรับปรุงแก้ไขกระบวนการของตนเองซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องมีผู้ตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก

ฮิล (Hill, 1998, pp.12-15) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ความพยายามในการบริหารจัดการ เพื่อให้คุณภาพโดยมีการเปรียบเทียบกับมาตรฐานซึ่งต้องอาศัยการตรวจสอบเป็นเครื่องมือสำคัญ

สรุปได้ว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการกระบวนการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจน สามารถสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประกันคุณภาพครอบคลุมการวางแผนพัฒนา การควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และการประเมินภายในที่มุ่งพัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ การประเมินต้องสะท้อนผลจริง เพื่อปรับปรุงกระบวนการและมาตรฐานให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

4.2 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, หน้า 8) แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ 3 ประการ คือ 1) จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนา ปรับปรุง คุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่ การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน 2) การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบที่มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน 3) การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษาโดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้องเช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 3-5) แนวคิดของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการป้องกัน โดยได้ผนวกแนวคิดของการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดจากการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและแนวคิดของระบบการประเมินผลภายในที่ยึดติดกับการทำงานปกติที่อาศัยวงจรการทำงานแบบ PDCA กล่าวคือ แนวคิดของการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวคิดที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ทั้งปวงและยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีความเชื่อว่ามนุษย์มีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต ดังนั้นในการจัดการศึกษา จึงต้องช่วยกระตุ้นเอื้ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาจนเต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพได้

ตามมาตรฐาน เพื่อเป็นกำลังสำคัญ ร่วมมือกันอย่างสร้างสรรค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รวมทั้งสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

ชฎาภา บรรพพงศ์ (2550, หน้า 22) กล่าวว่า หลักการสำคัญที่ควรคำนึงในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกคนภายในสถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นคนสำคัญในการผลักดันในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ 2) ควรจะต้องมีการประสานสัมพันธ์ภายในระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ 3) จะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน 4) ต้องมีการตรวจสอบการวัดและประเมินผล 5) วัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพภายใน คือ เพื่อความพอใจให้กับผู้บริโภครวมทั้งภายในและภายนอก 6) การกระจายอำนาจความรับผิดชอบที่เหมาะสมเป็นปัจจัย

สัจด อุทรานันท์ (2551, หน้า 6) กล่าวว่า กระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา 2) การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา 3) การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา

วีระยุทธ ชატะกาญจน์ (2552, หน้า 80-81) กล่าวว่า หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในไว้ 3 ประการ ดังต่อไปนี้ 1) จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่บุคลากรทางการศึกษาได้ร่วมมือพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 2) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานตามปกติของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา 3) การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ชุมชน ผู้ปกครอง หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของชุมชน ผู้ปกครอง และสังคมโดยรวม

วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ (2553, หน้า 52-53) กล่าวว่า แนวคิดและหลักการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ดีโดยอาศัยแนวคิดการพัฒนาเชิงระบบของเดมิ่ง (Plan Do Check Act) เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. การวางแผน (P-Plan) โรงเรียนมีการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศและใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพนักเรียนด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ตั้งเป้าหมาย กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน/พัฒนา และระยะเวลา การพัฒนามีการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นทั้งในด้านบุคคล เครื่องมือ และงบประมาณ รวมทั้งทำความเข้าใจในแนวปฏิบัติเพื่อสร้างความชัดเจนในการดำเนินงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2. การปฏิบัติ (D-Do) โรงเรียนมีการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติ ดำเนินการตามแผนอย่างจริงจัง

3. การตรวจสอบ (C-Check) โรงเรียนมีการติดตามตรวจสอบและประเมินผล เพื่อติดตามความก้าวหน้าและความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ

4. การพัฒนาปรับปรุง (A-Act) หากผลการปฏิบัติเป็นที่น่าพอใจประสบความสำเร็จสถานศึกษาก็จัดให้เป็นมาตรฐานเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป เพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น และหากผลการปฏิบัติมีข้อควรปรับปรุงโรงเรียนก็จะมีการกำหนดวิธีการปรับปรุงต่อไป

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563, หน้า 4 – 5) หลักการและกระบวนการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเริ่มต้นจากการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานโดยบุคลากรภายใน จากนั้นจึงนำผลที่ได้มาปรับใช้ในการวางแผนพัฒนา ทั้งด้านมาตรฐานและเป้าหมายของสถานศึกษา โดยเน้นการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การดำเนินงานนี้ต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตลอดเวลา เพื่อปรับปรุงและยกระดับคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หลักการสำคัญมีดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมของทุกคนในสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ความรับผิดชอบและการตรวจสอบได้ของผลการดำเนินงาน 3) การร่วมมือกันในทุกขั้นตอนของการประกันคุณภาพ กระบวนการดำเนินงานใช้วงจรคุณภาพ PDCA: - Plan วางแผนและกำหนดเป้าหมายคุณภาพ Do & Check ดำเนินการตามแผนและตรวจสอบผล และ Act ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น

สรุปได้ว่า แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานับการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน ไม่ใช่การจับผิด แต่เป็นการพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน การดำเนินการประกันคุณภาพต้องรวมอยู่ในกระบวนการบริหารงานและการทำงานของทุกคนในสถานศึกษา โดยมีการวางแผน ปฏิบัติ ติดตามผล และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเข้าร่วมในทุกขั้นตอน เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐาน และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ การประกันคุณภาพยังเน้นการป้องกันปัญหาโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และใช้วงจร PDCA (Plan, Do, Check, Act) เป็นกรอบการทำงาน โดยเป้าหมายสำคัญคือพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

4.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยแบ่งเป็นการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาสามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง ส่วนการประเมิน

ภายนอกใช้เพื่อยืนยันผลการประกันภายใน ทั้งนี้ ผลจากการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ต้องนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

4.3.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563, หน้า 62 - 63) มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลง วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ซึ่งสำนักทดสอบทางการศึกษา (2561, หน้า 27) ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน คือ ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่างๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรการมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและด้าน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม โดยมีประเด็นในการพิจารณา ดังนี้

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและ การคิดคำนวณ 2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา 3) มีความสามารถในการสร้าง นวัตกรรม 4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 1) การมีคุณลักษณะและ ค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด 2) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย 3) การยอมรับที่จะ อยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย 4 สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2561, หน้า 33) มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ซึ่งได้ให้คำอธิบายไว้ว่า มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและ การจัดการ คือ เป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน ตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการ พัฒนาครู และบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อ สนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อ การจัดการเรียนรู้โดยมีประเด็นในการพิจารณา ดังนี้ 1) มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษา

กำหนดชัดเจน 2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา 3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย 4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ 6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2561, หน้า 38) มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งได้ให้คำอธิบายไว้ว่า มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยมีประเด็นในการพิจารณา ดังนี้ 1) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ 2) ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก 4) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน 5) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน คือ ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่างๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรการมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลายรวมทั้งสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ เป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมายจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครู และบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาสร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการ ชั้นเรียนเชิง

บวกสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563, หน้า 15 – 17) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาว่า กระบวนการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 สถานศึกษาต้องมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศไว้ ซึ่งสถานศึกษาต้องกำหนดเป้าหมายหรือภาพความสำเร็จตามบริบทของสถานศึกษาที่มีความท้าทายเป็นไปได้ และเห็นผลสำเร็จเชิงประจักษ์ เชื่อมโยงถึงคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาบางแห่งที่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการผลิตผู้เรียนให้มีคุณภาพเฉพาะทางก็สามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้ซึ่งกรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ไปนั้น ได้ผ่านการพิจารณาวิเคราะห์ความเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของชาติแล้วอย่างไรก็ดีในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น สถานศึกษาควรพิจารณาลักษณะผู้เรียนจากผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาในมาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เด่นชัดและครบถ้วนตามที่ชาติต้องการ เช่น นักเรียนมีทักษะในการเขียนโปรแกรมทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ทักษะในการออกแบบ ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการบริหารการเงิน เป็นต้น ซึ่งการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการใช้ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ผสมกับการรู้ทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรมและเป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษาอันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศต่อไป โดยมีรายละเอียด ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้

เพื่อให้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานำสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง และได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สถานศึกษาควรดำเนินการที่เน้นการมีส่วนร่วม โดยเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ องค์กรที่สนับสนุนสถานศึกษาตามความเหมาะสมร่วมดำเนินการ ตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เห็นความสำคัญและความเชื่อมโยงของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างสังคมไทยให้มีความมั่นคง เติบโต และเป็นธรรม

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องมีข้อมูลสารสนเทศหลายส่วนประกอบการพิจารณา เช่น บริบท ความพร้อม และศักยภาพของสถานศึกษา อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด จุดหมายของแผนพัฒนาการศึกษาชาติ เป็นต้น สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในสาระและประเด็นสำคัญต่างๆ เชื่อมโยงไปสู่มาตรฐานการศึกษาระดับต่างๆ แล้วสรุปเป็นเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภาพเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ

สถานศึกษาที่กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ครอบคลุมคุณภาพสำคัญ 3 ด้าน คือ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งควรสะท้อนถึงเป้าหมายหรือภาพความสำเร็จที่เด่นชัด เป็นรูปธรรม สถานศึกษาที่มีวัตถุประสงค์พิเศษอาจกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมเพื่อให้เห็นความโดดเด่นเฉพาะทางได้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไม่จำเป็นต้องมีจำนวนมาก และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับยุคสมัยหรือความต้องการยกระดับให้สูงขึ้นอีก

ขั้นตอนที่ 4 พิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตรวจสอบทบทวนเพื่อพิจารณาความครอบคลุม ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และนำสู่การปฏิบัติสามารถบรรลุเป้าหมายได้จริง แล้วจึงเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 5 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว สถานศึกษาควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายทราบ ทั้งนี้ เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมกันขับเคลื่อน และยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ การประชาสัมพันธ์ทำได้หลายช่องทาง เช่น แจกใบที่ประชุม แจกในเว็บไซต์ของโรงเรียน ติดประกาศ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุม

ทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เป็นมาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้จริง ประเมินได้จริง รวมถึงต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ โดยดำเนินการวิเคราะห์ มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบทความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษานำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

4.1.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562, หน้า 13 - 19) แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีกรอบระยะเวลา 3 - 5 ปี โดยกำหนดวิธีการ โครงการ กิจกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. สาระสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ ที่ให้สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์ระดับคุณภาพของสถานศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเป้าหมาย เพื่อระบุจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุง

1.2 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน และความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

1.3 วางแนวทางดำเนินงาน กิจกรรม และโครงการให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้ผลการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

1.4 กำหนดแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ

1.5 กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง องค์กรหน่วยงาน ชุมชน และท้องถิ่น

1.7 กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรมโครงการ

1.8 เสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

2. ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษามี 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงาน คณะทำงานควรประกอบด้วยคณะบุคคลจากหลายฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น ผู้บริหาร หัวหน้างาน ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ชุมชน เป็นต้น ตามความเหมาะสมเพื่อให้คณะทำงานดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกสถานศึกษาการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในด้านจุดแข็ง จุดอ่อน และสภาพภายนอกด้านโอกาส และอุปสรรคในการจัดการศึกษา จัดเก็บหรือรวบรวมจากแหล่งข้อมูลด้านกฎหมาย นโยบาย มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา รวมทั้งความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและสภาพภายนอกด้านโอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษา เช่น Scenario Planning / Five Forces Model / BSC / KPI / SWOT Analysis / TOWS Matrix เป็นต้น

ขั้นที่ 4 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา การกำหนดวิสัยทัศน์ โดยการนำผลการวิเคราะห์สภาพภายในและภายนอกสถานศึกษามาประมวลเพื่อเป็นทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคตเป็นการกำหนดเป้าหมาย เปรียบเสมือนเป็นผลลัพธ์ระดับสูงที่ต้องการที่จะบรรลุซึ่งกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาเป็นขั้นตอนที่มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสถานศึกษา ช่วยกันตั้งความมุ่งหวัง ปณิธาน ประารถนาที่จะพัฒนาสถานศึกษานั้นไปสู่ความสำเร็จ

ขั้นที่ 5 กำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และชื่อโครงการ กิจกรรม การกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และชื่อโครงการ กิจกรรมให้นาข้อมูลวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป็นการนำข้อมูลและความรู้ต่างๆ ที่ศึกษาสภาพหน่วยงาน (SWOT - analysis) ด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็น จุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) และอุปสรรค (threat) ของสถานศึกษามาจัดทำเป็นกลยุทธ์ในรูปแบบต่างๆ เราจะบรรลุทิศทางของหน่วยงานได้อย่างไร? (how do we get there?)” กรอบกลยุทธ์ของสถานศึกษา ประกอบด้วยประเด็นกลยุทธ์ระดับสถานศึกษา วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ริเริ่ม

ขั้นที่ 6 กำหนดแผนการดำเนินงาน การกำหนดแผนการดำเนินงาน เป็นการนำตัวชี้วัดความสำเร็จ โครงการ กิจกรรมแต่ละกลยุทธ์มากำหนดงบประมาณ แผนการดำเนินงาน แหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ บทบาทหน้าที่บุคลากรของโรงเรียนและ ผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดแผนการกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ขั้นที่ 7 กำหนดวิธีการนำแผนพัฒนาสู่การปฏิบัติ การกำหนดวิธีการ นำแผนพัฒนาสู่การปฏิบัติเป็นการระบุวิธีการนำแผนพัฒนาไปใช้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความเข้าใจ และดำเนินงานตามแผนให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563, หน้า 3 - 4) ตามประกาศสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 กำหนดให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการ โดยใน ข้อ 2 สถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน โดยจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาให้ สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา สะท้อนคุณภาพและความสำเร็จตามมาตรฐาน ที่กำหนด การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของสถานศึกษา จึงต้องขับเคลื่อนให้สอดคล้องเหมาะสมกับพื้นฐานของแนวคิด หลักการและความสำคัญของการ วิเคราะห์ใช้และพัฒนาที่อิงต่อการวางแผนพัฒนาเชิงกลยุทธ์โดยใช้แผนพัฒนาการจัดการศึกษาสู่ ความมีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษาเป็นสำคัญตอบสนองต่อการพัฒนาอย่างถูกต้อง เหมาะสมและเป็นไปตามเจตนาของการสร้างระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพ โดยมีผู้ให้แนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563, หน้า 15 - 17) กระบวนการจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นขั้นตอนของการกำหนดเป้าหมายและแนวทางใน การพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในช่วงระยะเวลาที่กำหนด (3 - 5 ปี) โดยจัดทำไว้เป็น ลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดร่วมกันโดย อาศัยหลักการและแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงาน

1. คณะทำงานควรประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน การจัดการศึกษาทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน / ครู / นักเรียน / ชุมชน / องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งนี้ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาด้วย คณะกรรมการและคณะทำงาน อาจจำแนกเป็นด้านๆ ตามความเหมาะสม เช่น คณะกรรมการที่ ปรึกษา คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินการแต่ละด้าน เช่น ด้านข้อมูลและ สารสนเทศ โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้สามารถจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนา

โรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ และ สร้างความรู้ความเข้าใจคณะทำงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนาศึกษา

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานและระบบสารสนเทศต้องถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ครอบคลุม งานทุกด้านทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารทั่วไป โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรงจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้มีการวิเคราะห์สารสนเทศ วิเคราะห์ความขาด - เกิน เทียบกับเกณฑ์มาตรฐานเพื่อจะใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ตัวอย่างข้อมูลสารสนเทศ

2.1 ข้อมูลพื้นฐานด้านปริมาณ อาทิ นักเรียนจำแนกตามระดับชั้น ครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

2.2 ข้อมูลด้านคุณภาพผู้เรียน อาทิ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกระดับ ประกอบด้วย ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับชาติคุณภาพผู้เรียนจากผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก สุขภาพผู้เรียนรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา รวมถึงนโยบายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เป็นต้น

2.3 ข้อมูลด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ อาทิ กฎหมาย นโยบายที่เกี่ยวข้อง มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา รายงานผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ประชาชนชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่น บันทึกรายงานการประชุมรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน รายงานผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา เป็นต้น

2.4 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน อาทิ หลักสูตรในแต่ละระดับ แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดประสบการณ์ บันทึกหลังสอน แฟ้มสะสมผลงานของครู การบริหารจัดการชั้นเรียน สื่อ สารสนเทศที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

2.5 นโยบายที่เกี่ยวข้องในระดับต่างๆ

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา สภาพภายนอกด้านโอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษานั้นมีการวิเคราะห์หลายแนวทาง เช่น Scenario Planning / Five Forces Model / BSC / KPI / SWOT Analysis / TOWS Matrix เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการกำหนดเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดการศึกษา เป้าหมายเป็นผลลัพธ์ระดับสูงที่สถานศึกษาต้องการที่จะบรรลุ โดยกำหนดผ่านกระบวนการมี

ส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ซึ่งร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ผ่านการวิเคราะห์ ทบทวน และวางแผนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ (vision) วิสัยทัศน์จะเป็นการมองไปในอนาคต (future perspective) เป็นสิ่งที่บอกถึงสิ่งที่สถานศึกษาอยากจะเป็นในอนาคต เป็นการบอกถึงทิศทางขององค์กรในอนาคต ข้อเสนอแนะทางกำหนดวิสัยทัศน์ ดังนี้

2. การกำหนดพันธกิจ (mission) พันธกิจเป็นบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการเพื่อให้วิสัยทัศน์เป็นจริง พันธกิจจึงเป็นการบ่งบอกหน้าที่ของสถานศึกษาที่กำลังทำหรือจะทำในอนาคตให้แก่ ผู้รับบริการ หรือสังคมได้รับรู้ว่าเรากำลังทำอะไรข้อความที่ปรากฏในพันธกิจมีกระบวนผลิตของสถานศึกษา กลุ่มหรือผู้รับบริการหรือวิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของสถานศึกษา

3. การกำหนดเป้าประสงค์ (goal) เป้าประสงค์ เป็นสิ่งที่คาดหวังในอนาคตหรือผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการให้เกิดขึ้น โดยมีความเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ และประเมินผลความสำเร็จต่อไป

ขั้นที่ 5 การกำหนดกรอบกลยุทธ์พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา (strategic formulation) การกำหนดกลยุทธ์ (strategic formulation) ของสถานศึกษาเป็นการเลือกวิธีการทำงานที่แยบคาย สู่จุดหมายปลายทางอย่างมีทิศทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ตอบสนองวิธีการสู่จุดหมายปลายทางระดับนโยบาย สามารถดำเนินการได้ประสบความสำเร็จ นำไปปฏิบัติได้จริง กลยุทธ์ถูกกำหนดจากข้อมูลและการวิเคราะห์สถานภาพองค์กร (SWOT analysis) โดยพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อนำมาวางแผนให้สามารถดำเนินการได้จริง การกำหนดกลยุทธ์เปรียบเสมือนการตอบคำถามว่า “เราจะไปถึงจุดนั้นได้อย่างไร? หรือ เราจะบรรลุทิศทางของหน่วยงานได้อย่างไร? (how do we get there?)” กรอบกลยุทธ์ของสถานศึกษา ประกอบด้วยประเด็นกลยุทธ์ระดับสถานศึกษา วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ตัวชี้วัดค่าเป้าหมายกลยุทธ์ริเริ่ม (กลยุทธ์ระดับแผนงาน)

1. การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ (กลยุทธ์ระดับสถานศึกษา) ประเด็นกลยุทธ์ระดับสถานศึกษา Strategic Issues เป็นประเด็นกลยุทธ์หลักที่สถานศึกษากำหนดการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์จากพันธกิจ และเป้าประสงค์แล้วมากำหนดเป็นประเด็นกลยุทธ์ (ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบทของสถานศึกษา)

2. การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ เป็นผลสำเร็จต่างๆ ที่ต้องการบรรลุภายใต้ประเด็นกลยุทธ์ โดยการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์จากเป้าประสงค์และมาตรฐานการศึกษาเป็นหลัก

3. **การกำหนดตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายตัวชี้วัด (key performance indicators)** เป็นตัวชี้วัดของวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดว่าองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ในแต่ละกลยุทธ์หรือไม่ค่าเป้าหมาย เป็นความสำเร็จที่สถานศึกษาต้องการจะบรรลุในแต่ละตัวชี้วัด

4. **การกำหนดกลยุทธ์ริเริ่ม (strategic initiative)** กลยุทธ์ริเริ่มเป็นวิธีการที่ดีที่สุดโดดเด่นที่แตกต่างจากเดิมที่สถานศึกษาจะต้องทำให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ โดยนำผลจากการวิเคราะห์ tows matrix และนโยบายที่เกี่ยวข้องในระดับต่างๆ

5. **โครงการและกิจกรรมการกำหนดโครงการ / กิจกรรมระยะ 3 - 5 ปี** เป็นการกำหนดโครงการ / กิจกรรมแต่ละกลยุทธ์ริเริ่มที่คาดว่าจะดำเนินการในระยะ 3 - 5 ปี เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของโรงเรียนในระยะ 3 - 5 ปี

ขั้นที่ 6 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563, หน้า 18 - 19) การพัฒนาแผนจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับกฎกระทรวง พ.ศ. 2561 โดยมุ่งเน้นคุณภาพผ่านระบบประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ ว่า แผนพัฒนาการศึกษาต้องเน้นคุณภาพ สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาต้องจัดทำแผน 2 ประเภท ประกอบด้วย

1. **แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา** เป็นแผนระยะกลาง 3 - 5 ปี โดยสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายในสถานศึกษา วิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษาประเมินสถานภาพของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดกรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมรองรับพร้อมประมาณการงบประมาณ ทรัพยากรที่ใช้สนับสนุน การดำเนินงานของสถานศึกษา 2 แผนปฏิบัติการประจำปี (action plan) เป็นการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติด้วยการวิเคราะห์ ทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์ประมาณการงบประมาณรายรับ รายจ่าย จัดลำดับความสำคัญของโครงการพร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของโครงการ กิจกรรมที่ครอบคลุมมาตรฐานของสถานศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน เป็นกระบวนการบริหารและจัดการ กระบวนการจัดประสบการณ์/จัดการเรียนการสอน นโยบายและจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงจุดอ่อนของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติ

การประจำปีของสถานศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง

2. แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เป็นแผนที่ทำขึ้นสำหรับใช้ในการบริหารหน่วยงานให้เกิดความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด มีระบบการทำงานที่ชัดเจนและเป็นขั้นตอน มีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าและมีการตรวจสอบผลการดำเนินงาน สามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปี ในขั้นนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อยืนยันทิศทางการจัดการศึกษา (วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์) วัตถุประสงค์ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย ระยะ 3 - 5 ปี เพื่อกำหนดทิศทางและกรอบกลยุทธ์การพัฒนาประจำปี

ขั้นที่ 2 ประเมินการงบประมาณรายรับของโรงเรียน การประมาณการรายรับเป็นการดำเนินการเพื่อทราบวงเงินที่คาดว่าจะได้รับ และเพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดวงเงินรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นในปีงบประมาณนั้นๆ ให้ใกล้เคียงกับวงเงินที่ประมาณการไว้ หรือไม่เกินที่คาดว่าจะมากเกินไป

ขั้นที่ 3 ประเมินการรายจ่ายงบประมาณ การประมาณการรายจ่ายของโรงเรียนเป็นการวิเคราะห์รายจ่ายที่เกิดขึ้นในการพัฒนาโรงเรียนซึ่งรายจ่ายของสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ งานประจำตามโครงสร้าง โครงการตามกลยุทธ์ และงบกลางสำรองจ่าย

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์ในขั้นตอนการวิเคราะห์ โครงการบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นการคัดเลือกโครงการเพื่อบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี

ขั้นที่ 5 การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการ นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 1 - 4 มาสังเคราะห์ลงในเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ซึ่งมีเค้าโครงแผนปฏิบัติการ

สรุปได้ว่า สถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา โดยต้องจัดทำ 2 แผนหลัก คือ 1) แผนพัฒนาการจัดการศึกษา และ 2) แผนปฏิบัติการประจำปี (action plan)

1. แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะกลาง (3-5 ปี) ที่ใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยสถานศึกษาจะวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อนจากปัจจัยภายในโอกาส-อุปสรรคจากปัจจัยภายนอก กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และกลยุทธ์ พร้อมแผนงานโครงการ กิจกรรม รวมทั้งประมาณการงบประมาณและทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษา

2. แผนปฏิบัติการประจำปี (action plan) เป็นแผนที่นำแผนพัฒนาฯ ไปสู่การปฏิบัติจริง โดยวิเคราะห์แนวทางและงบประมาณ จัดลำดับความสำคัญของโครงการที่ครอบคลุมมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน การบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้ ต้องเสนอแผนพัฒนาฯ และแผนปฏิบัติการต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพิจารณาอนุมัติก่อนนำไปใช้

4.1.3 การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา คือ การนำแนวทางที่ผ่านการวางแผนมาอย่างรอบคอบและชัดเจน มาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผน โดยมุ่งเน้นทั้งการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการนี้มีเป้าหมายในการสร้างประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งกระบวนการต่างๆ ต้องได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562, หน้า 13 - 19) ได้สรุปการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้สู่การปฏิบัติ โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และบังเกิดผลดีต่อการบริหารจัดการของสถานศึกษา แบ่งการนำเสนอเป็น 2 หัวข้อ คือ 1) การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และ 2) การประเมินจัดเก็บ และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ดังนี้

การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้มีคุณภาพสอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาดังกล่าว
2. กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปี ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน

3. เสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียนให้ความเห็นชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีขั้นตอนการดำเนินงาน คือ

ขั้นที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงาน คณะทำงานควรประกอบด้วยคณะบุคคลจากหลายฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่นผู้บริหาร หัวหน้างาน ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง และชุมชน เป็นต้น ตามความเหมาะสม

ขั้นที่ 2 ศึกษาและวิเคราะห์แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทำความเข้าใจสาระสำคัญของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามเป้าหมายแต่ละปีการศึกษาให้ชัดเจนเพื่อนำสู่การจัดทำโครงการ กิจกรรมในแผนปฏิบัติการประจำปี

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์และจัดทำรายละเอียดโครงการ กิจกรรม

2. การประเมิน จัดเก็บ และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินการประเมิน จัดเก็บ และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ดำเนินการ ดังนี้

2.1 การประเมินโครงการ กิจกรรม การประเมินโครงการ กิจกรรม ควรกำหนดวิธีการและสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ หรือตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ กิจกรรม การประเมินมีวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

2.2 การจัดเก็บรวบรวมโครงการ กิจกรรมเมื่อดำเนินโครงการ กิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ผู้รับผิดชอบควรมีการจัดเก็บข้อมูลรายละเอียดการดำเนินโครงการ กิจกรรมอย่างเป็นระบบ

2.3 การรายงานผล หรือสรุปผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมหลังจากการดำเนินโครงการ กิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้รับผิดชอบโครงการ กิจกรรมควรจัดทำรายงานผล หรือสรุปผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมเพื่อเสนอผู้บริหารรับทราบและให้ความเห็นชอบ รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการดำเนินโครงการ กิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นต่อไป

2.4 การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นการนำผลที่เกิดจากการกำกับติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีมาจัดทำรายงานอย่างน้อยปี ละ 2 ครั้ง (ภาคเรียนละ 1 ครั้ง) เพื่อรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารโรงเรียน รวมทั้งนำข้อมูลไปใช้ในการปรับ พัฒนาแผนปฏิบัติการประจำปี ให้มีคุณภาพสอดคล้องตามเหตุการณ์ นโยบาย หรือสภาพปัญหาในขณะนั้น และนำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)

4.1.4 ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

กำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งในระดับบุคคลและระดับ สถานศึกษา โดยจัดทำเป็นคำสั่งมอบหมายงาน มอบหมายการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ และกำหนดการ การประเมินผลภายในสถานศึกษาควรดำเนินการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

4.1.5 ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการ และคณะกรรมการดำเนินการ และ รายงานผลการติดตาม หากไม่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ อาจต้องพิจารณาปรับปรุง แผนปฏิบัติการประจำปีหรือปรับปรุงการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีตามความจำเป็น และเหมาะสมดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาโดยนำผลจากการประเมินและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาปัจจุบัน ไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีถัดไป ให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา และกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา โครงการ/กิจกรรม ให้เป็นไปตามช่วงเวลาที่จะระบุไว้ในแผนและปฏิทินการดำเนินงาน และให้เป็นไปตามเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ของโครงการ /กิจกรรม โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

4.1.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR)

ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษาเป็นประจำทุกปี และส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) พร้อมแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้ต้นสังกัดที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปีการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563, หน้า 19 - 20) กล่าวถึง การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไว้ในแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ว่าการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐาน การศึกษาที่กำหนดนั้นสถานศึกษาต้องมีระบบกลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของ แต่ละสถานศึกษาไม่เป็นการละเลยกับครูหรือผู้เกี่ยวข้องมากเกินไป สถานศึกษาต้องดำเนินงานตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การปฏิบัติงานของแผนงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด บรรลุเป้าหมาย ระดับใด โดยสามารถใช้แนวคิด ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่เน้นความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น การบริหารเชิงระบบ (system approach) การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA) การบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน (school based management) การบริหารแบบมุ่งสัมฤทธิ์ (total quality management) การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (quality system management) การใช้ห่วงโซ่คุณภาพ (chain of quality) เป็นต้น หรือสถานศึกษาสามารถสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหาร และจัดการของตนเองก็ได้ นอกจากนี้สถานศึกษาควรจัดระบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบพัฒนา

ตาราง 1 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมใน การบริหารงาน วิชาการของ คณะกรรมการ สถานศึกษาชั้น พื้นฐาน	กระทรวงศึกษาธิการ (2561)	กรมวิชาการ (2545)	ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	กมล ศิริบรรณ (2539)	รัชนิยา สีหะวงษ์ (2558)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550)	อภิชา พุ่มพวง (2559)	พิชชาพร จัยบุญมา (2562)	Faber, & Shearon (1970, p.421)	ปริญญ์ ด้งคุณันต์ (2563)	อัมภา บุญช่วย (2552)	ยุพธนา เกื้อกุล (2560)	ซารี มณีศรี (2552)	ไกรสิทธิ์ ดิบุรณ์ (2566)	ความถี่
5. การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓				✓			8
6. การวัดผล ประเมินผล และ การดำเนินการเทียบ โอนผลการเรียน	✓	✓			✓	✓	✓	✓					✓	✓	8
7. การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓				✓			8
8. การพัฒนาและ ส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		11
9. การนิเทศการศึกษา	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		12
10. การแนะแนว	✓				✓		✓			✓					4
11. การพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพ ภายในและ มาตรฐาน การศึกษา	✓	✓			✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓	9
12. การส่งเสริมชุมชน ให้มีความเข้มแข็ง ทางวิชาการ	✓	✓			✓		✓		✓			✓			6
13. การประสานความ ร่วมมือในการ พัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาและ องค์กรอื่น	✓						✓								2

ตาราง 1 (ต่อ)

	การมีส่วนร่วมใน การบริหารงาน วิชาการของ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	กระทรวงศึกษาธิการ (2561)	กรมวิชาการ (2545)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	กมล ศิริบรรณ (2539)	รัชนิย สีสหวงศ์ (2558)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550)	อภิชา พุ่มพวง (2559)	พิชชาพร ชัยบุญมา (2562)	Faber, & Shearon (1970, p.421)	ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563)	อำภา บุญช่วย (2552)	ยุพธนา เกื้อกุล (2560)	ซารี มณีศรี (2552)	ไกรสิทธิ์ ดิบุรณย์ (2566)	ความถี่
14. การส่งเสริมและ สนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาน ประกอบการและ สถาบันที่จัด การศึกษา		✓					✓									2
15. การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงาน วิชาการของ สถานศึกษา		✓										✓				2
16. การคัดเลือก หนังสือ แบบเรียน เพื่อใช้ใน สถานศึกษา		✓									✓					2
17. การพัฒนาและใช้ สื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		8

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ กระทรวงศึกษาธิการ (2561); กรมวิชาการ (2545); ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553); กมล ศิริบรรณ (2539); รัชนิย สีสหวงศ์ (2558); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550); พิชชาพร ชัยบุญมา (2562); Faber, & Shearon (1970, p.421); ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563); อำภา บุญช่วย (2552); ยุพธนา เกื้อกุล (2560); ซารี มณีศรี (2552); ไกรสิทธิ์ ดิบุรณย์ (2566); จากนั้นจึง

นำมาสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยตามการมีส่วนร่วมบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 3) การนิเทศการศึกษา 4) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผลการสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการ ผู้วิจัยเลือกขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ข้อที่มีระดับความถี่ตั้งแต่ 9 ขึ้นไป มี 4 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 3) การนิเทศการศึกษา 4) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้จากการสังเคราะห์เพื่อทำการศึกษามีนักวิชาการทางด้านการศึกษาได้ให้ความหมายและแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับพลวัตของสังคมในยุคปัจจุบัน ซึ่งได้รับอิทธิพลจากปัจจัยรอบด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ที่โลกหมุนเร็วขึ้นด้วยกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีบทบาทสำคัญในการผลักดันการพัฒนาหลักสูตรให้ก้าวทันยุคสมัย นักการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงให้ความสำคัญกับการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งหน่วยงานและนักการศึกษาได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

กมล ศิริบรรณ (2539, หน้า 5) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จัดหาหลักสูตร เอกสารหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตรให้เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานของครู

กรมวิชาการ (2545, หน้า 28-29) พันธกิจหรือภาระหน้าที่ที่สถานศึกษาและชุมชนร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย โดยกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ซึ่งเป็นแนวทางให้ครูสามารถออกแบบการเรียนการสอนร่วมกันภายในสถานศึกษา เพื่อให้หลักสูตรครอบคลุมทุกด้านของการจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 4-5) หลักสูตร คือ การประมวล ความรู้และประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรจึงเป็นเสมือนแผนที่กำหนดทิศทางในการพัฒนา ผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมาย และมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบ ความก้าวหน้าของผู้เรียนในการพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่กำหนด

อำภา บุญช่วย (2533, หน้า 20-21) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษาเพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา รวมทั้งเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร สถานที่ เป็นแผนการดำเนินงานของนักบริหารการศึกษาที่จะต้องอำนวยความสะดวกดูแล และติดตามประเมินผล เป็นแนวทางชี้แนะให้การปฏิบัติงานของครู

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 41) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นเรื่องที่ต้องการการตัดสินใจหลายขั้นตอน ตั้งแต่การเริ่มตั้งวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะการเลือกเนื้อหาให้ตรงและครอบคลุมชนิดของประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และวัตถุประสงค์ ท้ายสุดคือวิธีการประเมินผลของการเรียนรู้

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, หน้า 34) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นกระบวนการร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยกำหนดหลักการ จุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหา การเรียนการสอน และการวัดผลร่วมกัน รวมถึงการประเมินผลเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ.

อภิชา พุ่มพวง (2559, หน้า 25) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร การส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และสาระการเรียนรู้ต่างๆ การนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศ การประเมินผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

ยุทธนา เกื้อกุล (2560, หน้า 69) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งแผนประสบการณ์หรือแผนการจัดการเรียนการสอนที่เกิดจากการตัดสินใจร่วมกัน ระหว่างบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อกำหนดการเรียนรู้ของนักเรียนที่ประกอบด้วยจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมและสื่อต่างๆ รวมทั้งการวัดและประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561, หน้า 35) สถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร จัดทาระเบียบการวัดและประเมินผลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและรายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่นๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติมรวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่

เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียนโดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

พิชชาพร ชัยบุญมา (2562, หน้า 29) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ท้องถิ่น การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การนำหลักสูตรไปใช้ การบริหารหลักสูตรและการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาการใช้หลักสูตรให้มีมาตรฐาน

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563, หน้า 140) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การร่วมมือ ของกลุ่มบุคคลในสถานศึกษาในการวางกรอบหรือข้อกำหนดการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และ คุณลักษณะอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายเนื้อหา มวลประสบการณ์ และจัดสรรปัจจัย ทางการบริหารเพื่อสนับสนุนกรอบหรือข้อกำหนดการพัฒนาผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ไกรสิทธิ์ ดิบุณย์ (2566, หน้า 27) กล่าวว่า การพัฒนาและการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การกำหนด จุดมุ่งหมาย แผนการ การจัดการหลักสูตร สภาพแวดล้อม ของโรงเรียน เพื่อความเหมาะสม กับผู้เรียน มีการวางแผน ติดตาม การนำหลักสูตรไปใช้ มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตร รวมถึงมีการประเมินติดตามปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

เฟเบอร์, และเชียร์รอน (Faber, & Shearon, 1970, p.421) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงาน วิชาการ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการจัดเนื้อหาของหลักสูตร 3) ด้านนำหลักสูตรไปใช้ 4) ด้านการจัดอุปกรณ์การสอน 5) ด้านการนิเทศการสอน 6) ด้านการส่งเสริมครูประจำการ

สรุปได้ว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ การจัดให้มีงานวิจัยและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารวมถึงสนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง

2. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดเตรียมสภาพแวดล้อม ข้อมูล สารสนเทศ และ ประสบการณ์ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน สารสนเทศ ซึ่งหน่วยงานและนักการศึกษาได้กล่าวถึงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ดังนี้

กมล ศิริบรรณ (2539, หน้า 5) กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พัฒนาและใช้ สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง งานสื่อการเรียนการสอน จัดให้มีอุปกรณ์ การเรียนการสอนตามที่หลักสูตรกำหนดทุกกลุ่มประสบการณ์ ส่งเสริมให้ครูใช้อุปกรณ์การสอนให้ตรง จุดประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมของผู้เรียนและอาจเลือกใช้สื่อที่อยู่รอบตัวมาใช้ประโยชน์ เช่น วิทยุ โรงเรียน

กรมวิชาการ (2545, หน้า 43) ได้ให้ความหมายแหล่งเรียนรู้ไว้ว่า แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียน ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหา ความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่ง การเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 4-5) ได้ให้ความหมายแหล่งเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการสร้างองค์ความรู้แก่นักเรียนได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุขมีทางเลือกและมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาโดยมุ่งเน้นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 231) กล่าวว่า การพัฒนา แหล่งเรียนรู้ หมายถึง ห้องสมุดเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในสถานศึกษามาก เพราะเป็นศูนย์รวมของวิชาการทั้งปวง เป็นงานที่ส่งเสริมและให้บริการทางวิชาการทั้งกับครู อาจารย์ เป็นการส่งเสริมการสอนของครู เป็นสถานที่ครูใช้ศึกษาหาความรู้ และค้นคว้าด้วยตนเอง เตรียม บทเรียนเพื่อการเรียนการสอนและเป็นสถานที่ที่นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ทั้งจากที่ครู มอบหมายและความรู้ด้านอื่นๆ ที่นักเรียนสนใจ รวมทั้งเป็นสถานที่ปลูกฝังการรักการอ่านหนังสือ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และสามารถที่จะศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเองได้

รัชนิย สีหะวงษ์ (2558, หน้า 49) กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการและสาระที่ระบุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ และเข้าถึงความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนจำเป็นต้อง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในให้มีความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนรู้ และประสานการเรียนการสอนกับ แหล่งเรียนรู้ภายนอกอย่างเหมาะสม

อภิชา พุ่มพวง (2559, หน้า 44) กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การรวมความรู้ที่มีอยู่กระจัดกระจายให้เป็นศูนย์รวมที่ผู้เรียนทุกประเภทสามารถเข้าถึงได้ แหล่งเรียนรู้เหล่านี้ประกอบด้วยห้องสมุด การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีภายในโรงเรียน การจัดกิจกรรมเสริมความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน รวมถึงการนำแหล่งความรู้ใน ท้องถิ่น เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้านมาใช้เป็นแหล่งข้อมูลให้ผู้เรียนสืบค้น

ยุทธนา เกื้อกุล (2560, หน้า 109) กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ศูนย์ที่ประกอบด้วยข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งแตกต่างจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอนหรือศูนย์กลางการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่มีกำหนดเวลาเรียนยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน การประเมินและการวัดผล การเรียนมีลักษณะเฉพาะที่สร้างขึ้นให้เหมาะสมกับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นรูปแบบเดียวกันกับการประเมินผลในห้องเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561, หน้า 42-59) ได้กำหนดการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้โดย ครูจะต้องวางแผนการสอน ผู้บริหารจะต้องวางแผนการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งขั้นตอนการวางแผน ต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยละเอียด เพื่อการใช้ข้อมูลที่สมบูรณ์และดีที่สุด การวางแผนบริหารแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) ศึกษาหลักสูตรและความต้องการของครูและนักเรียน 2) กำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมาย 3) กำหนดโครงการหรือกิจกรรมการจัดหรือหาแหล่งเรียนรู้ 4) จัดทำแผนปฏิบัติงานและวางแผนการไว้ นับเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนและครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน 5) ร่วมมือ กันจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคณะกรรมการการบริหารหลักสูตรพื้นฐานของโรงเรียนมอบหมายให้ดำเนินการวางแผน

พิชชาพร ชัยบุญมา (2562, หน้า 44) กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การสำรวจแหล่งเรียนรู้ การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อให้ครูและผู้เรียนได้ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดทะเบียนแหล่งเรียนรู้ การจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน การดำเนินการส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันทางสังคม ส่งเสริมและประสานความร่วมมือ สร้างเครือข่ายทางการศึกษา ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น เครือข่ายทางการศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้ชุมชน องค์กร หน่วยงาน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563, หน้า 205) กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและยั่งยืน ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นองค์ความรู้ที่หลากหลายพร้อมที่จะให้ผู้เรียนเข้าไปศึกษาค้นคว้าด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ตลอดจนมีการกำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างคุ้มค่า

สรุปได้ว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนา การใช้แหล่งเรียนรู้โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน โดยการจัดหาแหล่งข้อมูล

สารสนเทศ และประสบการณ์ที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น ห้องสมุด แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน ทั้งนี้ต้องมีการวางแผนและประสานงานให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน พร้อมทั้งมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น การประเมินผลการเรียนรู้ควรเป็นไปตามบริบทและเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การนิเทศการศึกษา

นักการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้หลายลักษณะแตกต่างกันไปตามวิวัฒนาการด้านการศึกษา จุดมุ่งหมายและแนวทางการจัดการศึกษาในสมัยนั้นๆ ซึ่งจะนำเสนอพอเป็นสังเขปดังต่อไปนี้

กมล ศิริบรรณ (2539, หน้า 5) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง จัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

กรมวิชาการ (2545, หน้า 16) การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือ แนะนำ และส่งเสริมครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเป้าหมายทางการศึกษา โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นตามที่หลักสูตรกำหนด การนิเทศยังมุ่งสร้างความมั่นใจให้แก่ครูในการปรับปรุงและพัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 2) การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือ ชี้แนะและพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อีกทั้งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเหลือสนับสนุนกระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

ชาลี มณีศรี (2552, หน้า 16) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความร่วมมือและประสานงานของบุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนาเพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 223) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการทางการศึกษา ที่มุ่งเน้นการชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือ และร่วมมือกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และยกระดับคุณภาพของบทเรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษา

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, หน้า 50) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ที่ต่อเนื่อง โดยมีการให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางอย่างเป็นกันเองแก่ครูและนักเรียน เพื่อพัฒนาทั้งครู นักเรียน และวิธีการสอนให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

พิชชาพร ชัยบุญมา (2562, หน้า 37) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอน การประสานบทบาทพื้นที่ การศึกษาในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน

อภิชา พุ่มพวง (2559, หน้า 48) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศและผู้รับนิเทศ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในทุกด้าน และนำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตร

ยุทธนา เกื้อกุล (2560, หน้า 111) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การให้คำแนะนำและส่งเสริมครูผู้สอนในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกระบวนการนี้ต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ เพื่อสร้างความศรัทธาและเชื่อมั่นในตัวผู้นิเทศ ส่งผลให้ครูพร้อมที่จะปฏิบัติตาม ซึ่งมีเป้าหมายร่วมกันคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะครบถ้วนตามหลักสูตรที่กำหนดในแต่ละระดับและประเภทของการศึกษา

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการช่วยเหลือ แนะนำ และส่งเสริมครูผู้สอนในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องกับหลักสูตรและเป้าหมายทางการศึกษา ทั้งนี้การนิเทศยังช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศและผู้รับนิเทศ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาทั้งคุณภาพของครูและผู้เรียนในด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะ กระบวนการนี้ต้องอาศัยการร่วมมือของบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

4. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

นักการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมายของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้หลายลักษณะแตกต่างกันไปตามวิวัฒนาการด้านการศึกษา จุดมุ่งหมายและแนวทางการจัดการศึกษาในสมัยนั้นๆ ซึ่งจะนำเสนอพอเป็นสังเขปดังต่อไปนี้

กรมวิชาการ (2545, หน้า 5) การประกันคุณภาพการศึกษา กระบวนการที่มุ่งเน้นการสร้างความมั่นใจว่าองค์กรหรือสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยการประกันคุณภาพประกอบด้วยการวางแผน การดำเนินงาน และการตรวจสอบผลลัพธ์ เพื่อให้แน่ใจว่าการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่สังคมและผู้รับบริการคาดหวัง ทั้งนี้ การประกันคุณภาพยังครอบคลุมการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและความต้องการของสังคม

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, หน้า 57) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการรับรองคุณภาพการศึกษาแก่ผู้รับบริการ ซึ่งประกอบด้วยนักเรียน

ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และบุคลากรในองค์กร โดยครอบคลุมการวางแผนและการจัดการเพื่อให้ผลลัพธ์ทางการศึกษาตรงตามความคาดหวังของสังคม

อภิชา พุ่มพวง (2559, หน้า 64) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และกระบวนการตรวจสอบหรือประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษามากน้อยเพียงใด

ยุทธนา เกื้อกุล (2560, หน้า 116) กล่าวว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพ ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธาให้กับผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป และเป็นหลักประกันทางการศึกษาว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

พิชชาพร ชัยบุญมา (2562, หน้า 47) กล่าวว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามเกณฑ์ตัวชี้วัด และเป้าหมายความสำเร็จของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อจัดทำรายงานประจำปี และรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ดำเนินการพัฒนาตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศต่อสาธารณชน

ไกรสิทธิ์ ดิบุรุษย์ (2566, หน้า 32) กล่าวว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การวางแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล สรุปผล และการเผยแพร่การประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่แสดงถึงคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน ที่เกิดจากผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนมีความตระหนัก และเห็น ความสำคัญของการปฏิบัติตามตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งมั่น สร้างความมั่นใจว่าการจัดการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยครอบคลุมการวางแผน การดำเนินงาน และการตรวจสอบผลลัพธ์ เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการศึกษาเป็นไปตามที่สังคมและผู้รับบริการคาดหวัง นอกจากนี้ยังเน้นการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคม ตอบสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากร ทั้งหมดนี้เป็นส่วนสำคัญของการบริหารงานวิชาการที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้เรียนและสังคม

เครือโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย 11 แห่ง

1. บริบทของเครือโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย 11 แห่ง

บริบทของเครือโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย 11 แห่ง ประกอบด้วย 1) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (อักษรย่อ ส.ก.) 2) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี (อักษรย่อ ส.ก.น.) 3) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ (อักษรย่อ ส.ก.ส.) 4) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี (อักษรย่อ ส.ก.ป.) 5) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต (อักษรย่อ ส.ก.ร.) 6) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เพชรบูรณ์ (อักษรย่อ ส.ก.พ.) 7) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี (อักษรย่อ ส.ก.ช.) 8) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สระบุรี (อักษรย่อ ส.ก.บ.) 9) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (จิระประวัติ) นครสวรรค์ (อักษรย่อ ส.ก.จ.) 10) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี (อักษรย่อ ส.ก.ธ.) 11) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นครศรีธรรมราช (อักษรย่อ ส.ก.นศ.)

2. สัญลักษณ์ประจำกลุ่มโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

2.1 พระประจำกลุ่มโรงเรียน คือ หลวงพ่อสวนกุหลาบ

2.2 คติพจน์ประจำกลุ่มโรงเรียน พุทธศาสนสุภาษิตภาษาบาลีสันสกฤต ความว่า “สุวิชาโน ภว โหติ” แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ผู้รู้ดี เป็นผู้เจริญ”

2.3 องค์อุปถัมภ์กลุ่มโรงเรียน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

2.4 ตราประจำกลุ่มโรงเรียน ประกอบด้วย รูปหนังสือเล่มหนา หน้าปกหนังสือมีพระเกี้ยวอดและอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “จปร” มีไม้บรรทัด ดินสอ และปากกาคั่นอยู่เบื้องซ้ายบนไปขวาล่าง ส่วนเบื้องขวามุมล่างซ้ายล่าง มีช่อดอกกุหลาบ มีริบบิ้นผูกโคนช่อกุหลาบไว้ด้วยกันโดยมีตัวอักษรกำกับว่า “โรงเรียน หลวงสวนกุหลาบ”

2.5 สีประจำโรงเรียน ประกอบด้วยสีชมพู ประจำวันพระบรมราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทั้งยังเป็น สีแห่งความรัก ความสามัคคี และสีฟ้าประจำวันพระบรมราชสมภพ สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงทั้งยังเป็น สีแห่งความดีงาม มีความนึกคิดที่สูงส่ง

2.6 เพลงประจำโรงเรียน เพลงประจำโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ทำนองแขกต๋อยหม้อ จังหวะสองชั้น ประพันธ์คำร้องโดย หม่อมราชวงศ์เลื่อน สิงหรา และเพลงมาร์ช ชมพูฟ้า จังหวะมาร์ชไม่ปรากฏชื่อผู้แต่งคำร้อง

3. เครื่องแบบนักเรียน

3.1 นักเรียนชาย สวมเสื้อเชิ้ตแขนสั้นคอปกแหลมสีขาวล้วน ไม่มีسابหลัง มีกระเป๋าท็อกเสื้อด้านซ้าย สำหรับนักเรียนมัธยมต้น ปักชื่อย่อโรงเรียนสีเข้มที่อกซ้าย ส่วนมัธยมปลาย ปักรูป

เสมาสีชมพูและฟ้า แบ่งซ้ายขวาโดยใช้ด้ายสีชมพูทางขวาและสีฟ้าทางซ้ายเหนือชื่อย่อโรงเรียน โดยไม่ต้องปักชื่อ นามสกุล หรือเลขประจำตัวนักเรียน สวมกางเกงขาสั้นสีดำ เข็มขัดหนังสีดำ หัวเข็มขัดสีเหลี่ยม สวมถุงเท้าลูกฟูกสีขาวและรองเท้าผ้าใบหรือหนังสีดำ เครื่องแบบไม่มีลวดลาย

3.2 นักเรียนหญิงระดับมัธยมต้นสวมเสื้อคอปกกะลาสีแขนสั้นสีขาวล้วน มีจีบรัดที่ปลายแขน มีกระเป๋าท้ายเสื้อด้านซ้าย ปักชื่อย่อของโรงเรียนด้วยสีน้ำเงินเข้มที่อกเสื้อซ้าย โดยไม่ต้องปักชื่อ นามสกุล หรือเลขประจำตัวนักเรียน คล้องโบว์สีกรมท่ากลางอกเสื้อและปล่อยชายเสื้อออกนอกกระโปรง นักเรียนมัธยมปลายสวมเสื้อคอปกแหลมแขนสั้นสีขาวล้วน พร้อมกระดุมที่ปลายแขนและไม่มีسابหลัง ปักชื่อย่อของโรงเรียนด้วยสีน้ำเงินเข้มและรูปเสมาสีชมพูและสีฟ้าเหมือนนักเรียนชายระดับมัธยมปลาย สวมกระโปรงยาวคลุมเข่าจีบรอบสีกรมท่า พร้อมเข็มขัดสีดำและรองเท้าหนังสีดำ โดยเครื่องแบบทุกชิ้นต้องไม่มีลวดลาย

4. กิจกรรมร่วมของกลุ่มโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

4.1 งานชุมนุมลูกเสือ-เนตรนารี “สวนกุหลาบสัมพันธ์” ขึ้นเป็นประจำทุกปี ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี โดยนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากแต่ละโรงเรียนจะเป็นตัวแทนเข้าร่วมกิจกรรม

4.2 กลุ่มโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ได้ร่วมกันจัด “การแข่งขันกรีฑาสวนกุหลาบสัมพันธ์” ขึ้นเป็นประจำทุกปี

มาตรฐานคุณภาพกุหลาบหลวง ประกอบด้วย ข้อกำหนดในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 มาตรฐานคุณภาพครอบครัวสวนกุหลาบฯ

ส่วนที่ 2 มาตรฐานคุณภาพครูที่ปรึกษาสวนกุหลาบฯ

ส่วนที่ 3 มาตรฐานคุณภาพครูผู้สอนสวนกุหลาบฯ

ส่วนที่ 4 มาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาสวนกุหลาบฯ

ส่วนที่ 5 มาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการสวนกุหลาบฯ

สรุปได้ว่า จากการที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย มีโรงเรียนในเครือทั้ง 11 แห่ง ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงและมีความโดดเด่นทั้งทางด้านกิจกรรมและวิชาการ ทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเครือที่อยู่ในภูมิภาคต่างๆ ว่ามีความแตกต่างหรือไม่อย่างไร

5. นโยบายและการพัฒนาโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

ในปี 2555 คณะกรรมการบริหารเครือข่ายได้ริเริ่มพัฒนารายวิชาสวนกุหลาบศึกษา โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้และเสริมสร้างอัตลักษณ์เฉพาะตัวของนักเรียนในเครือ

สวนกุหลาบวิทยาลัย จากนั้นในปี 2556 แนวคิดดังกล่าวได้ถูกขยายและพัฒนาเพิ่มเติม โดยนำกระบวนการควบคุมคุณภาพทั้งระบบมาใช้ เพื่อเสริมสร้างมาตรฐานและพัฒนาคุณภาพในทุกมิติของโรงเรียนในเครือ

เป้าหมายของการพัฒนานี้คือการยกระดับโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยและสถานศึกษาในเครือให้เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพระดับสากล โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้บริหาร ครู และผู้เรียนอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างห้องเรียนคุณภาพและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อสร้างเอกลักษณ์ความเป็นเลิศในด้านวิชาการ กิจกรรม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา และเทคโนโลยีระดับโลก

ผลลัพธ์ที่มุ่งหวังคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีอัตลักษณ์ “สุภาพบุรุษ สวนกุหลาบ” โดยแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ ความรักเพื่อน ความเคารพครู ความกตัญญู และคุณธรรมจริยธรรมอันเป็นเลิศ เครือข่ายโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยจึงต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และร่วมพัฒนาคุณภาพในทุกด้านอย่างกลมเกลียว เพื่อสนับสนุนเป้าหมายของการพัฒนาศักยภาพนักเรียนและสร้างสรรค์สังคมที่มีคุณภาพต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

บุญศรี แสงศรี (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ตามสถานภาพพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อวิเคราะห์ตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า 1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศและระดับการศึกษาที่แตกต่างกันเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน 2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิเชษฐ์ พาที (2552, หน้า 91-93) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย รองลงมา คือ ด้านการออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการจัดทำสาระของหลักสูตร การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของ

คณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณากันรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรศึกษา จำแนกตามสถานภาพ ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ประเมิน ทองพรวง (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับมากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นบุคคลภายในและบุคคลภายนอกโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาตราด จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อานนท์ นามเพ็ง (2553, หน้า 166-167) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่าผู้บริหาร ครู प्रधान คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้แทนผู้ปกครอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก

และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เศรษฐชัย วิสาโท (2556, หน้า ก-ข) ได้ศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประธานคณะกรรมการจำนวน 118 คน ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 118 คน ผู้แทนครูจำนวน 118 คน รวมจำนวน 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย รองลงมาคือ ด้านการออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในการปฏิบัติคือ ด้านการจัดทำสาระของหลักสูตร 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 3) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน และ 4) แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดหาเอกสารหลักสูตร พัฒนาระบบสนับสนุน ออกแบบการเรียนรู้ กำหนดวิสัยทัศน์ และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เด่นมหาชัย นันธิชา (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและเกือบทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง 2) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้านเกือบ

ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามสถานภาพเป็นอยู่ภายในสถานศึกษาและอยู่นอกสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมีปัญหา คือ สถานศึกษาไม่แจ้งผลการใช้ประเมินหลักสูตรให้ทราบอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ไม่เข้าใจรูปแบบ ระเบียบ และเกณฑ์การวัดผล การเรียนอย่างชัดเจน และมีข้อเสนอแนะว่า ควรนำผลการนิเทศของคณะกรรมการสถานศึกษาไปใช้ปรับปรุงด้านการเรียนการสอน มีการประชุมและผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา ทุกครั้งในการจัดเข้าชั้นเรียน และควรแจ้งผลการประเมินใช้หลักสูตรให้คณะกรรมการสถานศึกษา รับทราบ

นพประภา ธรรมดา (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีข้อเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาแนวการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในประจำปี ส่วนแนวทางในการส่งเสริมบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 คือ สถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เช่น การจัดทำคู่มือการปฏิบัติตามบทบาทและบริบทของสถานศึกษานั้นๆ เสนอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นชอบ และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นโดยจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เช่น การประชุมสภากาแฟ การประชุมเชิงวิชาการ การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษาซึ่งจัดควบคู่กันไปทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์ (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนก

ตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 3 ระดับ .05 ยกเว้นด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อติทยา วงศ์ศา, และชุตินา มุสิกานนท์ (2558, หน้า 35) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันคืออยู่ในระดับมาก และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันคืออยู่ในระดับมาก

จำนงค์ แก้วเนื้ออ่อน (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา อำเภอเมือง จังหวัด ยะลา ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา อำเภอ เมือง จังหวัดยะลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา อำเภอ เมือง จังหวัดยะลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ประกอบด้วย ขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา อำเภอ เมือง จังหวัดยะลา จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษาในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธนากร นาควรรณ (2562, หน้า 3263 - 3284) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการการมีส่วนร่วมดังกล่าวครอบคลุมหลายด้าน เช่น การร่วมกำหนดนโยบาย การพัฒนาหลักสูตร การสนับสนุนงานวิจัย การผลิตสื่อการเรียนการสอน และการจัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมและยกระดับคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

มยุรี วรวรรณ (2563, หน้า ง) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา 1) ควรให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมบริหารตามโครงสร้างและบริบทโรงเรียน 2) ควรมี

การระดมความคิดในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ส่งเสริมให้มีกิจกรรม โครงการตาม แผนพัฒนาการศึกษา 4) ควรแต่งตั้งผู้เกี่ยวข้องประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพภายในสถานศึกษา 5) ควรมีการแต่งตั้งผู้เกี่ยวข้องติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ 6) ควรมี การแต่งตั้งกรรมการเพื่อทำการรายงานผลการประเมินตนเองตามสถานศึกษากำหนด

นวรรตน์ แสงโพธิ์ (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วม ของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมและราย ด้าน พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไชยา หานูภาพ (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพ งานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามขนาดของ โรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 4) ประสิทธิภาพงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ใน การปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตาม ขนาดของ โรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 5) การบริหารแบบมีส่วนร่วม กับประสิทธิผล งานวิชาการของโรงเรียนโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6) การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียน โดยทั้ง 4 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านความยึดมั่นผูกพัน (X2) ด้าน การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (X1) ด้านการไว้วางใจกัน (X4) และด้านความเป็นอิสระต่อ ความรับผิดชอบในงาน (X3) 7. แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงาน วิชาการของโรงเรียน เสนอแนะไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ด้านความยึดมั่นผูกพัน ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานและด้านการไว้วางใจกัน

วิบูลร นิธิพิบูลย์ (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจาก มากไปน้อย ดังนี้ ความยึดมั่นผูกพัน ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน การไว้วางใจกัน และ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามค่า มัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ความสามารถ ในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีเจตคติทางบวก และ ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วม กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิริเกศ เพ็ชรขำ (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผลกระทบต่อ งานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรัง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรัง เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) งานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรัง เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 3) การบริหาร แบบมีส่วนร่วมส่งผลกระทบต่อ งานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรัง เขต 1 ในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัญชลี สาลิกานนท์ (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการปรับเปลี่ยนระเบียบและ ข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้มีความยืดหยุ่นในการสรรหาตัวแทนเพิ่มเติม เช่น นักสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้แทนมหาวิทยาลัย และให้โรงเรียนสามารถปรับโครงสร้างของคณะกรรมการ ให้มีความเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน สามารถปรับเปลี่ยนวาระการดำรงตำแหน่งได้ตาม สถานการณ์ 2) ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีความเสียสละ มีจิตอาสา มีความรู้ ความถนัดด้านงานการศึกษา สามารถใช้เทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารได้ดี รอบรู้ข่าวสาร รอบรู้บริบทของชุมชน และส่งเสริมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี รวมถึงการมีทักษะด้านการสื่อสารที่ดี 3) ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา มี ส่วนร่วมในการวางแผนการจัดศึกษา การนิเทศการสอน และสะท้อนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่

โรงเรียน ให้การสนับสนุนหรือร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานภายนอกหรือองค์กรเอกชน เพื่อระดมทรัพยากรทางการศึกษาให้เพียงพอ มีทักษะทางสังคมที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์ (soft skills) สามารถบริหารความขัดแย้งระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ 4) ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังในการพัฒนาการศึกษา มีการส่งเสริมทักษะทางสังคมที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับโรงเรียนและระหว่างคณะกรรมการด้วยกันเอง และมีการสร้างแรงจูงใจ สร้างขวัญและกำลังใจอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการเสริมแรงทางบวก เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในด้านการทำงาน และให้การเชิดชูเกียรติของคณะกรรมการที่เสียสละและทำคุณประโยชน์ให้กับสถานศึกษา

สุธีธาร คำโคกกรวด (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารบุคคล ตามลำดับ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการบริหารบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. งานวิจัยต่างประเทศ

โรบินสัน (Robinson, 1992, pp.23) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาและการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน มลรัฐนิวฟอว์ดแลนด์ ประเทศแคนาดา โดยให้ประชาชน ผู้ปกครอง นักเรียน ผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่น และผู้มีความรู้ในท้องถิ่น เป็นตัวอย่าง พบว่าในการศึกษาควรเปิดโอกาสให้ท้องถิ่น ปรากฏท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นและผู้มีความรู้ในท้องถิ่น ใกล้สถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อจะได้แก้ไขปัญหของท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของท้องถิ่น

สรุปได้ว่า จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมทำงานกับสถานศึกษาในการกำกับและส่งเสริมกิจการเพื่อขับเคลื่อนพัฒนาองค์กรเพื่อเกิดประสิทธิผลตามที่ได้กำหนดไว้ และสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2564 ที่กำหนดคุณสมบัติ วิธีการสรรหา และการดำรงตำแหน่งของกรรมการอย่างชัดเจน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำนวน 11
แห่ง รวม 165 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน
วิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย แบ่งเป็น 2
ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ
ตรวจสอบรายการ (checklist) ได้แก่ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการสถานศึกษา การก่อตั้งของ
สถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย มีลักษณะเป็นแบบมาตรา
ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เป็น
แบบสอบถามปลายปิดใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งข้อคำถามการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ของคณะกรรมการสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating
scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121) มี 5 ระดับ ซึ่งมี
รายละเอียดระดับคะแนนที่ให้ความหมาย ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมาก
 ระดับ 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม การสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อนำทฤษฎีและแนวคิดมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
 - 1.2 สร้างแบบสอบถามที่ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการจะศึกษา
 - 1.3 เสนอร่างแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม
 - 1.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนและความเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยใช้วิธีการหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00
 - 1.5 ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ทำการตอบแบบสอบถาม และนำมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 70–71)
 - + 1 หมายถึง เมื่อผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสอดคล้อง
 - 0 หมายถึง เมื่อผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าไม่แน่ใจ
 - 1 หมายถึง เมื่อผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าไม่สอดคล้อง
 - 1.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากนั้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง
 - 1.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลอง (try-out) กับผู้ที่เคยเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี และ โรงเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ จำนวน 30 คน และทดสอบหาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา

(Cronbach's alpha coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1990, pp.202-204) โดยมีค่าทั้งฉบับอยู่ที่ 0.956

1.8 ดำเนินการตรวจสอบอีกครั้งแล้วนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.9 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรและเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 165 คน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ทั้ง 11 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วนัดวันเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเองและส่งแบบสอบถามทางออนไลน์
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ พร้อมนำแบบสอบถามมาทำการลงรหัสเพื่อนำไปประเมินผลของข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์
4. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเองโดยได้รับกลับคืนมา จำนวน 165 ชุด คืนเป็นร้อยละ 100 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์และแปรผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วาระการดำรงตำแหน่ง การก่อตั้งของสถานศึกษา และ ขนาดของสถานศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ t-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
3. วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้านและภาพรวม หลังจากนั้นจึงนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบ

กับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121) มีเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้

ระดับ 4.50 - 5.00 หมายถึง	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมากที่สุด
ระดับ 3.50 - 4.49 หมายถึง	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมาก
ระดับ 2.50 - 3.49 หมายถึง	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปานกลาง
ระดับ 1.50 - 2.49 หมายถึง	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับน้อย
ระดับ 1.00 - 1.49 หมายถึง	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับน้อยที่สุด

4. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยแบ่งดังนี้

4.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกรณีสองกลุ่ม ได้แก่ วาระการดำรงตำแหน่ง ใช้สถิติทดสอบที (t-test)

4.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกรณีสามกลุ่มขึ้นไป ได้แก่ การก่อตั้งของสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงดำเนินการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบสอบถาม

1.1 หาค่าร้อยละ (percentage) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541, หน้า 35-40) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 การหาค่าเฉลี่ย (mean) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541, หน้า 86) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	Σx	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนหน่วยในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541, หน้า 106) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \Sigma x^2 - (\Sigma x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละข้อ
	Σx	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.4 ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item Objective Congruence)

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ความสอดคล้องของเนื้อหา นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตรการหาค่า IOC (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 70-71) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
	R	แทน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถาม โดยที่ ค่า 1 คือ ข้อคำถามนั้นสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน ค่า 0 คือ ข้อคำถามนั้นไม่แน่ใจว่าจะวัดได้ ค่า -1 คือ ข้อคำถามนั้นไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

1.5 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (Cronbach's alpha coefficient) คำนวณจากสูตร (Cronbach, 1990, pp.202 - 204) โดยแบบสอบถามของผู้วิจัยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับอยู่ที่ 0.956

$$\alpha = \left[\frac{n}{n-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

1.6 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่าที (t-test) ของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1 วาระ และ 2 วาระ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 133) โดยมีสูตร ดังนี้

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N \Sigma D - (\Sigma D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่จะใช้พิจารณา t – distribution
	D	แทน	ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคู่
	N	แทน	กลุ่มเป้าหมาย

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

t	แทน	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย
$\bar{x}_1, \bar{x}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2
s_1^2, s_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2
n_1, n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

1.7 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ กรณีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA) ด้วยวิธีทดสอบเอฟ (F-test) ของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ การก่อตั้งของสถานศึกษา ขนาดสถานศึกษา โดยใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe') (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541, หน้า 88)

$$F = \frac{MSb}{MSw}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-test)
	MSb	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (mean of sum squares between groups)
	MSw	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม (mean of sum squares within groups)

1.8 ทดสอบอัตราส่วน F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคู่ของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม โดยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe') (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541, หน้า 88)

$$F = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2)^2}{MS_w \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right] (k - 1)}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	k	แทน	จำนวนกลุ่ม
	n	แทน	จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนใน เครือสวนกุหลาบวิทยาลัย 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัยจำแนกตาม วาระการดำรงตำแหน่ง การก่อตั้งของสถานศึกษา และ ขนาดของสถานศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (frequency) และ ค่าร้อยละ (percentage) จำแนกตาม วาระการดำรงตำแหน่ง การก่อตั้งของสถานศึกษา และ ขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ผลระดับความคิดเห็นการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย วิเคราะห์โดยการหา ค่าเฉลี่ย (mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัยจำแนกตาม วาระการดำรงตำแหน่ง การก่อตั้งของสถานศึกษา และ ขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติทดสอบที (t-test) เพื่อ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกรณีสองกลุ่ม และใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว (one-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึง ดำเนินการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบในการแจกแจงแบบที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบในการแจกแจงแบบเอฟ (F-test)
df	แทน	ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)

SS	แทน	ค่าผลรวมของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (Sum of squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสอง (mean of squares)
P	แทน	ค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำนวน 11 แห่ง รวม 165 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วาระการดำรงตำแหน่ง การก่อตั้งของสถานศึกษา และ ขนาดของสถานศึกษา ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

สถานภาพ	ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 165)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. วาระการดำรงตำแหน่ง		
1 วาระ	102	61.80
2 วาระ	63	38.20
รวม	165	100.00
2. การก่อตั้งของสถานศึกษา		
ต่ำกว่า 20 ปี	30	18.20
21 – 45 ปี	90	54.50
46 ปีขึ้นไป	45	27.30
รวม	165	100.00
3. ขนาดของสถานศึกษา		
สถานศึกษาขนาดกลาง	15	9.10
สถานศึกษาขนาดใหญ่	44	26.70
สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ	106	64.20
รวม	165	100.00

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 165 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีวาระการดำรงตำแหน่ง 1 วาระ จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 61.8 และ วาระการดำรงตำแหน่ง 2 วาระ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 ตามลำดับ

การก่อตั้งของสถานศึกษาจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงการก่อตั้งสถานศึกษา 21-45 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมาคือ การก่อตั้งสถานศึกษา 46 ปีขึ้นไป จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 และการก่อตั้งสถานศึกษาต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 ตามลำดับ

ขนาดของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงสถานศึกษาขนาดใหญ่ พิเศษ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 64.2 รองลงมาคือสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 และสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังรายละเอียด ในตาราง 3-7

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย	ระดับการมีส่วนร่วม (N = 165)		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.59	0.31	มากที่สุด
2. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.60	0.30	มากที่สุด
3. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.57	0.36	มากที่สุด
4. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.52	0.34	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.57	0.26	มากที่สุด

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็น การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน ในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.26) และหากพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.30) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.31) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.36) และ ด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.34)

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัยด้านการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	(N = 165)		
	$\bar{X}$	S.D.	
1. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำโครงสร้างการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	4.57	0.54	มากที่สุด
2. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในกำหนดนโยบายในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	4.55	0.54	มากที่สุด
3. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.58	0.51	มากที่สุด
4. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายการจัดการศึกษา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	4.62	0.49	มากที่สุด
5. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดตัวชี้วัดให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระของหลักสูตรสถานศึกษา	4.64	0.51	มากที่สุด
6. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมออกแบบการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.55	0.53	มากที่สุด

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	(N = 165)		
	$\bar{X}$	S.D.	
7. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผล การนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติ	4.52	0.55	มากที่สุด
8. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมประเมินผลการใช้ หลักสูตรสถานศึกษา	4.59	0.58	มากที่สุด
9. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมนิเทศ การใช้หลักสูตร เพื่อให้คำแนะนำแก่บุคลากร	4.61	0.51	มากที่สุด
10. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการปรับปรุง หลักสูตรของสถานศึกษา	4.61	0.51	มากที่สุด
11. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวิเคราะห์จุดเด่น และ จุดที่ควรพัฒนา จากผลการประเมินการใช้หลักสูตร สถานศึกษา	4.62	0.49	มากที่สุด
12. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการนำ ผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	4.58	0.51	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.58	0.31	มากที่สุด

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัยด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามรายด้านและรายข้อ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.31) และหากพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ 1) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดตัวชี้วัดให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.51) 2) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายการจัดการศึกษา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.49) 3) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมนิเทศ การใช้หลักสูตรเพื่อให้คำแนะนำแก่บุคลากร ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.51) และลำดับ

สุดท้าย คือ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติ ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 0.55)

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัยด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	ระดับการมีส่วนร่วม (N = 165)		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
13. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา	4.57	0.52	มากที่สุด
14. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา	4.57	0.52	มากที่สุด
15. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา	4.57	0.54	มากที่สุด
16. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา	4.58	0.51	มากที่สุด
18. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดหาทรัพยากรสื่อ เทคโนโลยีเพื่อใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา	4.53	0.55	มากที่สุด
19. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมสร้างความเข้าใจให้คณะครู นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้	4.61	0.51	มากที่สุด
20. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	4.65	0.49	มากที่สุด
21. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมสนับสนุน ส่งเสริม นักเรียน ครู ใช้แหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	4.66	0.48	มากที่สุด

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	(N = 165)		
	$\bar{X}$	S.D.	
22. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมสรุปผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนา	4.61	0.51	มากที่สุด
23. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมนำผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้มาวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาให้ดีขึ้น	4.63	0.52	มากที่สุด
24. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน	4.59	0.51	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.60	0.30	มากที่สุด

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัยด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำแนกตามรายด้านและรายข้อ พบว่า ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D.=0.30) และหากพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ 1) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมสนับสนุน ส่งเสริมนักเรียนครู ใช้แหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.48) 2) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.49) 3) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมนำผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้มาวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา ให้ดีขึ้น ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.52) และลำดับสุดท้าย คือ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.52)

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัยด้านการ
นิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	(N = 165)		
	$\bar{X}$	S.D.	
25. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการปรับปรุง พัฒนา คุณภาพการเรียนการสอน	4.55	0.54	มากที่สุด
26. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการพัฒนา ปรับปรุง ประเมินผลการนิเทศ	4.59	0.56	มากที่สุด
27. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม ให้คำแนะนำ ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน	4.58	0.52	มากที่สุด
28. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ในด้านกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ	4.59	0.54	มากที่สุด
29. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนด แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศ	4.58	0.53	มากที่สุด
30. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ	4.57	0.54	มากที่สุด
31. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวางแผนร่วมกันในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน โดยเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย	4.50	0.53	มากที่สุด
32. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้	4.58	0.55	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.57	0.36	มากที่สุด

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย ด้านการนิเทศการศึกษา จำแนกตามรายด้านและรายข้อ พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.36) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า 1) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการพัฒนา ปรับปรุง ประเมินผลการนิเทศ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.56) 2) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ในด้านกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.54) 3) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.55) และลำดับสุดท้าย คือ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวางแผนร่วมกันในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน โดยเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.53)

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัยด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	(N = 165)		
	$\bar{X}$	S.D.	
33. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศนำมาใช้เทียบเคียงในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.52	0.52	มากที่สุด
34. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.54	0.52	มากที่สุด
35. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาด้านต่างๆ ที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนและความสำเร็จของพัฒนาการไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม	4.57	0.53	มากที่สุด

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	(N = 165)		
	$\bar{X}$	S.D.	
36. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดกลยุทธ์ตัวชี้วัดความสำเร็จและชื่อโครงการ กิจกรรมที่ต้องดำเนินงาน	4.55	0.53	มากที่สุด
37. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมนำตัวชี้วัดความสำเร็จมากำหนดงบประมาณ แผนการดำเนินงาน แหล่งวิทยากร บทบาทหน้าที่บุคลากรของโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง การกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน	4.50	0.53	มากที่สุด
38. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละปีการศึกษาให้ชัดเจน และจัดทำโครงการ กิจกรรมในแผนปฏิบัติการประจำปี	4.51	0.53	มากที่สุด
39. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา มีการวางแผนการปฏิบัติงานและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้ มีการตรวจสอบและสรุปผลการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา	4.50	0.53	มากที่สุด
40. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมเผยแพร่ ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.48	0.57	มาก
รวมเฉลี่ย	4.52	0.34	มากที่สุด

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการการมีส่วนร่วมใน
การบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =
4.52, S.D. = 0.34) และหากพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ

แรก 1. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาด้านต่างๆ ที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนและความสำเร็จของพัฒนาการไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ($\bar{X}$ = 4.57, S.D. = 0.53) 2. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนด กลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และชื่อโครงการ กิจกรรมที่ต้องดำเนินงาน ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.53) 3. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.52) ลำดับสุดท้ายคือ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมเผยแพร่ ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.57)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามวาระการดำรงตำแหน่ง โดยใช้การทดสอบที (t-test) การก่อตั้งของสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษา ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) โดยการใช้ทดสอบเอฟ (F-test) ถ้ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 จะทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามวาระการดำรงตำแหน่ง

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนใน เครือสวนกุหลาบวิทยาลัย	วาระการดำรงตำแหน่ง				t	p
	1 วาระ		2 วาระ			
	n=102		n= 63			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.60	0.33	4.57	0.27	0.579	.563
2. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.62	0.31	4.56	0.29	1.143	.255
3. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.56	0.38	4.59	0.33	-0.548	.584
4. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	4.53	0.34	4.50	0.34	0.539	.591
รวมเฉลี่ย	4.58	0.28	4.56	0.23	0.489	.625

จากตาราง 8 พบว่า ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย จำแนกตามวาระการดำรงตำแหน่งพบว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย จำแนกตามการก่อตั้งของสถานศึกษา

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย จำแนกตามการก่อตั้งของสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน						
วิชาการของคณะกรรมการ	แหล่งความ	SS	df	MS	F	p
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนใน	แปรปรวน					
เครือข่ายวิทยาลัย						
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	1.805	2	0.902	10.147	.000*
สถานศึกษา	ภายในกลุ่ม	14.408	162	0.089		
	รวม	16.213	164			
2. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	1.119	2	0.559	6.419	.002*
	ภายในกลุ่ม	14.117	162	0.087		
	รวม	15.235	164			
3. ด้านการนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.223	2	0.612	4.801	.009*
	ภายในกลุ่ม	20.636	162	0.127		
	รวม	21.859	164			
4. ด้านการพัฒนาระบบประกัน	ระหว่างกลุ่ม	0.285	2	0.142	1.197	.305
คุณภาพภายในสถานศึกษา	ภายในกลุ่ม	19.287	162	0.119		
	รวม	19.572	164			
รวมเฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	0.980	2	0.490	7.642	.001*
	ภายในกลุ่ม	10.392	162	0.064		
	รวม	11.373	164			

*p ≤ .05

จากตาราง 9 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามการก่อตั้งของสถานศึกษา เมื่อพิจารณา
ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงใช้การทดสอบ
ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ (Scheffe's method) ดังตาราง
ต่อไปนี้

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามการ
ก่อตั้งของสถานศึกษา ภาพรวม

การมีส่วนร่วมในการ บริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือ สวนกุหลาบวิทยาลัย	การก่อตั้งของ สถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า 20 ปี	21-45 ปี	46 ปีขึ้นไป
		$\bar{X}$	4.46	4.64	4.50
ภาพรวม	ต่ำกว่า 20 ปี	4.46		-0.18*	-0.31
	21 – 45 ปี	4.64			0.13*
	46 ปีขึ้นไป	4.50			

*p ≤ .05

จากตาราง 10 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามการก่อตั้งของสถานศึกษาภาพรวม
แตกต่างกันจำนวน 2 รายคู่ ได้แก่ 1.การก่อตั้งของสถานศึกษาต่ำกว่า 20 ปี กับ การก่อตั้งของ
สถานศึกษา 21-45 ปี 2.การก่อตั้งของสถานศึกษา 21 – 45 ปี กับ การก่อตั้งของสถานศึกษา 46 ปี
ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามการ ก่อตั้งของสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร

การมีส่วนร่วมในการ บริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือ สวนกุหลาบวิทยาลัย	การก่อตั้งของ สถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า 20 ปี	21-45 ปี	46 ปีขึ้นไป
		$\bar{X}$	4.43	4.68	4.51
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ต่ำกว่า 20 ปี	4.43		-0.24*	-0.07
	21 – 45 ปี	4.68			0.17*
	46 ปีขึ้นไป	4.51			

* $p \leq .05$

จากตาราง 11 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามการก่อตั้งของสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกันจำนวน 2 รายคู่ ได้แก่ 1) การก่อตั้งของสถานศึกษาต่ำกว่า 20 ปี กับ การก่อตั้งของสถานศึกษา 21-45 ปี และ 2) การก่อตั้งของสถานศึกษา 21-45 ปี กับ การก่อตั้งของสถานศึกษา 46 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามการ ก่อตั้งของสถานศึกษาด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

การมีส่วนร่วมในการ บริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือ สวนกุหลาบวิทยาลัย	การก่อตั้งของ สถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า 20 ปี	21-45 ปี	46 ปีขึ้นไป
		$\bar{X}$	4.51	4.67	4.51
ด้านการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้	ต่ำกว่า 20 ปี	4.51		-0.16*	0.01
	21 – 45 ปี	4.67			0.16*
	46 ปีขึ้นไป	4.51			

*p ≤ .05

จากตาราง 12 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามการก่อตั้งของสถานศึกษาด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันจำนวน 2 รายคู่ ได้แก่ 1) การก่อตั้งของสถานศึกษาต่ำกว่า 20 ปี กับ การก่อตั้งของสถานศึกษา 21-45 ปี และ 2) การก่อตั้งของสถานศึกษา 21-45 ปี กับ การก่อตั้งของสถานศึกษา 46 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามการ ก่อตั้งของสถานศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการ บริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือ สวนกุหลาบวิทยาลัย	การก่อตั้งของ สถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า 20 ปี	21-45 ปี	46 ปีขึ้นไป
		$\bar{X}$	4.41	4.64	4.53
ด้านการนิเทศการศึกษา	ต่ำกว่า 20 ปี	4.41		-0.22*	-0.18
	21 – 45 ปี	4.64			0.10
	46 ปีขึ้นไป	4.53			

*p ≤ .05

จากตาราง 13 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามการก่อตั้งของสถานศึกษาด้านการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันจำนวน 1 รายคู่ ได้แก่ การก่อตั้งของสถานศึกษาต่ำกว่า 20 ปี กับ การก่อตั้งของสถานศึกษา 21-45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน						
วิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน ในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	0.119 16.094	2 162	0.060 0.099	0.600	.550
	รวม	16.213	164			

ตาราง 14 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน						
วิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน ในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
2. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.212	2	0.106	1.143	.321
	ภายในกลุ่ม	15.023	162	0.093		
	รวม	15.235	164			
3. ด้านการนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.328	2	0.664	5.238	.006*
	ภายในกลุ่ม	20.532	162	0.127		
	รวม	21.859	164			
4. ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.321	2	0.160	1.349	.262
	ภายในกลุ่ม	19.251	162	0.119		
	รวม	0.350	164			
รวมเฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	0.350	2	0.175	2.575	.079
	ภายในกลุ่ม	11.022	162	0.068		
	รวม	11.373	164			

*p ≤ .05

จากตาราง 14 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า เมื่อพิจารณาในรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ้ (Scheffe's method)

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการ บริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือ สวนกุหลาบวิทยาลัย	การก่อตั้งของ สถานศึกษา	ขนาดของ สถานศึกษา	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่	ขนาดใหญ่ พิเศษ
		$\bar{X}$	4.65	4.70	4.50
ด้านการนิเทศการศึกษา	ขนาดกลาง	4.65			
	ขนาดใหญ่	4.70			0.19*
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.50			

* $p \leq .05$

จากตาราง 15 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันจำนวน 1 รายคู่ ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษาขนาดใหญ่ กับ ขนาดของสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ไว้
ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัยจำแนกตาม วาระการดำรงตำแหน่ง
การก่อตั้งของสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
ในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตาม วาระการดำรงตำแหน่งของ
คณะกรรมการสถานศึกษา การก่อตั้งของสถานศึกษา และ ขนาดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ประกอบด้วย
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำนวน 11 แห่ง โดย
แบ่งเป็น ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 11 คน ผู้บริหาร 11 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 66 คน ผู้แทน

พระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ 22 รูป/คน ผู้แทนผู้ประกอบการ 11 คน ผู้แทนครู 11 คน ศิษย์เก่า 11 คน ผู้แทนองค์กรชุมชน 11 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 11 คน รวม 165 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการสถานศึกษา การก่อตั้งของสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เป็นแบบสอบถามปลายปิดใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งข้อคำถามการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 100) มี 5 ระดับ ซึ่งมีรายละเอียดระดับคะแนนที่ให้ความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบ่งเป็นรายด้าน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการสถานศึกษาโดยใช้สถิติค่าที (t-test) การก่อตั้งของสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงดำเนินการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และหากพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดตัวชี้วัดให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระของหลักสูตรสถานศึกษา 2) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายการจัดการศึกษา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 3) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมนิเทศ การใช้หลักสูตรเพื่อให้คำแนะนำแก่บุคลากร

1.2 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3

ลำดับแรก ได้แก่ 1) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมสนับสนุน ส่งเสริมนักเรียน ครู ใช้แหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาการเรียนการสอน 2) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และ 3) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมนำผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้มาวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

1.3 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก 1) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการพัฒนา ปรับปรุง ประเมินผลการนิเทศ 2) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ในด้านกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ 3) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้

1.4 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า 1) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา ด้านต่างๆ ที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนและความสำเร็จของพัฒนาการไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม 2) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนด กลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จและชื่อโครงการ กิจกรรมที่ต้องดำเนินงาน 3) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัยจำแนกตามวาระการดำรงตำแหน่ง พบว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย จำแนกตามการก่อตั้งของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างจึงดำเนินการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของเชฟเฟ (Scheffe's method)

3.1 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย จำแนกตามการก่อตั้งของสถานศึกษาภาพรวม พบว่า การก่อตั้งของสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันจำนวน 2 รายคู่ ได้แก่ 1) การก่อตั้งของสถานศึกษาต่ำกว่า 20 ปี กับ การก่อตั้งของสถานศึกษา 21-45 ปี 2) การก่อตั้งของสถานศึกษา 21 – 45 ปี กับ การก่อตั้งของสถานศึกษา 46 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย จำแนกตามการก่อตั้งของ สถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า การก่อตั้งของสถานศึกษาแตกต่างกันการมีส่วนร่วมใน การบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันจำนวน 2 รายคู่ ได้แก่ 1) การก่อตั้งของสถานศึกษาต่ำกว่า 20 ปี กับ การก่อตั้งของสถานศึกษา 21-45 ปี และ 2) การก่อตั้ง ของสถานศึกษา 21-45 ปี กับ การก่อตั้งของสถานศึกษา 46 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

3.3 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย จำแนกตามการก่อตั้งของ สถานศึกษาด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า การก่อตั้งของสถานศึกษาแตกต่างกันการมีส่วนร่วมใน การบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันจำนวน 2 รายคู่ ได้แก่ 1) การก่อตั้งของสถานศึกษาต่ำกว่า 20 ปี กับ การก่อตั้งของสถานศึกษา 21-45 ปี และ 2) การก่อตั้ง ของสถานศึกษา 21-45 ปี กับ การก่อตั้งของสถานศึกษา 46 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

3.4 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย จำแนกตามการก่อตั้งของ สถานศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า การก่อตั้งของสถานศึกษาแตกต่างกันการมีส่วนร่วมใน การบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน จำนวน 1 รายคู่ ได้แก่ การก่อตั้งของสถานศึกษาต่ำกว่า 20 ปี กับ การก่อตั้งของสถานศึกษา 21-45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน เมื่อพบความแตกต่างจึงดำเนินการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการ ทดสอบความแตกต่างรายคู่ของเชฟเฟ (Scheffe's method)

4.1 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกันการมีส่วนร่วมใน การบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน จำนวน 1 รายคู่ ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษาขนาดใหญ่ กับขนาดของสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม

คณะกรรมการสถานศึกษา ทำงานร่วมกับสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด บางท่านเป็นอาจารย์พิเศษสอนในบางรายวิชา จึงได้ทราบกระบวนการบริหารและการจัดการอย่างใกล้ชิด และนำมาหารือในที่ประชุมคณะกรรมการ เพื่อให้ทราบสภาพของสถานศึกษาเป็นอย่างดี หากมีข้อเสนอแนะหรือท้วงติง ผู้บริหารสถานศึกษาจะนำไปปรับปรุงแก้ไข กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษาเกือบทุกประเภท กรรมการสถานศึกษาได้รับเชิญเข้าร่วม และนำผลงานไปวิเคราะห์ วิจัย เพื่อการแก้ไขและปรับปรุง สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาทำงานร่วมกัน สื่อสารถึงกัน จึงไม่มีปัญหาและอุปสรรคใดๆในการจัดการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และในรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ได้มีส่วนร่วมกับการศึกษาในการร่วมมือ ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงาน การให้ความร่วมมือระหว่างกัน และการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน ร่วมแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ร่วมพัฒนาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียนในการผลิตนักเรียนให้มีเจตคติทางบวก และความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ จันทราณี สงวนนาม (2553, หน้า 148) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญสูงสุด ส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆ แม้จะสำคัญเช่นกัน แต่ทำหน้าที่สนับสนุนให้การดำเนินงานด้านวิชาการมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตอบสนองเป้าหมายหลักสูตร กิจกรรมทางวิชาการจึงปรับเปลี่ยนไปตามเนื้อหาของหลักสูตรและนโยบาย เช่น การพัฒนาคุณภาพการบริหาร การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น การนิเทศ และการประเมินคุณภาพภายใน นอกจากนี้ ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหาร กิจกรรมเหล่านี้ไม่เพียงส่งผลต่อนักเรียนโดยตรง แต่ยังมีผลต่อการบริหารการศึกษาในระดับชาติซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิบูลร นิลพิบูลย์ (2565, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามค่ามัธยฐาน

คณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ความยึดมั่นผูกพัน ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน การไว้วางใจกัน และการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีเจตคติทางบวก และความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเด่นมหาชัย นันธิษา (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและเกือบทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง 2) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้านเกือบทุกด้านไม่แตกต่าง ยกเว้น ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามสถานภาพเป็นอยู่ภายในสถานศึกษาและอยู่นอกสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมีปัญหา คือ สถานศึกษาไม่แจ้งผลการใช้ประเมินหลักสูตรให้ทราบอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ไม่เข้าใจรูปแบบ ระเบียบ และเกณฑ์การวัดผล การเรียนอย่างชัดเจน และมีข้อเสนอแนะว่า ควรนำผลการนิเทศของคณะกรรมการสถานศึกษาไปใช้ปรับปรุงด้านการเรียนการสอน มีการประชุมและผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา ทุกครั้งในการจัดเข้าชั้นเรียน และควรแจ้งผลการประเมินใช้หลักสูตรให้คณะกรรมการสถานศึกษา รับทราบ และหากพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัยได้มีส่วนร่วมกับการศึกษากำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและสนองเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวดที่ 4 มาตรา 25 ที่กล่าวว่า รัฐต้องส่งเสริมดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้

ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียง จึงทำให้ผลการวิจัยบ่งชี้ว่าความร่วมมือในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในระดับมากที่สุดทุกด้าน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) สถานศึกษาควรมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาในการร่วมมือกันทำงาน โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ สถานศึกษาควรมีการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ และสถานที่ให้เพียงพอ เช่น ครัวจัดที่พักผ่อนและมุมเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง ครัวจัดครูหรือบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มขึ้นจากหน่วยงานต้นสังกัด เป็นต้น สถานศึกษาควรบริหารจัดการศึกษาให้มีความปลอดภัยทั้งด้านอุปกรณ์ สิ่งของและสถานที่ โดยการกำหนดเป็นนโยบาย/แผน แนวปฏิบัติหรือมาตรการ หรือจัดกิจกรรมหรืออุปกรณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยให้ครอบคลุมความปลอดภัยทั้ง 6 ด้าน นอกจากนั้นสถานศึกษาควรบริหารจัดการศึกษาในลักษณะที่เป็นกิจกรรม โครงการหรืองานวิจัย และสถานศึกษาควรบริหารจัดการศึกษาในเรื่องสิ่งแวดล้อม หรือควรจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้โดยจัดพื้นที่ในห้องเรียนสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2565) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โรบินสัน (Robinson, 1992, p.23) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาและการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน มลรัฐนิวฟอรัลแลนด์ ประเทศแคนาดา โดยให้ประชาชน ผู้ปกครอง นักเรียน ผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่น และผู้มีความรู้ในท้องถิ่น เป็นตัวอย่าง พบว่า ในการศึกษาควรเปิดโอกาสให้ท้องถิ่น ราษฎร์ท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นและผู้มีความรู้ในท้องถิ่นใกล้ชิดสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อจะได้แก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของท้องถิ่น

2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แสดงถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ความรู้ต่างๆ ซึ่งเป็นไปตามสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, หน้า 26) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต้องอาศัยหลักการและวิธีการดำเนินงาน คือ ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน และสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครูและผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งสร้างเครือข่าย และแหล่งเรียนรู้จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยการจัดให้มีดัชนีวัดคุณภาพการจัดหลักสูตรและ

กระบวนการเรียนรู้และสามารถตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น อีกทั้งมุ่งส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายและร่วมมือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิเชษฐ์ พาลี (2552, หน้า 91-93) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย รองลงมา คือ ด้านการออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการจัดทำสาระของหลักสูตร การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน และสอดคล้องกับ เศรษฐชัย วิสาโท (2556, หน้า ก-ข) ได้ศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประธานคณะกรรมการจำนวน 118 คน ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 118 คน ผู้แทนครูจำนวน 118 คน รวมจำนวน 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย รองลงมา คือ ด้านการออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในการปฏิบัติคือ ด้านการจัดทำสาระของหลักสูตร 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 3) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน และ 4) แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมใน

การจัดหาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร การพัฒนาระบบการสนับสนุนการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำโครงสร้างของหลักสูตรการออกแบบการเรียนรู้ การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมาย การออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. ด้านการนิเทศการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเครือข่ายกลุ่มวิทยาลัยได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้การสนับสนุน ร่วมมือประสานงานกับสถานศึกษาในการกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการพัฒนา ปรับปรุง ประเมินผลการนิเทศ ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ในด้านกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ อัญชลี สาลิกานนท์ (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการปรับเปลี่ยนระเบียบและข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้มีความยืดหยุ่นในการสรรหาตัวแทนเพิ่มเติม เช่น นักสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้แทนมหาวิทยาลัย และให้โรงเรียนสามารถปรับโครงสร้างของคณะกรรมการให้มีความเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน สามารถปรับเปลี่ยนวาระการดำรงตำแหน่งได้ตามสถานการณ์ 2) ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีความเสียสละ มีจิตอาสา มีความรู้ ความถนัดด้านงานการศึกษา สามารถใช้เทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารได้ดี รอบรู้ข่าวสาร รอบรู้บริบทของชุมชน และส่งเสริมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี รวมถึงการมีทักษะด้านการสื่อสารที่ดี 3) ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษา การนิเทศการสอน และสะท้อนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียน ให้การสนับสนุนหรือร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานภายนอกหรือองค์กรเอกชน เพื่อระดมทรัพยากรทางการศึกษาให้เพียงพอ มีทักษะทางสังคมที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์ (soft skills) สามารถบริหารความขัดแย้งระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ 4) ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังในการพัฒนาการศึกษา มีการส่งเสริมทักษะทางสังคมที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับโรงเรียนและระหว่างคณะกรรมการด้วยกันเอง และมีการสร้างแรงจูงใจ สร้างขวัญและกำลังใจอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการเสริมแรงทางบวก เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในด้านการทำงาน และให้การเชิดชูเกียรติของคณะกรรมการที่เสียสละและทำคุณประโยชน์ให้กับสถานศึกษา

4. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาเครือข่ายกลุ่มวิทยาลัย มีส่วนร่วมกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา ด้านต่างๆ ที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนและความสำเร็จของ

พัฒนาการไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม รวมถึงมีส่วนร่วม กำหนด กลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จและ
 ชื่อโครงการ กิจกรรมที่ต้องดำเนินงาน คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
 การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งภาพรวมส่งผลเช่นนี้เนื่องจาก โรงเรียนเครือข่ายหลากหลายวิทยาลัย
 ใช้หลักการบริหารจัดการองค์กรโดยใช้หลักธรรมาภิบาล เน้นความร่วมมือของบุคลากรทุกคนใน
 การพัฒนาสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนากร นาควรรณ (2562, หน้า 263 - 281) ได้
 ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของ
 สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ผลการวิจัยพบว่า
 แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการ คือ
 สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำร่าง
 นโยบายและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร่วมจัดทำ และปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา
 สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนการผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน
 การสอนของครูและมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา และงานวิจัย
 ของ มยุรี วรวรรณ (2563, หน้า 9) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
 การศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพ
 การศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
 การศึกษา 1) ควรให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมบริหารตามโครงสร้างและบริบทโรงเรียน 2) ควรมี
 การระดมความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ส่งเสริมให้มีกิจกรรม โครงการตาม
 แผนพัฒนาการศึกษา 4) ควรแต่งตั้งผู้เกี่ยวข้องประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพภายในสถานศึกษา
 5) ควรมีการแต่งตั้งผู้เกี่ยวข้องติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ 6) ควรมี
 การแต่งตั้งกรรมการเพื่อทำการรายงานผลการประเมินตนเองตามสถานศึกษากำหนด

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย จำแนกตามวาระการดำรงตำแหน่ง
 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวาระ
 การดำรงตำแหน่งทุกคนเป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาในฐานะ
 ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น หรือศิษย์เก่า ประกอบกับการได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ
 จากทางสถานศึกษาเป็นระยะ ทำให้การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน สอดคล้อง
 กับงานวิจัยของ บุญศรี แสงศรี (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ตามสถานภาพพบว่า
 โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อวิเคราะห์ตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 พบว่า 1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศและระดับการศึกษาที่แตกต่างกันเข้ามามีส่วน

ร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ ไชยา หานุภาพ (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามการก่อตั้งของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า รายด้าน 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน 4) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไม่มีความแตกต่าง อาจเนื่องมาจากประสบการณ์ของคณะกรรมการสถานศึกษา บริบทพื้นที่ของสถานศึกษาและความสัมพันธ์ของสถานศึกษากับชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพประภา ธรรมดา (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีข้อเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในประจำปี ส่วนแนวทางในการส่งเสริมบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 คือ สถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เช่น การจัดทำคู่มือการปฏิบัติตามบทบาทและบริบทของสถานศึกษานั้นๆ เสนอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นชอบ และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นโดยจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เช่น การประชุมสภากาแฟ

การประชุมเชิงวิชาการ การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษาซึ่งจัดควบคู่กันไปทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการนิเทศการศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์ (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 3 ระดับ .05 ยกเว้นด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา รวมถึงวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา

1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในกำหนดนโยบายในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีส่วนร่วมออกแบบการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรมีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติ

1.3 ด้านการนิเทศการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการปรับปรุง พัฒนา คุณภาพการเรียนการสอน วางแผนร่วมกันในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน โดยเน้น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย

1.4 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละปีการศึกษาให้ชัดเจน และจัดทำโครงการ กิจกรรม ในแผนปฏิบัติการประจำปี มีส่วนร่วมนำตัวชี้วัดความสำเร็จมากำหนดงบประมาณ แผน การดำเนินงาน แหล่งวิทยากร บทบาทหน้าที่บุคลากรของ รวมถึงมีส่วนร่วมเผยแพร่ ผลการพัฒนา คุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง การกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย เพื่อเตรียม ความพร้อมในการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านวิชาการโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย เพื่อวิเคราะห์ ร่วมกัน กำหนดนโยบายขึ้นมาดำเนินการในสถานศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

- กมล ภู่อประเสริฐ. (2555). การบริหารวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : เสริมสินพีรพรสชิสเต็ม.
- กมล ศิริบรรณ. (2539). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา. อุทัยธานี : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.
- กรมวิชาการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : ศรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- _____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2554). การประกันคุณภาพของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ศรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2561). กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศรุสภาลาดพร้าว.
- ไกรสิทธิ์ ดิบุณย์. (2566). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนเอกชน กลุ่มเนินพระ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดระยอง. การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา.
- คณะกรรมการคุรุสภา. (2557). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศรุสภาลาดพร้าว.
- คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. (2550). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. ลพบุรี : ผู้แต่ง.
- จรัส อติวิทยากรณ์. (2553). หลักการและทฤษฎีทางการบริหาร. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จรูญ แก้วเอี่ยม. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. ยะลา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2554). การศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน: การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีสยาม.
- _____. (2555). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : วี พรินท์ (1991).
- จันทร์านิ สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- _____. (2552). ทฤษฎีและแนวทางในการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บุ๊ค พอยท์.

- จันทราณี สงวนนาม. (2553). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. นนทบุรี : บุ๊คพอยท์.
- จำนงค์ แก้วเนื้ออ่อน. (2559). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- จิตติมา วรรณศรี (2557). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 3). พิษณุโลก :
รัตนสุวรรณ.
- จิราภรณ์ เพชรทัต. (2558). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเป็นองค์กร สมรรถนะ
สูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉลาด จันทสมบัติ. (2553). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชฎาภา บรรพพงศ์. (2550). **การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกัน ด้วยเทคนิค
การวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์อภิमान คุณภาพการศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2551). **การพัฒนาหลักสูตร**. มหาสารคาม : ทีคิวพี.
- ชัยญญาภัค เพ็ชรประดับ. (2556). **การมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโรงเรียน
ส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2559). **การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ :
วีพรินท์.
- _____. (2561). **การพัฒนาหลักสูตรทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชาลี มณีศรี. (2552). **การนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ : รุ่งวัฒนา.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). **การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา**
(พิมพ์ครั้งที่ 5). ปัตตานี : ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยาบริการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2561). **แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ**.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไชยา หานูภาพ. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ดวงพร ปวงมาลา. (2557). การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของครูในสถานศึกษาของศูนย์ เครือข่าย
สถานศึกษาอำเภอเถิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- เด่นมหาชัย นันธิษา. (2557). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ
บริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์
เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2551). การมีส่วนร่วม: แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ. เอกสารประกอบการ
ศึกษาดูงานของคณะกรรมการจัดการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน
วุฒิสภา. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ชนากร นาครวรรณ. (2562). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน
วิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12.
วารสารมหาจุฬานาครธรรมศาสตร์, 6(7), 3263-3284.
- ธริศร เทียบปาน. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน
โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในเขตจังหวัดภาคใต้. กรุงเทพฯ : สำนัก
เลขาธิการสภาการศึกษา.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- นพประภา ธรรมดา. (2557). การศึกษาบทบาทและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- นวรรตน์ แสงโพธิ์. (2564). การศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร.
การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญศรี แสงศรี. (2545). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน
วิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด
สุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

- ประภาพรณ รักเลี้ยง. (2556). **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา**. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- ประเมิน ทองพ่อง. (2553). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2550). มิติวิทยาศาสตร์พื้นฐานสู่การเรียนรู้การสอน. **วารสารวิชาการ**, 10(2), 24-28.
- _____. (2554). **วิจัยการเรียนรู้การสอน**. มหาสารคาม : อภิชาติ.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2562). **พื้นฐานการศึกษา**. กรุงเทพฯ : มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- _____. (2563). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ : มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562, ” (1 พฤษภาคม 2562). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 136 ตอนที่ 57ก.
- พิชชาพร ชัยบุญมา. (2562). **การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิณสุดา สิริธรรงค์. (2558). **แผนการจัดการศึกษา ชุดโครงการการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: การศึกษาเพื่อสุขภาวะเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ : DPU Coolprint มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. ชลบุรี : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มยุรี วรธรรม. (2563). **แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม**. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). **การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมประชาชน: องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ**. กรุงเทพฯ : บั๊คพอยท์.
- ยุทธนา เกื้อกุล. (2560). **การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

รัชניים สีหะวงษ์. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน

ประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : อักษร
เจริญทัศน์.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา :

ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.

_____. (2553). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา : นำศิลป์.

_____. (2554). การบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 5).สงขลา : นำศิลป์.

รุ่งทิวา จันทน์วัฒนวงศ์. (2557). เอกสารประกอบการสอนวิชาการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum

Development). อุดรธานี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ลัญจกร นิลกาญจน์. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 6(2), 203-211.

วัชรินทร์ อินทพรหม. (2557). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน. วารสาร

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 8(3), 278-
289.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554ก). การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : อาร์ แอนด์ ปรินท์.

_____. (2554ข). นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมือง. กรุงเทพฯ : อาร์ แอนด์
ปรินท์.

วิบูลร นิลพิบูลย์. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัย

มหาเมฆราชวิทยาลัย, 20(1), 3-4.

วิมล เดชะ. (2559). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
หาดใหญ่.

วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ. (2553). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักการ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.

2553. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2552). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์. (2557). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ศรัณย์ เจียรนัย. (2558). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศศิกาญจน์ ทวีสุวรรณ, และคนอื่นๆ. (2555). การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการศึกษาของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิริเกศ เพ็ชรขำ. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผลกระทบต่องานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- เศรษฐชัย วิสาโท. (2556). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สงัด อุทรานันท์. (2551) หลักการทฤษฎีและปฏิบัติ (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม) (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.
- สจิวรรณ ทรรพสุ, และไสว ศิริทองถาวร. (2555). การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการจัดการคุณภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สันติ บุญภิรมย์. (2553). การบริหารงานวิชาการ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- สัมมา รณิธย์. (2560). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต. (2558). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558. ภูเก็ต: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2545). กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2545). รายงานการวิจัยการปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- _____. (2554). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). ข่าวนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). **คู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : แมทพอยท์.
- _____. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.** กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- _____. (2561). **คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา** สังกัด สพฐ. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- _____. **หน่วยศึกษานิเทศก์. (2562). ปืทองแห่งการนิเทศภายในห้องเรียนเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). **แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- _____. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขฉบับเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2562). **แนวดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทสามัญศึกษาตามกฎหมายการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **คู่มือปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2553). **อภิธานศัพท์การประกันคุณภาพการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- _____. (2565). **การประเมินคุณภาพภายนอก.** กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). **รายงานการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- _____. (2552). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง 2552-2561.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- _____. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.** กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย.** กรุงเทพฯ : สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2553). **แนวทางการพัฒนา**

หลักสูตร สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทย พับพลิค เอ็ดดูเคชั่น.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). **การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตาม**

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

(เล่ม 1 - 9). กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2561). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับ**

การศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ :

ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2563). **การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ : เอ็น.เอ. รัตนเทรต
ดิ่ง.

สิทธิพร เอี่ยมเสน, และคนอื่นๆ. (2561). **การพัฒนาหลักสูตร.** กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.

สุกัญญา แซ่ม้อย. (2565). **การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน.**

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุธีธาร คำโคกกรวด. (2565). **แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา**

ขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สุรางค์ ธรรมโวหาร. (2564). **การพัฒนาหลักสูตร.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อติธยา วงศ์ศา, และชุตินา มุสิกานนท์. (2558). **การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนา**

คุณภาพการศึกษาแม่คะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3.

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 4(1), 35-49.

อติพงษ์ เพชรสุทธิ. (2560). **การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหาร**

ส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

พระนคร, 8(2), 68 - 69.

อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2562). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

อภิชา พุ่มพวง. (2559). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา**

จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

- อภิเชษฐ์ พาลี. (2552). การมีส่วนร่วมของข้าราชการครูในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อรรถัย กักผล. (2552). **คู่มือคู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : ส เจริญ.
- อัญชลี สาลิกานนท์. (2565). **รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อานนท์ นามเพ็ง. (2553). **การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อานวย ทองโปรง. (2555). **ภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : มิตรภาพการพิมพ์ และสตูดิโอ.
- อานาจ วิชยานุวัติ. (2557). **การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- อำภา บุญช่วย. (2533). **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- _____. (2552). **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทุมพร จามรมาน. (2550). **100 คำถาม – คำตอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับพื้นฐานและอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ฟีนี.
- อุมาพร ชิดแสน. (2559). **การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน สำหรับสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2553). **หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์.
- Anthony, W.P. (1978). **Participative management**. Massachusetts : Addison-Wesley.
- Armstrong, D.G. (2003). **Curriculum today**. Upper Saddle River, NJ : Merrill Prentice-Hall.
- Arnstien, S.R. (1969). A ladder of citizen participation. **Journal of the American of Planners**. 35(4), 216-224.
- Beauchamp, G.A. (1981). **Curriculum theory** (4th ed.). Illinois : F.E. Peacock.

- Blaug, M. (1971). **The rate of return to investment in education thailand.**
Bangkok : National Education Council.
- Bradley, J. (1983). Staff development in further education. **Educational Research,**
25(1), 21-27.
- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1980). Participation's place in rural development: seeking
clarity through specificity. **World Development, 8(3),** 213–235.
- Cronbach, L.J. (1990). **Essentials of psychological testing.** Tokyo : Tosho Insatsu.
- Cuttance, P. (2003). **Quality assurance and quality management: Completely but
different function.** New York : McGraw-Hill.
- Faber, C.F., & Shearron, G.F. (1970). **Elementary school administration theory and
practice.** New York : Holt, Rinehart & Winston.
- Felkins, P.K.L. (2002). **Communities and social capital.** In **Community at work:
Creating and celebrating community in organizational life.** New Jersey :
Hampton Press.
- Forest, J.J., & Kinser, K. (2002). **Higher education in the United States, an
encyclopedia.** California : Santa Barbara, ABC CLIO.
- Frazier, A. (1997). **A roadmap for quality transformation in education.** Boca Raton :
St. Lucie Press.
- Fry, S.K., & Marshall, S. (2009). **A handbook for teaching and learning in higher
education: Enhancing academic practice (3rd ed.).** New York : Taylor &
Francis.
- Glickman, C.D. (1990). **Supervision of instruction.** New York : Allyn & Bacon.
_____. (2004). **Supervision and instructional leadership: A developmental
approach (6th ed.).** Boston : Allyn & Bacon.
- Goldhammer, R., et al. (1980). **Clinical supervision (2nd ed.).** New York : Holt Rinehart
& Winston.
- Good, C.V. (1973). **Dictionary of education (3rd ed.).** New York : McGraw-Hill Goolad.
_____. (2007). **Dictionary of education.** New York : McGraw-Hill.
- Gorton, R.D. (1983). **School administration and supervision: Leadership challenges
and opportunities (2nd ed.).** Dubuque : Win C. Brown.

- Hack, W.G., Candoli, I.C., & Ray, J.R. (1995). **School business administration: A planning approach** (5th ed.). Boston : Allyn & Bacon.
- Harman, G. (1996). **Quality assurance for higher education: Development and managing quality assurance for higher education systems and institutions in asia and the pacific**. Bangkok : UNESCO.
- Harris, B.M. (1985). **Supervision behavior in education** (3rd ed.). Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.
- Hill, D. (2008). **Fundamentals of organizational**. New York : McGraw-Hill.
- Hill, R. (1998, October). Quality assurance quality improvement and health care, quality assurance. **Dissertation Abstracts International**, 1(3), 12-15.
- Hoffman, L., & Julius, E. (2005). **Total quality management: Implication for higher education**. Missouri : Prescott.
- James, D.H. (2009). **School board members' perception on their roles and responsibilities in developing policy that affects student achievement**. Ph.D. Dissertation, Digital Commons of Lindenwood University.
- John, W. (2009). **Leading curriculum development**. California : Corwin
- Kalita, N., & Goswami, J.Ch. (2018). **Quality assurance in higher education role of stakeholders Guwahati**. New York : EBH.
- Kimbrough, R.B., & Nunery, M. (1998). **Education administration** (3rd ed). New York : Macmillan.
- Lee, M., & Vanhorn, J.C. (1983). **Academic administration: Planning, budgeting and decision making with multiple objective**. Lincoln : University of Nebraska.
- Leithwood, K., & Teresa, M. (1998). Forms and effects of school-based management: A review. **Educational Policy**, 12(3), 1-21.
- Marsh, C.J. (1997). **Key concepts for understanding curriculum**. New York : The Falmer Press.
- Miller, V. (1995). **Public administration school of American school systems**. New York : Macmillan.
- Nichols, M. (1971). **Community resource for school in the encyclopedia of education**. New York : Macmillan.

- Oakland, S. (2003). **Total quality management: Implication for higher education.** Missouri : Prescott.
- Oliva, P.F. (1982). **Developing the curriculum.** Boston : Little Brown.
- Ornstein, A.C., & Hunkins, F.P. (2013). **Curriculum: Foundations, principles, and issues.** Boston : Allyn & Bacon.
- Peiris, N.C. (2015). Quality Assurance & Accreditation (QAA) in Higher Education. **International Journal of Quality Assurance & Accreditation (IJQAA), 2(25), 2015.**
- Putti, S.R.S., & Vandra, H.L. (1987). **Personal and human resource management.** New York : West.
- Robinson, M. (1992). **Link distance education to sustainable community development.** Conada : Memorial University of New Fundland.
- Sashkin, M. (1996). **A manager' s guide to participative management.** New York : AMA.
- Saylor, G.J., Alexander, M.W., & Lewis, J.A. (1974). **Planning curriculum for school** (3rd ed.). New York : Holt, Rinehart & Winston.
- _____. (1981). **Curriculum planning for better teaching and learning.** New York : Holt-Saunders.
- Sergiovanni, T.J. (1980). **School management and organization.** New Jersey : Prentice-Hall.
- _____, et al. (2009). **Educational governance and administration** (6th ed.). USA : Pearson.
- Shadid, W., et al. (1982). **Access and participation: A theoretical approach in participation of the poor in development.** New York : McGraw-Hill.
- Shaver, J.P., & Berlak, H. (1968). **Social sciences; Study and teaching; United States.** Boston : Houghton Mifflin.
- Skilbeck, M. (1984). **School – based curriculum development.** London : Harper & Row.
- Smith, E.W., et al. (1975). **The education's encyclopedia.** New Jersey : Prentice Hall.
- Sowell, E.J. (1996). **Curriculum an integrative introduction.** New Jersey : Prentice-Hall.

- Stephen, M., & Morgan, C. (2004). **Total quality management and school.**
Philadelphia : Open University Press.
- Stoops, E., & Johnson, R.E. (1981). **School administration.** New York : McGraw– Hill.
- Swansburg, R. (1996). **Management and leadership for nurse management.**
Boston : Jones and Bartlett.
- Taba, H. (1962). **Curriculum development: Theory and practice.** New York :
Harcourt, Brace & World.
- Townsend, T. (1994). **Effective schooling for the community.** London : Rout ledge.
- Tyler, R.W. (1971). **Basic principles of curriculum and instruction.** Chicago : The
University of Chicaco Press.
- United Nations. (1981). **Yearbook of international trade statistics.** United Nations :
UN Press.
- Whang, J.P. (1981). **Participation in planned development.** New York : Wageningen.
- Wittich, W.A., & Schuller, C.F. (1962). **Audio visual materials.** New York : Harper &
Row.
- Yadav, A.V. (1980). **Local level planning and rural development alternatives
strategy.** New Delhi : Concept.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
ในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ขอความกรุณาท่านโปรดช่วยตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย เพราะข้อมูลที่เป็นจริงของท่านจะมีคุณอย่างยิ่งต่องานวิจัยและจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะไม่มีผลกระทบต่อนท่านและการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด เพราะผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอผลในภาพรวมเท่านั้น

2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (checklist) ประกอบด้วย วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อายุของสถานศึกษา ขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยใช้แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

3. ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งกรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อนำผลการวิจัยนี้ไปปรับปรุง ส่งเสริม และเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไปขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง นายศักดิ์ศิริ พามา นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นายศักดิ์ศิริ พามา

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ตอนที่ 1 : สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย (✓) ลงใน ☐ หน้าข้อความตามสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตามความเป็นจริงให้มากที่สุด

1. วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

☐ 1 วาระ

☐ 2 วาระ

2. อายุของสถานศึกษา

☐ อายุต่ำกว่า 20 ปี

☐ อายุ 21-45 ปี

☐ 46 ปี ขึ้นไป

3. ขนาดของสถานศึกษา

☐ ขนาดกลาง

☐ ขนาดใหญ่

☐ ขนาดใหญ่พิเศษ

ตอนที่ 2 : แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงช่องเดียวซึ่งในแต่ละช่องมีระดับการปฏิบัติ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	อยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	อยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	อยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	อยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
1 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำโครงสร้างการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา					
2 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในกำหนดนโยบายในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา					
3 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
4 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายการจัดการศึกษา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน					
5 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดตัวชี้วัดให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระของหลักสูตรสถานศึกษา					
6 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมออกแบบการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
7 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติ					
8 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
9 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมนิเทศ การใช้หลักสูตรเพื่อให้คำแนะนำแก่บุคลากร					
10 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา					
11 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวิเคราะห์จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา จากผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
12 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น					

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้					
13 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา					
14 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา					
15 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา					
16 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา					
17 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่ผู้เรียน และ บุคคลทั่วไป					
18 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดหาทรัพยากร สื่อ เทคโนโลยี เพื่อใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา					
19 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมสร้างความเข้าใจให้คณะครู นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้					
20 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมให้คำปรึกษา คำแนะนำ และ ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น					
21 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมสนับสนุน ส่งเสริมนักเรียน ครู ใช้ แหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาการเรียนการสอน					
22 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมสรุปผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนา					
23 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมนำผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้มาวางแผน ปรับปรุง และ พัฒนาให้ดีขึ้น					
24 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ หลักสูตรการเรียนการสอน					
การนิเทศการศึกษา					
25 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการปรับปรุง พัฒนา คุณภาพการเรียนการสอน					

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
26 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการพัฒนา ปรับปรุง ประเมินผลการนิเทศ					
27 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม ให้คำแนะนำ ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน					
28 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ในด้านกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ					
29 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนด แนวทางการพัฒนา กระบวนการนิเทศ					
30 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ					
31 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวางแผนร่วมกันในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน โดยเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย					
32 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและดำเนินงาน เป็นไปตามแผนที่วางไว้					
33 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐาน การศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ นำมาใช้เทียบเคียงในการ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
34 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
35 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และ เป้าหมายของสถานศึกษาด้านต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนและ ความสำเร็จของการพัฒนาการไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม					
36 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และชื่อโครงการ กิจกรรมที่ต้องดำเนินงาน					

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
37 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมนำตัวชี้วัดความสำเร็จมากำหนด งบประมาณ แผนการดำเนินงาน แหล่งวิทยากรบทบาทหน้าที่บุคลากร ของโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องการกำกับ ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงาน					
38 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์แผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละปีการศึกษาให้ชัดเจน และจัดทำ โครงการ กิจกรรมในแผนปฏิบัติการประจำปี					
39 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในของสถานศึกษา มีการวางแผนการปฏิบัติงานและดำเนินการ ตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้ มีการตรวจสอบและสรุปผลการดำเนินการ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษา					
40 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.ชูชาติ พยอม คณบดีคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. อาจารย์ ดร.ภัสกร เลาสวัสดิกุล คณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
4. ดร.ศรายุทธ รัตนปัญญา ผู้อำนวยการโรงเรียน
สวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี
5. นายพิศณุ ศรีพล นายกสมาคมผู้ปกครอง ครู และ ศิษย์เก่า
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี
และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
การศึกษา (องค์การมหาชน)

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๖๒๙/๒๕๖๗

วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติครุศาสตร์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เรียน รองศาสตราจารย์ วาที่ร้อยตรี ดร.ชูชาติ พยอม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการค้นคว้าอิสระ
 ๒. แบบสอบถามการค้นคว้าอิสระ
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนายศักดิ์ศิริ พามา รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๓๒๖ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
ในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา เนืองพะยอม เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการ
สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการค้นคว้าอิสระซึ่งนักศึกษาได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
คุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขออนุมัติครุศาสตร์
จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังกล่าว ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้
และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๖๓๐/๒๕๖๗

วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการค้นคว้าอิสระ
 ๒. แบบสอบถามการค้นคว้าอิสระ
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนายศักดิ์ศิริ พามา รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๓๒๖ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
ในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา เนืองพะนอม เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการ
สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการค้นคว้าอิสระซึ่งนักศึกษาได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
คุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังกล่าว ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้
และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๖๓๑/๒๕๖๗ วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการค้นคว้าอิสระ
 ๒. แบบสอบถามการค้นคว้าอิสระ
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนายศักดิ์ศิริ พามา รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๓๒๖ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
ในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา เนืองพะนอม เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการ
สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการค้นคว้าอิสระซึ่งนักศึกษาได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
คุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังกล่าว ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้
และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๖๔๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ดร.ศราวุธ รัตนปัญญา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการค้นคว้าอิสระ
๒. แบบสอบถามการค้นคว้าอิสระ
๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนายศักดิ์ศิริ พามา รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๓๒๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา เนื่องพะยอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการค้นคว้าอิสระซึ่งนักศึกษาได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

ในการนี้คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาดังกล่าวหวังอย่างยิ่งในความกรุณา และได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. ภัสยกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

E-mail : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ ยว. ๐๖๒๘.๐๒/๖๔๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการค้นคว้าอิสระ

เรียน นายพิศณุ ศรีพล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการค้นคว้าอิสระ
๒. แบบสอบถามการค้นคว้าอิสระ
๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนายศักดิ์ศิริ พามา รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๓๒๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา เนืองพะยอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.จันยพันธ์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการค้นคว้าอิสระซึ่งนักศึกษาได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้ ในการนี้คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาดังกล่าว หวังอย่างยิ่งในความกรุณา และได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. ภัสยกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

E-mail : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้ (try out) เครื่องมือ
ในการวิจัย

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/วศ๗๙

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย

ด้วยนายศักดิ์ศิริ พามา รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๓๒๖ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
ในเครือข่ายมหาวิทยาลัย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา เนืองพะยอม เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ธนิยน์ ท่องบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการ
ทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาต
ให้ นายศักดิ์ศิริ พามา ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย หวังอย่างยิ่งในความกรุณา
และได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โปรชนียอิเล็กทรอนิกส์ : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๘๘๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการค้นคว้าอิสระ

เรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย

ด้วยนายศักดิ์ศิริ พามา รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๓๒๖ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
ในเครือข่ายมหาวิทยาลัย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปนิดา เนืองพะนอม เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ธัญยพันธ์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการ
ทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาต
ให้ นายศักดิ์ศิริ พามา ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย หวังอย่างยิ่งในความกรุณา
และได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิ์กุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยธนบุรี

เลขรับ.....๒๓๒๑

วันที่.....๓๐ ก.ย. ๖๗

เวลา.....๑๐.๐๔ น.

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๘๗๙

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ถนนนารายณ์มหาราช

อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

ด้วยนายศักดิ์ศิริ พามา รหัสนักศึกษา ๐๕๖๑๓๗๐๑๐๓๒๖ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณาธิการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
ในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา เนืองพะยอม เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทอญญตง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการ
ทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาต
ให้ นายศักดิ์ศิริ พามา ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย หวังอย่างยิ่งในความกรุณา
และได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้อำนวยการ

เพื่อโปรดทราบ

เห็นสมควรมอบกลุ่มบริหารวิชาการ

โปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร

นางสาวศิรินาถ อุดมถิรพันธุ์

๓๐ ก.ย. ๖๗

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิ์กุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

☒ คราบ	☒ กลุ่มบริหารวิชาการ
☐ ชวบ	☐ กลุ่มบริหารงบประมาณ
☐ อนุญาตดำเนินการ	☐ กลุ่มบริหารงานบุคคล
☐	☐ กลุ่มบริหารทั่วไป
	☐ อื่นๆ

(นายศรายุทธ รัตบปัญญา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/วส๓๙

๒๕ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย

ด้วยนายศักดิ์ศิริ พามา รหัสนักศึกษา ๖๕๒๑๗๐๑๐๓๒๖ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
ในเครือข่ายมหาวิทยาลัย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา เนืองพะยอม เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการ
ทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาต
ให้ นายศักดิ์ศิริ พามา ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย หวังอย่างยิ่งในความกรุณา
และได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิ์กุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ร.ร. นมร.ส.ก.ส.

เลขที่ลงรับ ๒๐๗๙

วันที่ ๓๐ ก.ย. / ๖๗ เวลา ๑๕.๑๖ น.

ผู้รับหนังสือ วส๓๙

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน
ในเครือข่ายมหาวิทยาลัย
มี อ. ศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา
เนืองพะยอม (Try out) เครื่องมือ
ในการค้นคว้าอิสระ
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา
(วส๓๙ มิ่งจันทร์)

☐ ขอบ/มอบบริหารวิชาการ
☐ ขอบ/มอบบริหารแผนงาน
☐ ขอบ/มอบบริหารบุคคล
☐ ขอบ/มอบบริหารทั่วไป
☐ ขอบ/มอบแผนงาน
☐ ขอบ/มอบกิจการนักเรียน

๓๐ ก.ย. ๖๗

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๑๐๒๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

ด้วยนายศักดิ์ศิริ พามา รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๓๒๖ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
ในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา เนืองพะยอม เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอน
การเก็บข้อมูลซึ่งสถานศึกษาในสังกัดของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นายศักดิ์ศิริ พามา ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและ
อนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อ และประสานขอความอนุเคราะห์
ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.กัศยกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๑๐๒๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระ

เรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

ด้วยนายศักดิ์ศิริ พามา รหัสนักศึกษา ๖๕๒๑๗๐๑๐๓๒๖ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
ในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปนิดา เนืองพะนอม เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอน
การเก็บข้อมูลซึ่งสถานศึกษาในสังกัดของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นายศักดิ์ศิริ พามา ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและ
อนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อ และประสานขอความอนุเคราะห์
ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. ศักดิ์ศิริ พามา)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยธนบุรี

เลขรับ.....๒๕๓๐

วันที่.....๑๕ ต.ค. ๖๗

เวลา.....๑๗.๑๒ น.

ที่ ๒๖.๐๖๔๘.๐๒/๑๓๐๒๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

ด้วยนายศักดิ์ศิริ พามา รหัสนักศึกษา ๑๔๐๑๗๐๓๐๓๒๖ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
ในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา เนืองพะยอม เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอน
การเก็บข้อมูลซึ่งสถานศึกษาในสังกัดของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นายศักดิ์ศิริ พามา ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและ
อนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อ และประสานขอความอนุเคราะห์
ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้อำนวยการ

☒ เพื่อโปรดทราบ☒ เห็นสมควรมอบกลุ่มบริหาร ทอ/ว(งานพร.)☐ โปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร

นางสาวศิริมา อุดมธิรพันธุ์

15๓.๑.๖7

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ราชภัฏเทพสตรี

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

☐ ขออนุญาต☒ อนุญาตดำเนินการ☐☐ กลุ่มบริหารวิชาการ☐ กลุ่มบริหารงบประมาณ☐ กลุ่มบริหารงานบุคคล☒ กลุ่มบริหารทั่วไป☐ อื่นๆ

โทร.๐-๓๖๔๓-๑๓๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๓-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

(นางสาวศิริมา อุดมธิรพันธุ์)

รองผู้อำนวยการโรงเรียน รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๑๐๒๕

รวมร.ส.ก.ส.

เลขที่รับ ๖๒๕๐

วันที่ ๖๒๕.๐/๙ วันที่ ๑๑.๑๕๔

ผู้รับหนังสือ วรพ.

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ถนนนารายณ์มหาราช

อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย

ด้วยนายศักดิ์ศิริ พามา รหัสนักศึกษา ๖๒๕๐๒๐๑๐๓๒๖ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
ในเครือข่ายมหาวิทยาลัย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา เนืองพะยอม เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอน
การเก็บข้อมูลซึ่งสถานศึกษาในสังกัดของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นายศักดิ์ศิริ พามา ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและ
อนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ทั้งนี้ทั้งนั้นนักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อ และประสานขอความอนุเคราะห์
ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ๖๐๑๖๖๖๖
เพื่อขอรับการอนุญาตค้นคว้าอิสระ

(อาจารย์ ดร.ศักดิ์ศิริ พามาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน (กนก ธิงวรม)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

- ☐ ขอบ/มอบบริหารวิชาการ.....
- ☐ ขอบ/มอบบริหารงบประมาณ.....
- ☑ ขอบ/มอบบริหารบุคคล.....
- ☐ ขอบ/มอบบริหารทั่วไป.....
- ☐ ขอบ/มอบแผนงาน.....
- ☐ ขอบ/มอบกิจการนักเรียน.....

ศาสตราจารย์ ดร.กนก ธิงวรม

ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ

ชื่อ-สกุล	นายศักดิ์ศิริ พามา	
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 13 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2535	
ที่อยู่ปัจจุบัน	27 หมู่ 5 ตำบลดงตะงาว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2559	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพมหานคร
	พ.ศ. 2568	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี